

JOHN P. McAFEE

COMANDO PRIN PLOAIA TRISTĂ

AU MURIT LA UN MILION DE MILE DE TEXAS

24

AU MURIT LA UN MILION DE MILE DE TEXAS

JOHN P. McAFEE

COMANDO

PRIN PLOAIA TRISTĂ

N-AM SĂ UIT NICIODATĂ SUNETUL EMIS DE CEI DOUĂ SUTE DE YARZI DE PANGLICĂ DE RAS AJUSTABILĂ, SUPRACOMPRIMATĂ, MARCA SCHICK. UN VIETNAMEZ A INTRAT ÎN PANICĂ ȘI A FUGIT. PANGLICA SCHICK DIN JURUL GÂTULUI SĂU S-A AGĂȚAT DE UN COPAC ȘI S-A ÎNȚEPENIT. OMUL S-A OPRIT PREȚ DE O CLIPĂ, APOI A CONTINUAT SĂ FUGĂ, FĂRĂ CAP. UNUL DINTRE AMICII LUI ZBIERA ȘI ÎNCERCA SĂ ATRAGĂ ATENȚIA ASUPRA PRIETENULUI SĂU DECAPITAT, DAR DEGETELE CU CARE VROIA SĂ-L ARATE CĂDEAU PE RÂND...

Ofițerii transmit ordine fără nici o noimă. Armele sunt folosite în scopuri total opuse destinației lor inițiale. Și, printr-o întâmplare care-și are echivalentul în realitate, Beretele Verzi descoperă o incredibilă alianță secretă între C.I.A. și nord-vietnamezi, pe care trebuie să o distrugă, chiar cu riscul de a-și atrage represaliile ambelor părți...

JOHN P. McAFEE

COMANDO PRIN PLOAIA TRISTĂ

TRADUCERE DE CONSTANTIN DUMITRU-PALCUS

NEMIRA
'94

Coperta colecției: DAN ALEXANDRU IONESCU

Difuzare:
Editura NEMIRA, C.P. 26–38, București
Tel/Fax: 668.54.10

ISBN 973-569-008-X

Dedicat lui Rick Boyer
scriitor, profesor, prieten.

Tuturor absolvenților Institutului Militar din New Mexico, care și-au efectuat serviciul militar în Vietnam, și tuturor veteranilor, vii sau decedați, care au tras ponoasele.

MULȚUMIRI

Pentru ajutorul acordat la acest roman, adresez mulțumirile mele următorilor: William Rawls, maior în retragere, din Forțele Speciale ale Statelor Unite; John Creech, John McMichaels, Steve Black, Evan Bracken și clasei superioare de arta scrierii de la Universitatea Western Carolina; lui J. David Kiser și Ann Fagan, pentru ajutorul dat la versiunea finală și la tipărire; Helenei Rees și lui Rick Horgan, pentru intuiția lor profesională; fratelui meu, Russell McAfee; soției și fiului meu, Jeannie și Lewis McAfee, nevoiți să-mi suporte blestemele cauzate de faptul că ștergeam mai mult decât scriam; și, în sfârșit, lui Jimmy Buffet, ale cărui cântece m-au ajutat să depășesc momentele grele.

NOTA AUTORULUI

Eu sunt profesor. Și sunt profesor pentru că odată, cu mulți ani în urmă, am întâlnit în Laos un băiețel și pe bunicul său. La vremea aceea, întâlnirea nu a părut importantă, dar, la fel ca și Războiul din Vietnam, a devenit atât de importantă pentru mine încât trebuia să vă povestesc. Totodată, aceasta este și povestea voastră.

Ficțiunea a fost descrisă ca fiind un adevăr și jumătate. Așa sunt și paginile care urmează. Am fost martor la cele mai multe dintre aceste întâmplări. Celelalte mi-au fost povestite de soldați bătrâni, care discută despre astfel de lucruri la o partidă de poker, la o bere sau atunci când sunt singuri și-și închipuie că nimeni nu-i ascultă. Toate acestea sunt secrete, plămădite în focul fierbinte al bătăliilor, lipite de suflet asemenea unei medalii și lustruite de-a lungul anilor – neîncetând să pâlpâie, neîncetând să doară.

Nu am fost un bun ofițer. La douăzeci și doi de ani, nici n-ar fi trebuit să fiu ofițer, mai ales în Forțele Speciale. Dar i-am ascultat și am învățat de la subofițerii experimentați, sergenții de grad E-7 și E-8, care au constituit coloana vertebrală a Beretelor Verzi. Pentru că i-am ascultat, ei mi-au arătat cum să supraviețuiesc.

Așa încât, acum îi învăț pe alții ceea ce, la rândul meu, am învățat cândva, într-o junglă foarte verde, la un milion de mile depărtare de vestul Texasului.

Se spune că războiul îi vatămă pe bărbați.
Să nu credeți.
Dacă privind la albul florilor de sânger
Îmbobocind primăvara-n munți
El se gândește la proiectilele trasoare
Cu fosfor calibrând moartea;
Dacă zumzetul pașnic al albinelor
Îi amintește de gloanțele ricoșând de sârma
Ghimpată; dacă trandafirul explorat
De albină îi pare o rană sângerândă –
Ce-i cu asta?
Zăbranicul nopții le va învălui pe toate
Și va găsi albina în adăpostul ei.
Dar bărbatul –
Doarme pe apucate,
Pierdut în lupta de foc
Dintre soare și lună,
Rătăcit printre petalele-tranșee
Strigă după ajutor,
Tremurând sub mângâierea
Neajutorată a soției.
Se spune că războiul îi vatămă pe bărbați;
Să nu credeți.

Nu privi în spatele cortinei!

În fața ta și la capătul unui drum de lut galben, plin de praf, se află o poartă mare din sârmă ghimpată. De la poartă până la un stâlp mare de telegraf este întinsă o sârmă care menține în echilibru poarta grea. Imediat sub locul în care sârma este legată de stâlp, se găsește o placardă. Pe ea scrie: NORMAL ESTE UN PROGRAM LA MAȘINA DE SPĂLAT.

De poartă este atârnată o talangă. Dacă o faci să sune, din buncărul de mitralieră aflat chiar în fața ta și de partea cealaltă a porții, cineva va privi cu prudență pe deasupra sacilor de cânepă umpluți cu nisip și va întreba: „Ce cauți aici?". Acel cineva este Glas Domol. El pune mereu astfel de întrebări.

Nu zăngăni cutiile de bere de pe ambele părți ale porții – alea care atârnă de sârma subțire. Și ele vor produce zgomot. Sunt umplute cu pietre și dacă le zgâlțâi, Glas Domol te va împușca și astfel nu vei mai putea să-i răspunzi la întrebări.

Vezi hoitul ăla de elefant de colo, în păienjenișul de sârmă? A zăngănit cutiile de bere și a încasat-o. Singurul care-i poate suporta mirosul este sergentul Thompson, specialist 7. El desfășoară un experiment în cavitatea piciorului stâng al elefantului. Noi nu vrem să știm despre ce este vorba. Uneori, când Thompson apasă pe un buton din apropierea porții, un spasm scutură piciorul, speriind de moarte pe oricine se întâmplă să treacă pe-acolo. El a desenat deja pe hârtie un plan

de racordare a unui furtun pneumatic la trompă, pe care intenționează s-o umple cu aer, astfel încât trompa să poată face semne de bun venit și de rămas bun celor ce vizitează sau părăsesc tabăra noastră. Proiectele de acest gen au darul de a-l menține sănătos la minte pe sergentul Thompson, spec. 7.

Acum, că ai sunat din talangă, eu îți voi deschide poarta. Trebuie să fiu cu băgare de seamă căci, fiind foarte întuneric, au fost amplasate dispozitivele „anti-prost". Sunt șeful acestei tabere și trebuie să aprob orice intrare sau ieșire. Îmi cer scuze dacă uniforma de camuflaj în culorile verde și negru sperie. Am fața vopsită în culori asortate echipamentului; s-ar putea ca și asta să te sperie. Cel puțin, eu așa trag nădejde întrucât mi-e al dracului de frică de străini.

Bun venit în Orașul de Smarald. Vino după mine în acest singuratic turn de lemn și privește cu telescopul Starlight. El transformă totul în verde. La baza turnului, spre dreapta, se află amplasamentul mortierului, un loc magic. Dacă învârtesc manivela telefonului de aici, din turn, sergentul Shotgun, locțiitorul meu, va ridica receptorul de acolo, din șanț, și-mi va asigura iluminarea, H&I, sau „foc de impresionare". În astfel de momente, totul devine de un verde și mai strălucitor. Poți să-ți dai seama cât de aproape este inamicul după numărul de „gradații", sau de încărcături explozive, pe care Shotgun le lasă în coada proiectilelor de mortier. Chestia devine realmente interesantă când le scoate pe toate în afară de una. Când procedează astfel, proiectilul nu ajunge prea departe, ceea ce e bine întrucât nici inamicul nu se află prea departe.

Îl urmăresc pe Shotgun cum înjură și scoate pachețelele de pulbere din proiectil, pe care-l vâră apoi pe țeavă. În clipa în care obuzele explodează la contactul cu solul, privesc prin telescop și văd trupele atacatoare transformându-se în niște creaturi fantastice, care zboară și țipă asemenea unor maimuțe înaripate. Când se întâmplă una ca asta, zâmbesc și țip, la rândul meu.

Lui Shotgun îi place chestia asta.

Amplasamentul mortierului are forma unei găuri de cheie. Șanțul de acces este o tranșee lungă, căptușită cu saci de nisip. Gaura de cheie este însuși amplasamentul mortierului, având în mijlocul său tunul montat pe postament. Obuzele se află într-un mic adăpost din apropierea amplasamentului și exact sub acest

turn. Uneori, când privesc prin telescop, văd un iepure uitându-se la ceasul de mână și dispărând în vizuina aceea în formă de gaură de cheie.

Trebuie să fiu tare obosit ca să se întâmple așa ceva.

Shotgun zice că dacă vreun obuz inamic lovește tunul, va exploda înainte să atingă proiectilele mortierului.

Asta e ceva liniștitor.

Ca să nu mă mai gândesc la posibilitatea ca vreun proiectil să demonstreze că Shotgun are dreptate, cercetez împrejurimile cu ajutorul Starlight-ului. Este un telescop construit de una dintre companiile americane pentru ca noi să putem vedea pe timp de noapte. Dar nu de asta îl folosesc. Îl folosesc ca să-mi mențin moralul, deoarece mă aflu atât de departe de Texas.

Îmi place să privesc dincolo de tabăra noastră, spre sătucul Thanh Tri, situat cam la două sute de pași spre sud. Îmi amintește de orașul din filmul *Shane*, cu acoperișurile sale de tablă, cu trotuarele de lemn și oceanul de noroi din mijlocul străzii principale extrem de înguste. Pe vremuri, așezarea era alcătuită din colibe cu acoperișuri din frunze. Le-am incendiat cu mult timp în urmă.

Privesc în cele cinci-șase case înșirate de-a lungul străzii și-mi par liniștite. Pe podelele de lut, focuri firave luminează intrările, ici-colo câte un sătean așezat pe vine, savurându-și o ultimă țigară înainte de a se pregăti pentru culcare. Îmi închipui că sătenii sunt niște creaturi neînsemnate.

De-a lungul satului și paralel cu latura vestică a taberei noastre, curge râul Vam Co Țay, un afluent mărunt al atotputernicului Mekong. Este autostrada sătenilor către piață. Ei călătoresc cu bărcile în aval în timpul fluxului, își fac treburile, trag câte un pui de somn în perioada refluxului și se întorc o dată cu următorul flux. Totodată, râul este singura noastră cale de evadare.

Dacă avem noroc, inamicul va ataca în timpul fluxului.

Dacă avem noroc...

Acolo unde afluentul se varsă în Mekong, se află Moc Hoa, un oraș riveran cu aproape o mie de locuitori. Aici își are reședința cartierul general al tuturor taberelor A, așa cum este și a noastră, împrăștiate pe tot întinsul deltei netede și mlăștinoase a Vietnamului de Sud. Noi îi spunem cartierului general de la Moc Hoa echipa B. Noi suntem o echipă A, ei sunt o echipă B.

Pentru a se ajunge la aceste denumiri, a fost nevoie de multă minte.

Echipa A este condusă de un căpitan.

Asta sunt eu.

Echipa B este condusă de un colonel.

Asta e periculos.

Dacă vrei să înțelegi cam ce înseamnă delta, du-te la cea mai apropiată mlaștină și stai acolo.

Până când îți putrezesc ciorapii.

Iar chiloții îți atârnă la perineu în zdrențe murdare de noroi.

În deltă se cultivă orez.

De foarte bună calitate.

La patruzeci de mile sud de Moc Hoa și de Mekong, se află Can Thao, cel mai mare oraș al deltei și capitala antică a acestei provincii. Totodată, este punctul de debarcare pentru toți militarii Forțelor Speciale repartizați în Compania D, Grupa a Cincea a Forțelor Speciale, aeropurtată.

Echipa A, echipa B și compania D.

Nu vă întrebați unde a dispărut litera *c*. Compania D este *c*-ul.

Logică militară.

Acesta este locul unde uraganul deghizat într-un vechi avion transportor de trupe C-130 a debarcat toți tinerii pe care i-a înhățat în drumul său distrugător de-a latul Americii. Și eu m-am numărat printre acei tineri.

Aici, sus, avem la dispoziție noaptea întreagă. Șezi pe canistra aia veche de benzină și-am să-ți povestesc cum te simți când sosești în țara asta.

Avionul plonja cu repeziciune și bătrânul sergent zâmbi neliniștit. Ne-am prins cu mâinile de scaune și am închis ochii. Era prima noastră lecție: ascunde-ți teama în spatele zâmbetului.

Dedesubt, în întuneric, oglinda Mării Chinei de Sud reflecta cerul înstelat. Deasupra aripilor, aceleași stele sclipeau la fel de strălucitor. Acolo, în clipa aceea, ne aflam aproape de rai. Unii dintre noi eram tineri elevi, abia ieșiți de pe băncile școlii; alții erau tineri cocoși, adunați de pe străzi; și toți ne țineam de scaune cu mâinile încleștate. Căci aici ne aflam la fel de aproape de iad.

La stânga avionului se întindea Can Tho, așteptând sosirea următoarei armate care să se lupte cu ea însăși. Pe șoselele din Can Tho circulau automobile Honda și câte un Citroën rătăcit; iar pe marginea drumurilor se plimbau toți acei oameni pe care nu i-am cunoscut și nu i-am înțeles niciodată.

În fața avionului nostru se află Vinh Long. Dar este un oraș mic și tot ce-mi amintesc despre el este o serbare dată într-o noapte în cinstea nu știu cărei oficialități vietnameze și felul cum lampioanele de hârtie concurau cu stelele reflectate în apa marelui afluent al Mekongului, râul Hau Giang, care leagă Can Thao de Vinh Long. A fost unul din puținele momente de frumusețe trăite de mine în Vietnam și de aceea îmi amintesc de Vinh Long.

Spre dreapta se întindeau lanurile de orez, mlaștinile și câteva păduri. În lanurile de orez se află bivoli indieni, ceață, insecte și întuneric; lipitori, soare fierbinte și țărani tăcuți. Ici și colo, se văd colibe cu acoperișuri din frunze de palmier, câte un pustnic nebun, vizuini de vulpi, râuri mici, adânci și fără nume, un nămol vâscos și lipicios, și moarte.

Altfel, nimic important.

Dacă-mi aduc aminte de ceva, este vorba de mirosul râului Hau Giang, vărul cel mare al Mekongului. Este mirosul pe care-l au toate marile râuri: de pește, petrol, mâncare, resturi, sânge animal, cadavre cu mâinile legate la spate, excremente umane, bere și vin, noroi de pe platourile cambodgiene și trunchiuri contorsionate de copaci de pe munții înalți din depărtare.

Hau Giang mirosea a toate aceste lucruri.

Avea mirosul mizeriei produse de ființele umane.

Nici una din miazmele existente în întreaga lume nu lipsea de acolo.

Mirosuri de viață și de moarte, de acasă, de iubiri uitate, de ură renăscută și de lume vibrantă, neambalată și căreia nu i s-a făcut nici un fel de reclamă.

Avionul nostru era doar unul din multele aparate de zbor care se debarasau de aglomerația umană, iar noi pășeam în gol, bătăile de inimă fiindu-ne accentuate de elicopterele zburând la joasă altitudine.

Avioanele acelea erau pline de oameni curajoși care aveau să aterizeze de-a lungul afluentului Mekongului: semeți

deasupra micilor sampane[1], aroganți deasupra micilor debarcadere, mândri și cu firi complicate.

Dar, din când în când, vin momente... care dăinuie în memorie la fel de uscate și de cenușii precum un lan de orez secat, pe malul secularului și veșnic-tânărului Hau Giang. Aceste momente vorbesc despre vitejie, forță, fericire, tristețe și despre cum ar fi trebuit să rămână în avion bărbații cei tineri, în loc să sfârșească pierduți într-o călătorie stranie, magică și înfiorătoare.

Colorează acele momente în cafeniu.

Asemenea șampânului care ne-a adus pe toți – Glas Domol, sergent spec. 7 Thompson și eu – la tabăra 134 a Forțelor Speciale, situată la douăzeci de mile mai sus de Moc Hoa și la mai puțin de o milă de Cambodgia.

Eram așteptați de către Shotgun. Nimeni nu știa de cât timp se afla în Vietnam sau de câtă vreme ne aștepta la tabăra A. El avea să ne arate cum să supraviețuim.

---

[1] Sampan – navă orientală construită din lemn și prevăzută cu 1–3 arbori, vele din fibre de bambus. Au lungimea de 5–10 m și lățimea de 1,5–4 m. (*n. trad.*)

Cortina se ridică

În opinia oamenilor de știință, triunghiul este singura formă din natură care nu apare în mod natural. Prin urmare, noi nu locuiam în interiorul unui triunghi.

Locuiam în interiorul a trei triunghiuri.

Primul triunghi era un sfert de milă de sârmă ghimpată. Al doilea triunghi era situat în interiorul triunghiului de sârmă și consta din trei movile uriașe de pământ, înalte de trei metri și lungi de o sută douăzeci de metri. Fuseseră denumite de către francezi *bermes*. Din aer arăta asemenea unei cârtițe uriașe, înnebunite, care nu fusese în stare să se hotărască încotro să se îndrepte. La fiecare din colțurile bermelor erau amplasate cuiburi de mitralieră îndreptate spre exterior, cercetând împrejmuirea de sârmă, în căutarea cârtițelor gigantice și a altor chestii mult mai rele.

În mijlocul triunghiurilor de sârmă și de pământ se afla un triunghi alcătuit din Conexe vechi umplute cu nisip. Un Conex este un conteiner metalic folosit de serviciile militare americane pentru a transporta provizii la bazele părăsite din lumea întreagă. Întrucât nu dispuneam de nici o pistă de aterizare, cu siguranță eram categorisiți drept părăsiți. Conexele noastre aveau o mulțime de cavități în ele, căci fuseseră aruncate pe ușa din spate a avioanelor care treceau repede și la joasă altitudine. Chiar dacă am fi avut o pistă, avioanele tot nu s-ar fi oprit. Shotgun spunea că erau niște lași căcăcioși. Noi le invidiam

lașitatea. Ne întărea credința că pe lumea asta mai avea cineva bun simț.

Cineva care nu ținuse seama de stricăciunile pe care le poate provoca o rachetă B-40 lansată de la mică distanță, ordonase amenajarea unei piste de decolare în exteriorul triunghiului de sârmă. Carcasele contorsionate și ruginite ale avioanelor vorbeau elocvent despre lipsa de interes care dusese la moartea proiectului respectivei piste. Să aterizezi cu avionul în preajma taberei noastre împrejmuite de trăgători de elită era ca o încercare de sinucidere într-un cosciug fabricat de stat și era limpede că multe asemenea tentative fuseseră încununate de succes.

Dacă pista de decolare ar fi fost funcțională, poate că am fi fost tentați să decolăm de „acasă".

„Casa" noastră se afla în centrul triunghiului alcătuit din Conexele umplute cu nisip, jumătate deasupra, jumătate sub pământ. Era o baracă de lemn lungă, dreptunghiulară, cu un acoperiș de tablă acoperit cu saci de nisip ca să absoarbă neprevăzutele ploi de oțel provenite de la rachetele și obuzele inamice, o caracteristică neobișnuită a climei de deasupra triunghiurilor.

Diferența dintre o ploaie obișnuită și o ploaie de oțel este că una răpăie pe acoperiș.

Cealaltă îți face inima să răpăie.

Lemnul barăcii căpătase de multă vreme o culoare brun-prăfuită, potrivindu-se exact cu culoarea sacilor de nisip.

Cinci trepte înguste duceau la ușa frontală, asamblată din părți componente metalice. Pe partea interioară a fiecărui fragment, sergentul spec. 7 Thompson instalase încărcături C-4, cu capsule de detonare, care puteau face ușa să explodeze spre exterior, în bucăți mari de oțel. Dacă venea cineva și apăsa butonul soneriei, noi detonam explozibilul și ușa exploda în afară, desfăcându-se în fragmente și transformând în părți componente orice corp aflat în fața ei.

Nu aveam prea mulți musafiri.

Nu era o casă obișnuită.

În mijlocul buncărului nostru se aflau alte cinci trepte care coborau în sala de comunicații. Unul dintre noi se afla în permanență acolo jos, conectat prin intermediul căștilor la un cordon ombilical electronic care era în același timp salvarea și

distrugerea noastră. În afară de stația radio, în sala de comunicații se mai găseau fișete pentru dosare, arme, instrucțiuni de lucru, arme, un birou, alte arme și grenade-termit[1] deasupra tuturor obiectelor. Scopul grenadelor-termit era să incendieze și să facă să explodeze totul, inclusiv pe noi, în cazul în care cealaltă echipă câștiga. Nu ne-am folosit de ele – nu încă.

O tradiție de familie.

Familia Addams.

Membrii tribului Hoa Haos, mercenarii noștri, făceau parte din familie. Îi țineam pe triunghiul exterior, în calitate de primă linie defensivă. Băștinașii Hoa Haos și familiile lor se adăposteau în buncăre de ciment acoperite de stratul gros de pământ al bermelor, scrutând în fiecare noapte împrejmuirea de sârmă prin fantele pentru arme. Numele lor se pronunță astfel: *ua-hau*? Semnul de întrebare sugerează semnificația corectă.

Îi ținem pe mercenarii noștri acolo pentru că, la nevoie, ei ar încetini orice atac inamic cu propriile lor trupuri, permițându-ne astfel să câștigăm timp.

Îi lăsăm să stea împreună cu familiile lor pentru că luptă cu mai multă dăruire știind că și copiii lor s-ar putea s-o mierlească alături de ei. Femeile și copiii ne făceau, și ei, să câștigăm timp.

Noi încurajam reuniunile de familie.

Ne adăposteam în interiorul triunghiului nostru și supravegheam buncărele de ciment pentru eventualitatea în care unii dintre acei mercenari se gândeau să joace în folosul celeilalte echipe.

Mercenarii aveau astfel de ciudățenii.

Tribul Hoa Haos era o sectă budistă militantă alcătuită din vietnamezi și cambodgieni care nutreau credința că cea mai bună cale de a se apropia de Buddha era să moară în luptă.

Asta se potrivea de minune cu filosofia noastră.

De aceea îi angajam și îi antrenam.

Motivul pentru care îi supravegheam era faptul că principiul lor religios nu stipula cu cine trebuiau să se lupte ca să se

---

[1] termit – amestec de aluminiu cu un oxid al unui alt metal care dezvoltă, prin ardere, o mare cantitate de căldură. (*n. trad.*)

apropie de Buddha. Cealaltă echipă avea un lot de titulari și un lot de rezervă. Echipa de titulari era NVA[1], trupe de elită care în perioada Vietminh[2]-ului au învățat să lupte împotriva francezilor. Împotriva noastră, ei își puneau la punct cele învățate cu prilejul acelor lecții. Rezervele erau viet-cong-ii, VC, comuniștii sud-vietnamezi care luptau pentru unirea celor două țări. Ei se așteptau la posturi-grase după aceea, pentru ajutorul dat titularilor. Nu au mai jucat baseball profesionist înainte. E o competiție pe viață și pe moarte.

Dacă obuzele ar fi avut ochi, ar fi observat luminițele galbene strălucind în noapte în mijlocul sârmei ghimpate. Luminile veneau de la vopseaua fosforescentă de pe minele Claymore.

Minele Claymore aveau formă de pană, ca niște felii de tort, și trebuia să îndrepți capătul mai lat în direcția în care vroiai să explodeze. Erau mine anti-infanterie cu detonare electronică. Adică niște gloanțe gigantice care puteau să facă chisăliță mai multe ființe umane dintr-o dată.

Fără mișto!

Ele stăteau montate pe trepiede, în mijlocul păienjenișului de sârmă, cu fața spre exterior. La origine, fuseseră vopsite cu o culoare militară, cenușiu-închis sau verde-închis, în funcție de firma care a obținut contractul de fabricare.

Schimbarea numărul unu: echipa adversă le-a întors cu fața spre noi și ne-a atacat pe o noapte întunecată, fără lună.

Este dificil să vezi verdele-închis sau cenușiul-închis pe o noapte întunecată, fără lună. Este dificil să vezi orice într-o noapte întunecată, lipsită de lună. Așa încât, la producerea atacului, cei aflați pe berme au declanșat minele răsucite și s-au omorât cu mâna lor. E o problemă aici.

Schimbarea numărul doi: am vopsit spatele minelor Claymore cu vopsea galbenă fosforescentă. Când, în timpul nopții, galbenul respectiv dispărea, cei dinăuntrul triunghiului știau că cei din echipa adversă veneau să-i omoare, așa încât

---

[1] North Vietnamese Army – Armata Nord-Vietnameză (*n. trad.*)

[2] Frontul de Independență al Vietnamului, formațiune politică vietnameză formată în 1941 prin unirea partidului comunist indochinez cu elementele naționaliste (*n. trad.*)

declanșau minele și distrugeau pe oricine se afla în preajma sârmei. Problemă rezolvată.

Schimbarea numărul trei: echipa adversă a găsit culoarea potrivită, a cărat-o până la împrejmuirea de sârmă și a vopsit capătul nevopsit al fiecărei mine cu vopsea galbenă fosforescentă, astfel încât întreaga mină avea o culoare galbenă-strălucitoare. După care, adversarii au întors din nou minele și au atacat. Cei de pe bermă se uită la culoare și declanșează minele, crezând că acestea rămăseseră în poziția inițială, omorându-se, din nou, singuri. Problemă.

Schimbarea numărul patru: cei rămași încă vii în interiorul triunghiurilor au vopsit minele Claymore noi pe ambele laturi și le-au proțăpit printre sârme, dar asta numai după ce au inversat plăcile astfel încât ceea ce fusese înainte fața devenise de fapt spatele, iar ce fusese spatele devenise de fapt fața.

Cealaltă echipă, traversând târâș sârmele, a văzut că minele fuseseră deja întoarse și a atacat. Cei dinăuntrul triunghiurilor au detonat minele și, din nou, au omorât pe toți cei aflați printre sârme. Din nou, o problemă rezolvată.

Schimbarea numărul cinci: întrucât războiul s-a prelungit atât de mult, ambele părți au uitat cum trebuiau orientate de fapt minele. Noi recruți veneau să constituie efectivul echipei, astfel că nimeni nu mai folosea minele Claymore de teamă să nu rănească pe cine nu trebuia. Acestea rămăseseră pe loc, ca niște crabi ceramici fosforescenți, încremeniți în poziție de atac. Pentru cei care cercetau împrejurimile cu privirea, ascunși în buncăre, strălucirea lor pe stârvul elefantului era o priveliște liniștitoare.

Acum, eu îmi dau seama la ce vă gândiți: stârvurile de elefant nu sunt cei mai buni reflectori de lumină. Și aveți dreptate. Un alt incovenient este acela că miros urât vreme îndelungată. Vecinii noștri, blânzii băștinași din tribul Thanh Tri, ne pisau la cap în mod constant în legătură cu asta, subliniindu-și din când în când dezgustul cu focuri de armă și explozibile-capcană.

Ai zice că nu mai mirosiseră până atunci un elefant mort. Nici nu era la fel de rău-mirositor precum cele treisprezece cadavre pe care le-am lăsat să zacă între sârme în timpul sezonului secetos. La dracu, puteai să le simți mirosul dintr-un elicopter care zbura la șase sute de metri. Și atunci sătenii nu

s-au plâns. E adevărat, s-au jelit copios deoarece unele dintre cadavre le fuseseră rude.

Dar nu s-au plâns.

Nici nu s-au apropiat de sârme ca să și le ia.

Sârmele erau îndeajuns de rezistente ca să susțină mult mai multe cadavre.

Marfă americană.

Eram noi de vină că vântul sufla dinspre Cambodgia, prin tabăra noastră și înspre satul lor? Și apoi, în ce capitole din manualele militare FM 31-32 și FM 31-32A ale Forțelor Speciale se vorbește despre elefanții surprinși în împrejmuirile de sârmă?

Eu personal cred că sătenii erau furioși pentru că apariția ca din neant a celor din NVA însoțiți de un elefant mascul însemna că elefantul lor, o femelă, ar fi avut șansa să rămână însărcinată. Ei aveau nevoie de un elefant nou, iar noi le-am stricat socotelile. Bătrâna femelă a tribului Thanh Tri ar fi simțit mirosul tânărului mascul din Cambodgia si i-ar fi trâmbițat felurite dulcegării la care el ar fi răspuns în fiece noapte cu murmure liniștite de îndrăgostit. Elefanții îndrăgostiți nu recunosc granițele naționale.

Sunteți derutați? Dați-mi voie să mă întorc în timp și s-o iau de la începutul problemei elefanților. În orice caz, de atunci a început să ne părăsească norocul.

În noaptea de Crăciun a lui ’69, urmăream cu privirea camionul imens oprindu-se undeva în Cambodgia, asa cum făceam mereu, lămpile de semnalizare din spate aprinzându-se în momentul frânării. Am auzit cum este trântit oblonul de la spate și cum gem suspensiile camionului în timp ce buldozerul „fabricat“ în lumea a treia cobora de pe platformă. Lămpile de semnalizare roșii ale camionului au fost singurele lumini de Crăciun de care am avut parte.

În fiecare noapte priveam luminile acelea în vreme ce nord-vietnamezii continuau să-și depoziteze proviziile necesare pentru următoarea lor ofensivă.

Care, de regulă, era împotriva noastră.

– Ce mai e de data asta? – a întrebat Glas Domol care nu rostea decât întrebări. Altfel, nu vorbea deloc.

Odată, l-am întrebat: „De ce pui întrebări tot timpul?“

Iar el mi-a răspuns: „Cum altfel aș putea să înțeleg ceva din toate astea?"

Noi îi toleram întrebările pentru că era sanitarul nostru. Întrebările sale – „Unde ești rănit?" sau „Te ajută asta?" – erau atunci utile.

Glas Domol era un tip înalt, slăbănog și stângaci, genul de om care a jucat vârtos baschet în clasa a opta, apoi a părăsit colegiul în penultimul an și a început să lucreze la schimburi. Războiul l-a scăpat de muncă, dar trebuia totuși să se hrănească. Așa încât a intrat în cadrul Forțelor Speciale unde a fost învățat cum să bandajeze rănile și să crească cățeluși. De atunci a început să pună întrebări.

– De ce trebuie să cresc câinele ăsta?

Iar cei de la Școala de sanitari îi spuneau într-una:

– Ai să vezi tu.

Și a văzut. În ultima săptămână de pregătire sanitară de la Fort Sam Houston, i-au luat câinele crescut de el, l-au împușcat în stomac și i-au spus că dacă vroia să obțină diploma, trebuia să-l salveze.

L-a salvat.

– Și ce-o să se întâmple acum cu câinele meu? – a întrebat el.

– Păi, n-o să ai nevoie de el acolo unde-ai să te duci, i-au răspuns și, fără să mai stea pe gânduri, i-au ucis câinele salvat.

De atunci, Glas Domol a pus o mulțime de întrebări.

În noaptea aceea, de pază pe bermă împreună cu Glas Domol era sergentul spec. 7 Thompson. Atât că acesta nu era cu adevărat un specialist șapte. Specialist de clasa a șaptea era o noțiune inexistentă. Majoritatea specialiștilor erau de clasa patru, poate unu sau doi să fi fost de clasa cinci. Așa că spec. 7 Thompson nu era cu adevărat un specialist clasa șapte.

Veți înțelege asta mai târziu.

Dacă era ceva cu adevărat, atunci era înfricoșător. Sigur l-ați mai întâlnit: este adolescentul cu fața plină de coșuri care vă invită în camera lui de la etaj ca să vă arate cum și-a conectat ușa de șaizeci de mii de volți ca să-și ucidă părinții; sau puștiul care și-a montat în farul cursierei un dispozitiv care să arunce creioane ascuțite în oricine ar fi atât de prost încât să încerce să i-o fure. Spec. 7 Thompson rămânea treaz până noaptea târziu,

argumentând în favoarea tehnologiei armamentului cu unde acustice, atunci când nimeni nu se mai afla în încăpere.

– Dac-aș fi avut suficient cablu coaxial, aș fi montat o comandă de la distanță acolo, să vedem ce se întâmplă, a spus spec. 7 Thompson, emițând obișnuitele sale cloncănituri pe care le scotea când se simțea frustrat.

– Termină cu zgomotele alea tâmpite.

Acesta fiind Shotgun.

Motiv pentru care am devenit tăcuți, întrebându-ne pentru ce avea nevoie NVA de un elefant și de ce să fi ordonat nu știu care cretin ca elefantul să fie adus cu camionul de la nord. Gândul că și cealaltă echipă avea ofițeri superiori la fel cu ai noștri nu era deloc liniștitor.

Era înspăimântător.

Ne petreceam timpul fie plictisiți, fie înspăimântați. Nu exista cale de mijloc. În perioadele de plictiseală, noi respectam ordinele scrise de birocrați raționali, care lucrau un număr rațional de ore și completau ordine raționale, de genul:

„Liniștea trebuie menținută în fiecare noapte, între orele 7:00 p.m. și 5:00 a.m., cu scopul de a menține liniștea.“

„Nu uitați procedura-radio corectă. Inamicul ascultă în permanență. Nu folosiți stațiile radio când inamicul este pe aproape. Folosiți-le numai în caz de necesitate.“

„Următoarele sate au fost pacificate. Vă rugăm să vă cazați în respectivele sate, pentru a vă asigura că sunt pacificate. Raportați de îndată dacă informația este inexactă.“

Astfel de ordine erau date din motive de securitate.

Sentimentul de securitate nu era recunoscut în tabăra noastră.

La două nopți după apariția elefantului nord-vietnamez, cele două pachiderme au străpuns sistemul nostru de securitate. Întrucât elefanții nu știu să citească, nu erau preveniți în privința ordinelor noastre. Animalele au hotărât să se întâlnească undeva în afara satului și în interiorul triunghiului de sârmă care împrejmuia tabăra.

Dacă vrei să te simți inadecvat ca mascul, nu ai decât să te uiți cum se reglează doi elefanți.

Este ca și cum ai expune un manual de sexologie pe un avizier.

Este ca și cum ai vârî o bâtă de baseball într-un hârdău.

Coțăiala lor a început să ne distrugă împrejmuirea din sârmă, de care era nevoie pentru alte străpungeri ale sistemului de securitate. Între orele 7:00 p.m. și 5: a.m. aveau loc o mulțime de astfel de străpungeri. Elefanții nu erau singurii care nu tolerau ordinele, oricât de raționale.

Stăteam și ne tot uitam până când Shotgun a hotărât că văzuse destul

– Ajunge, a spus el. Mi-a luat o grămadă de timp să instalez sârma aia.

Drept pentru care s-a dus până dincolo de bermă. Cum a reușit să nu se împiedice de sârmă sau să nu se taie, nu știu. S-a apropiat de spatele elefantului mascul, care călărea femela, a tras cuiul unei grenade, l-a apucat de coadă, s-a săltat sprijinindu-se de piciorul animalului și i-a vârât grenada în găoază.

Dinspre elefant s-a auzit un puternic geamăt de plăcere.

Asta s-a întâmplat înainte ca grenada să explodeze.

Elefantul a murit cu un zâmbet. Femela a mai călcat în picioare ceva sârmă și vreo două colibe din sat. Noi am primit din partea proprietarilor elefantului focuri de armă. De asemenea, am mai primit și focuri de mortier.

Nimănui nu-i place să fie trezit din somn de *Uvertura 1812* interpretată fără muzică.

Am lăsat elefantul ca pe un avertisment la adresa celorlalți elefanți. Așa trebuie să procedezi cu cadavrele. Să le privești cum devin galben-incandescente datorită minelor Claymore, noapte după noapte.

Obuzele de mortier? Proveneau dintr-o regiune a Cambodgiei numită Ciocul Papagalului. Fusese denumită astfel întrucât, pe hartă, o porțiune din Cambodgia se proiecta abrupt în Vietnam. Pentru unii dintre colonei, proiecția semăna cu un cioc de papagal. Pentru oricare altcineva, semăna cu o puță mare. Totuși, neputând să denumească zona respectivă Marea Puță în cadrul ședințelor de stat-major, i-au spus Ciocul Papagalului.

Din ciocul Papagalului se prelingea izvorul râului Vam Co Tay. Din avion arăta ca o sfoară ce lega cele două țări. Cursul apei se diviza chiar înainte de a ajunge la tabăra noastră. Din avion arăta ca un laț.

În 1969, totul în sat era neschimbat față de cum fusese în 1939: obuzele de mortier continuau să vină dinspre Cambodgia: sătenii mergeau la piață în capitala provinciei, Moc Hoa, odată cu fluxul și așteptau până la următorul flux pentru a se întoarce acasă: orezul era plantat și recoltat la fel ca întotdeauna. Singurul lucru diferit erau cele trei triunghiuri aflate la nord de sat.

Triunghiurile erau Tabăra A 134.

Sătenii știau că dacă aveau să ignoire îndeajuns de mult timp triunghiurile, acestea aveau să dispară.

Aveau dreptate.

Shotgun

Shotgun ajusta din nou fitilele grenadelor. În felul ăsta se străduia să se facă util, chiar și atunci când noi nu țineam neapărat ca el să fie util. Desigur, nimeni nu era atât de tare încât să-i spună lui Shotgun să lase lucrurile în plata Domnului.

Problema era că nu știai cât de mult ajustase fitilele. Și iată-te, vârât în rahat până-la gât, într-o situație în care singura scăpare ar fi două grenade plasate strategic – sau, mă rog, „lobate" la repezeală – și, odată ce ai fi tras cuiul, să nu mai ai timp să hotărăști încotro trebuie să ajungă grenadele, fiindcă veni vorba de loburi.

Unul dintre șiretlicurile folosite de noi era să aruncăm grenadele fără să tragem cuiul. La început, cei din echipa adversă râdeau de greșeala noastră de ageamii. Pe urmă, ridicau grenadele și trăgeau cuiele ca să arunce mingiuțele explozive înapoi, în terenul nostru.

Buum!

Este dificil să arunci mingea fără brațe.

Nu se poate.

Dar curând și-au dat seama de propria greșeală și au început să tragă cuiele doar pe jumătate, lăsând grenadele pe pământ. Unul dintre nenumăratele ordine emise pentru noi de către birocrații raționali ne cerea „să nu lăsăm în urmă nimic care să poată fi folosit de dușman". Așa încât trebuia să ne adunăm

propriile grenade, iar cuiele se desfăceau și cădeau, ceea ce ne strica ziua.

Dar nu numai despre aruncarea grenadelor este vorba aici. Este vorba despre Shotgun.

– Shotgun, dacă scurtezi prea mult fitilele alea, atunci nu vei mai avea suficient timp să tragi cuiul, să adopți poziția aruncătorului de grenade și să arunci grenada.

Poziția aruncătorului de grenade, așa cum se învață la Fort Benning, este următoarea: luptătorul pune genunghiul stâng pe sol, piciorul drept întins în spatele corpului, pentru sprijin, brațul drept îndoit și grenada în mână. Bineînțeles, nimeni nu aruncă în felul ăsta grenada, dacă e întreg la minte.

Shotgun a chicotit la mica mea glumă:

– Păi, nici ei n-or să aibă, a replicat el, strângând la pieptul său masiv, precum o cloșcă ouăle, micile mingi de oțel, cu ochii strălucind de viziunea *Congilor* rămași fără brațe.

Întrucât întotdeauna se apuca să ajusteze grenadele în mijlocul amplasamentului mortierului de patru-și-doi, înconjurat de tone de explozibil, aveam grijă să scurtez cât mai mult conversația.

El dormea în respectivul amplasament cu brațul petrecut pe după țeava tunului, de parc-ar fi ținut de gât un câine bătrân. În calitate de căpitan al taberei, mi se reamintea de către superiorii mei faptul că Shotgun avea un comportament bizar – ori de câte ori își aduceau aminte să ne inspecteze tabăra. Bombardarea zilnică a perimetrului nostru reducea la minimum numărul inspecțiilor.

Eu le atrăgeam atenția rarilor inspectori, în timp ce alergam către buncăre spre a evita schijele șuierătoare de șrapnele comuniste, că, deși bizar, faptul că Shotgun dormea cu mortierul, dădea prilejul sus-numitului mortier să reacționeze cu repeziciune, potolind astfel acele schije șuierătoare de șrapnel. Adăpostiți în buncăre, inspectorii cădeau de acord în privința competenței lui Shotgun, dar de îndată ce se vedeau în siguranță la cartierul general, uitau. Prin urmare, comportamentul său bizar a avut drept consecințe patru stele de argint și două audieri pentru Secțiunea Opt: deranjament mental.

Dar Shotgun nu era nebun. La naiba, puteai să stai lângă el, să-i dai încetișor la o parte pușca[1] și să bei cu el o bere la orice

[1] Shotgun = pușcă

oră. El stătea acolo cu lada de bere vietnameză, tu cu paharul tău, și asculta cu atenție orice aveai de spus. Problema era că după ce Shotgun bea câteva beri, tu trebuia să-ți sustii partea de conversație, care era de fapt singura parte. Dacă slăbeai cât de puțin ritmul, mâna lui rătăcea încet în direcția puștii. Dat fiind că eram tineri cu toții, viteza noastră de reacție ne oferea un răgaz suficient să ne dăm seama când conversația lâncezea.

Clubul militar era un bordel-bar-spălătorie pe care-l construisem în Can Tho, cel mai mare oraș din deltă, pentru suplimentarea soldei mizerabile. Precum niște cowboys, ne duceam la Can Tho numai în Week-end-uri, ca să bem câte ceva și să colectăm profiturile.

Nu era ceva neobișnuit ca militari de toate soiurile să ne viziteze clubul. Aveam mese de joc, whisky acceptabil furat sau achiziționat de pe la feluritele cluburi ofițerești din Can Tho, precum și un bucătar filipinez care se pricepea la frigărui. Din nefericire, în materie de carne, gustul lui se îndrepta spre șobolani, nu către porci. În schimb, nu aveam probleme cu rozătoarele în clubul nostru iar cheltuielile cu carnea erau minime. Oamenii de afaceri vietnamezi din împrejurimi profitau și ei de situație, căci îi aduceau bucătarului șobolani când era aglomerație de clienți, eradicând în felul acesta un potențial pericol pentru sănătate. Cel puțin, așa suna citarea pe ordinul de zi. (Am fost recompensați cu o citare prin ordin de zi pentru faptul că ne aflam la conducerea acestui proiect.)

„Pentru creșterea moralului membrilor de origine indigenă ai trupelor noastre și eliminarea unui pericol potențial pentru sănătate prin instruirea afaceriștilor locali în capturarea și eradicarea problemei acute a rozătoarelor, prin prezenta, tabăra A nr. 134 a Forțelor Speciale este elogiată pentru o treabă bine făcută."

Noi nu mâncam acolo.

Clienții noștri mâncau.

Pentru construirea clubului, ne-am folosit de fondurile pentru războiul psihologic. Aceste fonduri ne fuseseră repartizate pentru creșterea moralului. Moralul mercenarilor noștri crescuse pentru că i-am plătit ca să construiască clădirea. Moralul nostru a crescut pentru că astfel ne-am suplimentat solda și am făcut rost de băutură pe gratis. Am denumit proiectul MPIC, sau Misiunea Publică pentru Intreprinderea

Capitalistă. Am trimis fotografii cu muncitorii noștri în timpul lucrului la ziarul armatei, *Stars and Stripes*, dar au refuzat să le publice. Se pare că John Wayne nu se ocupă cu distileriile de gin.

Odată, pe când ne aflam la club, un militar ne-aeropurtat, din cei porecliți, de regulă, „picior-țeapăn", s-a așezat la masa noastră. Evident, trebuie că-și băuse mințile de a făcut una ca asta, dar oricum curajul lui ne-a impresionat. În bar, conversația a încetat.

Pe urmă, individul a zbârcit-o.

– De ce îți tremură mâinile? – l-a întrebat el pe Shotgun.

Noi am încremenit cu toții.

– Îmi tremură mâinile? – a întrebat Shotgun pe toți cei aflați la masă.

– La naiba, nici pomeneală, Shotgun, am spus eu zâmbind și aplecându-mă în față în timp ce-mi desfăceam chinga pistolului „Chicom". I-am dat numele ăsta pentru că provenea de la un ofițer chinez comunist mort, care fusese atât de prost încât să încerce să-i ajute pe nord-vietnamezi. M-am întrebat dacă pistoalele pe care ceilalți le luau de la ofițerii americani morți erau denumite „Amcap", de la „american capitalist".

Mâna lui Shotgun se îndrepta către pușcă.

– Mâinile îți sunt un pic nesigure, Shotgun, i-am spus eu, dar în mod cert nu-ți tremură.

– Atunci de ce mi s-a udat pieptul cămășii? – întrebă Shotgun aparent îngrijorat, pipăindu-și uniforma.

– Hei, băieți, nu vi se pare că-i cam zăpușeală aici? – întrebă Glas Domol. Nu-i așa c-am transpirat cu toții din plin?, adăugă el turnându-și la repezeală niște bere peste uniformă.

Am urmat exemplul lui Glas Domol.

În acel moment, Shotgun își pironise privirea pe uniformele noastre și s-a relaxat, cu grimasa aceea deprimată și subțire pe care o folosea drept zâmbet. În ziua aceea, viteza noastră de reacție a atins un punct culminant.

L-am pocnit pe soldat cam în același moment cu Glas Domol, astfel încât era greu de spus cine-l lăsase lat. Amândoi i-am salvat viața.

– Picior nenorocit, am spus eu, împingându-l cu piciorul sub masa învecinată.

Shotgun a aruncat o privire spre corpul întins cu fața la podea și gura i s-a subțiat și mai mult. Criza trecuse.

Nu aveam prea multe necazuri la Clubul militar. Am lăsat doar să se știe că aceea era cârciuma lui Shotgun și totul a mers ca pe roate. Am fost surprinși de rapiditatea cu care vietnamezii și-au dat seama cum să scoată profituri de pe urma micii noastre demonstrații de spirit întreprinzător capitalist. Astfel, circulau o mulțime de tricouri cu inscripția I-AM SUPRAVIEȚUIT LUI SHOTGUN. Erau niște oameni inteligenți. Nu era vina lor că trăiau în Vietnam.

Până când, la un moment dat, colonelul Black – întocmai ca și elefanții – a trebuit să-și facă apariția și să ne strice toată mustăria. El era colonelul echipei B din Moc Hoa. În permanență transmitea ordine echipei A din subordine. Judecând după ordinele sale, am tras concluzia că era nebun.

Nu arăta ca un nebun. Era înalt și chipeș, cu părul des și cu un aer care te trimitea cu gândul la Princeton. Uitasem că Princeton fusese universitatea care concepuse bomba atomică.

El avea un vis. La drept vorbind, ceea ce ne-a descris era un coșmar: o unitate mobilă cu mortierul de patru-și-doi. Întrucât placa de postament a tunului de 4,2 inch cântărește tot atât cât doamna cea grasă de la operă, înțelegeți îngrijorarea noastră în privința termenului „mobilă". Adăugați țeava, dispozitivul de ochire, obuzele și încărcăturile explozibile și veți obține o problemă cu adevărat complicată. Evident, asupra acestui lucru i s-a atras atenția colonelului atunci când ne-a sugerat această idee, la club.

Întrucât ne datora zece miare de la zaruri, noi am crezut că glumea, încercând să ne înduplece să-l lăsăm basma curată. În afară de Shotgun, toți ceilalți râdeam de ne prăpădeam. În momentele acelea, Shotgun era ocupat cu a doua ladă de bere.

Colonelul Black a spus că va trimite o dată cu noi pe mercenarii Hoa Haos antrenați tot de noi, pentru protecție. Credința Hoa Haos spunea, vă aduceți aminte, că singura cale de a ajunge aproape de Buddha era să moară în luptă.

Erau și alte căi, credeți-mă.

Întrebați-l pe Shotgun.

– Bărbați... (Colonelul Black își începea întotdeauna discursurile în felul acesta. Nu știu cui îi era destinată această aducere aminte: lui sau nouă.) Bărbați, nu vă fie teamă.

Conceptul meu despre unitatea mobilă de pușcași va asigura sprijin de la sol prin menținerea unui foc de acoperire, în vreme ce voi veți constitui unitatea mobilă de mortiere pentru a asigura foc de acoperire pentru unitatea mobilă de pușcași.

O bandă Möbius mobilă.

V-am spus eu că nu era în toate mințile.

Mai târziu, am aflat că fusese supus unor puternice presiuni pentru a face ceva cu noile detectoare individuale concepute de Corporația Aviatică Hughes. Acestea au fost aduse într-o zi cu elicopterul într-o cutie inscripționată „Strict secret – Detectoare individuale“. Am depozitat-o laolaltă cu celelalte cutii „strict secrete“ și ne-am străduit în continuare să supraviețuim. Numai că cineva de acolo, din lumea civilizată, vroia să știe dacă chestiile funcționau și l-a strâns cu șurubul pe colonel. „Șurub“[1] este un termen adeseori folosit relativ la personalul militar.

Amuzați de simțul umorului dovedit de colonelul Black, i-am făcut o reducere de o mie de dolari din datoria de la masa de joc, apoi ne-am ridicat. Vroiam să ne întoarcem în tabără înainte de căderea nopții. Nu aveam permis de circulație pe timp de noapte în Vietnam și la acele ore lucrurile puteau lua o întorsătură cu adevărat neplăcută. Puteți să-i spuneți lupta pentru zonele de influență.

În tot cazul, am apreciat ca pe o performanță felul cum colonelul Black, explicitându-și ideea, își menținea o mină serioasă în timp ce noi treceam încolonați pe lângă el, în drum spre jeep-urile de afară. Până când am băgat de seamă că Shotgun nu se urnise din loc. Nu era ceva neobișnuit. După două lăzi de bere vietnameză, uneori nu se urnea din loc zile de-a rândul, dar ne simțeam stânjeniți pentru Shotgun, rămas în fața colonelului.

În timp ce încercam, cu mișcări șovăielnice, să-l prindem de subsuoară ca să-l ridicăm, Shotgun vorbi:

– Hai să facem misiunea asta. M-am plictisit.

Ne-am așezat din nou.

Colonelul și-a descris, în linii generale, planul.

---

[1] Joc de cuvinte intraductibil bazat pe sensul de slang al cuvântului *screw* (șurub): act sexual. (*n. trad.*)

Unitatea mobilă 4,2
Partea I

– Ăștia-s căcați de câine! exclamă spec. 7 Thompson.

Acum, eu știu la ce vă gândiți – nu există specialiști 7 în armată – și aveți dreptate. Dar Thompson și-a atribuit singur câte o înaintare în grad la fiecare patru luni, ca o modalitate de a marca trecerea timpului și de aducere aminte. Și-a desenat micile trese întoarse sub insigna de specialist de pe mânecă și pe urmă, când uita de cât timp se afla în Vietnam, n-avea decât să se uite la mânecă, să numere tresele și să se liniștească.

Sărbătoream cu toții promovările cvadrilunare cu un grătar mare – cotletul de elefant avea cel mai mare succes – și toastând în sănătatea lui Thompson care-și mai desena o tresă pe uniformă. Viața era frumoasă.

Iar ăia erau căcați de câine. Am verificat din nou cutia, ca să mă asigur că o primisem pe cea care trebuia. „Strict secret – Detectoare individuale". O primisem. În astfel de clipe, deveneam agitat. Eram întotdeauna agitat când trebuia să iau decizii de comandă în preajma lui Shotgun. Din fericire pentru mine, el se afla în amplasament, discutând cu mortierul, explicându-i iminenta plecare.

Am adoptat cea mai adecvată mină de comandant:

– Băieți, astea sunt niște detectoare.

S-au relaxat cu toții și l-au ajutat pe Thompson să apuce de sacul de plastic plin cu căcați de câine, începând să-i scoată din ladă.

– De ce sunt așa de grei căcații ăștia de câine? – se interesă Thompson.

Cu un efort considerabil, am reușit să scoatem sacul de plastic din conteiner. În mod natural, sacul a plesnit, răspândindu-și conținutul. Detectoarele erau acoperite cu un strat gros de cauciuc de culoarea rahatului. În centru, se vedea o bucățică metalică. Altfel, fiecare rahat individual îmi amintea de borâtura din plastic pe care o cumpăram în copilărie de la magazinele de jucării. Era grozav să plasezi una din chestiile astea pe scaunul pe care tocmai urma să se așeze cineva.

Pe fundul cutiei se afla un manual de utilizare și o instalație de monitorizare. În carte scria că stratul de cauciuc fusese conceput de California Specialty Products, Inc. Spec. 7 a remarcat că și *dildo*-ul lui fusese fabricat de aceeași companie. Mare șmecherie!

Monitorul era prevăzut cu un cablu de alimentare care trebuia introdus în priză. Întrucât electricitatea era inexistentă la Thanh Tri, am fost puțin îngrijorați dacă dispozitivul avea să funcționeze sau nu. Dar Thompson, excitat de noua lui jucărie, ne-a liniștit.

A ieșit din buncăr, a traversat zona dintre triunghiuri și a înhățat cablul de conectare al televizorului la generator, aparținând dublurilor noastre sud-vietnameze care, teoretic, ar fi trebuit să imite fiecare actiune întreprinsă de noi în timpul luptei. Nu i-am văzut niciodată. Au sosit într-o noapte cu elicopterul, s-au ascuns în bârlog și nici c-au mai ieșit afară.

Cineva de la Departamentul de Stat hotărâse că fiecare echipă A trebuie să aibă câte un echivalent sud-vietnamez care să imite fiecare component și fiecare acțiune a respectivei echipe A. În tot cazul, de îndată ce au văzut ce fel de misiuni îndeplinea echipa noastră, sud-vietnamezii s-au ascuns în bârlogul lor și n-au mai ieșit de acolo decât în zilele de salariu, când trebuiau să-i plătească pe prietenii noștri Hoa Haos cu banii pe care îi aduceam săptămânal din amonte. Motivul pentru care aduceam banii din amonte era acela că prima dată când le-am rugat pe dublurile noatre vietnameze să-i aducă, au luat-o în aval și nu s-au mai întors.

Ne întrebam ce mai făceau ei în buncărul lor atunci când nu priveau la televizor. De ce televizor? Agenția pentru Dezvoltare Internă a Statelor Unite le-a pus la dispoziție un generator

electric și un televizor pentru... pentru... pentru dezvoltare, presupun.

Thompson s-a întors cu cablul, mici scântei izbucnind de la capătul smuls din apropierea buncărului și, cu o improvizație simplă, a atașat o priză în care a introdus fișa monitorului. Imediat, a început să funcționeze. Ăsta-i motivul pentru care Thompson merita să fie un spec. 7.

Era sarcina lui Glas Domol să atragă atenția asupra problemelor.

– Măi băieți, voi ați mai văzut în ultima vreme așa mulți câini prin zonă? (Am răspuns, clătinând din cap, că nu.) Știți de ce?

Bineînțeles că știam de ce. Unul din felurile de mâncare preferate ale ajutoarelor noastre Hoa Haos era supa de câine. Am aflat asta atunci când le-am dat ciobănești germani dresați, drept câini de pază pentru berme. Unul singur a supraviețuit și a rămas cu o ură psihopatică pentru Hoa Haos. Îl țineam închis până la căderea nopții, apoi îi dădeam drumul. Câinele menținea banda Hoa Haos în buncăre. Nu îndrăzneau să iasă. I-am pus numele Pulică, întrucât își petrecea zilele lingându-și organul respectiv.

– Nu credeți că acești căcați or să arate ciudat, dat fiind că în Vietnam n-au mai rămas câini, lupi sau vulpi care să se cace în felul ăsta? întrebă Glas Domol, dând bobârnace căcărezelor.

Apoi adăugă cu vocea aceea firavă, liniștită, care ne stârnea la toți fiori:

– Cine-o să meargă să împrăștie căcații pe teren?

Un fapt real este un fapt real. Fără doar și poate, Glas Domol dăduse glas unui fapt real. Așadar, detectoarele trebuiau împrăștiate pe tot întinsul ariei noastre de operațiuni (AO), care era ceva mai mică decât Missouri, întrucât se extindea și pe teritoriul Cambodgiei. Judecând după numărul căcărezelor de cauciuc care se aflau în saci, aveam îndeajuns de multe ca să acoperim aria. Lucrurile nu stăteau așa rău.

Și atunci, din amplasamentul mortierului, s-a auzit vocea lui Shotgun care se certa cu mortierul:

– Cum adică, misiunea asta nu-i o idee bună? Vrei să spui că vom muri cu toții?

Vocea lui urcă încă o treaptă:

– Ești un laș nenorocit!

Așa de rău stăteau lucrurile.

Unitatea mobilă 4,2
Partea a II-a

În timp ce ieșeam din tabără, cărând sacul cu căcăreze, am aruncat o privire înapoi, spre placarda noastră fixată pe stâlpul de telegraf: NORMAL ESTE UN PROGRAM LA MAȘINA DE SPĂLAT.

Shotgun pusese placarda pe stâlp după ce un jeep plin cu inspectori fusese aruncat în aer, nu de un obuz inamic răzleț (se întâmplase în plină zi) ci de către unul dintre inspectori. El (inspectorul) își agățase inelul de la cuiul grenadei din dotare de ivărul ușii jeep-ului. Când a coborât, inelul a rămas înțepenit și astfel cuiul a ieșit din grenadă. Am înțeles că-i vorba de un accident întrucât individul a strigat după ajutor. Spec. 7 Thompson a subliniat faptul că inspectorului i-ar fi fost necesare zece secunde ca să-și scoată grenada de la centură.

Adică, cu cinci secunde prea mult.

Am lăsat jeep-ul ars ca pe un memento de siguranță. Dacă nu sunt manipulate corespunzător, grenadele pot provoca moartea.

Mă gândeam la motto-ul nostru și la jeep, în timp ce zburam în cercuri, la o mie de metri altitudine, cu un elicopter de noapte, aruncând excrementele de câine în beznă. Unul din „capetele de gândac“ pilota aparatul, iar celălalt ținea îndreptată spre mine o armă în vreme ce eu îmi våram mâna în sacul de plastic, apucam ceea ce arăta ca o grămadă de căcați de câine și le aruncam pe ușă afară.

Presupun că erau plini de resentimente: trebuiau să-și pună viața în pericol pentru un sac de căcat.

Îi poreclisem pe piloți „capete de gândac“ deoarece purtau căștile acelea militare ca de fotbal, dotate în interior cu echipament radio astfel încât să poată cere ajutor – sau ca să țipe, ori să plângă – fără să fie auziți de pasageri. În plus, armata adăugase un vizor rabatabil, care le acoperea fața și le permitea să vadă spre exterior, împiedicându-i în schimb pe pasageri să vadă spre interior. Arătau ca niște gândaci uriași cu un singur ochi reflectorizant. Când se prăbușeau la pământ, mulțumită căștilor, capetele le rămâneau întotdeauna intacte. Slabă consolare pentru restul corpului, dar trebuie să recunosc că, în timp ce-mi pipăiam pălăria moale de colonist, îi invidiam pentru faptul că cineva de acasă îi va putea recunoaște după ce vor fi murit.

Elicopterul de noapte era o altă găselniță de-a colonelului Black. În calitate de comandant al echipei B, el a dat ordine comandanților echipei A. Ordinul cu serviciul de noapte era sută la sută „Black“. Prin rotație săptămânală, ofițerii comandanți ai unei tabere A trebuiau să facă cu rândul pe comandanții de elicopter, pe timp de noapte. Trebuia să ne rotim pe deasupra ariei noastre de operațiuni, cu un reflector de aterizare agățat de burta elicopterului, măturând cu fasciculul luminos terenul ca să putem depista inamicul care, teoretic, urma să încremenească precum un oposum[1] surprins de lumină, în timp ce noi năvăleam asupra lui cu tehnologia noastră superioară.

Lucrurile nu au mers chiar așa.

Rachetele B-40 lansate asupra elicopterului iluminat ne spuneau întotdeauna unde se afla inamicul. Din nefericire, respectivele rachete nu se opreau la semnalul luminos, ci-și continuau traiectoria prin învelișul elicopterului și prin motor. Era interesant de observat faptul că elicopterele, în ciuda capacității lor de autorotație, pur și simplu nu planau după ce se opreau motoarele. Acesta era un alt motiv pentru care vizoarele acopereau fețele piloților – nu puteau fi văzuți cum țipau în timp ce cădeau de la trei sute de metri înăuntrul cuștilor masive de metal.

Nu aprindeam luminile prea des.

De regulă, le distrugeam noi înșine înainte de decolare.

---

[1] Mamifer marsupial de mărimea unei pisici, care trăiește în America de Nord (*n. trad.*)

Asta a salvat o mulțime de vieți.

Drept represalii, colonelul Black a ordonat să rămânem în aer toată noaptea. Elicopterele nu dispun de rezervoare prea mari de benzină. În nici un caz pentru toată noaptea. Nici măcar pentru o jumătate de noapte. Cel mult, pentru două-trei ore, asta ca un record. Încingeam niște partide strașnice de poker în timp ce elicopterul era realimentat.

Dat fiind că lumina nu a funcționat atât de bine precum sperase colonelul Black, el a mai instalat și un „adulmecător de oameni", care consta în principal dintr-un furtun lung și negru atârnat în apropierea reflectorului. Trecând printr-o gaură din podea, furtunul se atașa la o mașinărie care scotea un zgomot puternic atunci când furtunul traversa o zonă încărcată cu metan și amoniac. Sau, așa cum s-a exprimat atât de colorat colonelul Black:

– Bărbați, dacă se cacă sau se pișă, ai noștri sunt!

Spec. 7 Thompson a spus:

– E un puțoi mare și negru, zburând pe deasupra Marii Puțe, mânuit de o gașcă de puțoi și adulmecând alte puțe.

Era invidios pentru că nu-i venise lui ideea mai întâi.

Din nenorocire, o mulțime de mamifere se cacă și se pișă. Prin urmare, consecința utilizării mașinăriei a fost că mai multe cirezi de bivoli, șapte capre și trei maimuțe s-au înălțat la ceruri, spre marea fermă de metan. Aceste rezultate au iscat suspiciuni serioase în „capetele de gândac", de unde și atenția cu care unul din ei mă supraveghea pe când terminam de împrăștiat căcărezele.

Ei m-au dus bucuroși acasă, unde i-am găsit pe băieți adunați în jurul monitorului care emitea o lumină verde stranie, adăugând o nuanță plăcută ambianței buncărului.

– Cum vom ști dacă un detector emite? – întrebă Glas Domol.

Avea dreptate. Și de unde să fi știut? Manualul explica cum se amplasau căcărezele – nu se pomenea de elicoptere – și cum se racordează la rețea mașina de monitorizat. Nu preciza cum se monitorizează mașina de monitorizat numărul 637 a companiei Hughes. Nu preciza ce anume făcea mașina, ci numai faptul că trebuia monitorizată.

Așa încât am monitorizat.

Trei zile.

Privind la un cerc verde.

A fost cea mai grozavă distracție din ultimele luni.

Cu toții am făcut pariuri despre ce se va întâmpla atunci când inamicul va declanșa un detector. Eu am spus că mașina ne va da coordonatele exacte, dar puțini au fost de acord cu teoria mea. Majoritatea au adoptat opinia lui Thompson, și anume că verdele se va schimba într-o nuanță mai închisă de verde. Din cauza sumelor mari de bani puse la bătaie, nici unul nu mai îndrăznea să plece. Când și când, careva se ducea să-și facă un sandviș sau să se ușureze, în timp ce ceilalți urmăreau cerculețul verde, făcând comentarii asupra culorii verzi.

Ideea colonelului Black fusese perfecționată după cum urmează: Noi trebuia să monitorizăm mașinăria – ceea ce și făceam – pentru ca în momentul în care semnaliza să chemăm elicopterul de noapte și să suim mortierul de 4,2 inch, placa de postament și celelalte accesorii, inclusiv noi – Shotgun, Glas Domol și cu mine – în elicopter. Alături de noi avea să fie unitatea mobilă de pușcași. Spec. 7 Thompson urma să asigure schimbul de informații între noi și colonelul Black, aflat în stare de alertă împreună cu unitatea mobilă de mortiere pentru acoperire, un grup de circa douăzeci și unu de oameni, gata să sară în ajutorul nostru – toate astea pentru niște căcați de câine.

De îndată ce deveneam aeropurtați, urma să purcedem către detectorul activat, să ne pogorâm asupra aceluiași detector imediat ce înceta să mai fie activat, să amplasăm mortierul și să tragem în cei care vor fi declanșat sus-pomenitul detector. Dacă aveau să riposteze la tirul nostru, – o împrejurare probabilă într-un război – colonelul Black, împreună cu forța lui mobilă, urma să cheme de urgență înapoi elicopterul nostru, să-și încarce trupa în el și să vină în salvarea noastră prin nimicirea inamicului, călăuzindu-se după semnalul emis de detectorul activat.

I s-a atras atenția colonelului că un singur elicopter nu putea transporta douăzeci și unu de oameni.

Replica lui a fost:

– Vom veni în valuri. Șapte oameni per transport.

Glas Domol a ridicat mâna:

– Ați auzit vreodată de generalul Custer[1] ?

Cu un zâmbet dement, colonelul a răspuns:

– Nu.

---

[1] George Armstrong Custer (1836–1876), ofițer american ucis într-o bătălie cu indienii la Little Big Horn (*n. trad.*)

Noaptea mobilelor

Până la urmă, n-a fost vorba de diferite nuanțe de verde. În cea de-a patra noapte, niște punctișoare albe au început subit să danseze în vecinătatea liniei 37 pe scala orizontală și a liniei 8 pe scala verticală. Aceste linii verticale și orizontale numerotate coincideau cu aceleași linii verticale și orizontale de pe harta regiunii noastre.

Hărțile noastre denumeau acel loc – punctul în care se intersectau linia orizontală 37 cu linia verticală 8 – Câmpia Trestiilor. Dar Compania Hughes lucra numai cu verticale și orizontale, nu cu hărți și oameni.

Spec. 7 Thompson se retrăsese în camera sa, trântind ușa. Era bosumflat pentru că pierduse cu teoria „diferitelor nuanțe de verde", dar eu aveam motive mai grave de îngrijorare.

Shotgun.

Mirosul de colonie se făcea simțit încă înainte să ajungă la amplasamentul mortierului. Îmbrăcase cea mai nouă salopetă de junglă, apretată pe deasupra; avea ghetele lustruite și curelele harnașamentului întinse. Dumnezeule! Arăta de-a dreptul strac. „Strac" este un cuvânt care nu a fost întrebuințat niciodată de oamenii normali. E un cuvânt care înseamnă strategic perfect. Ați înțeles de ce oamenii normali nici n-au auzit de așa ceva?

În tot cazul, nu cred că Shotgun a arătat vreodată mai bine; ei bine, poate la aniversarea sărbătorită în Thailanda, pe care a

stricat-o când l-a împușcat pe canadianul acela în umăr. Polițiștii thailandezi se pricep cu adevărat să murdărească o uniformă impecabilă. Dar să nu ne îndepărtăm.

– Haide, Shotgun, s-o luăm din loc, am strigat eu, bâjbâind amețit de mirosul de colonie.

El și-a strâns mortierul într-o îmbrățișare mișcătoare, plină de dragoste.

– Vom merge la o petrecere, iubito.

Era liniștitor să constați că puseseră capăt ciondănelii. Ultima oară când s-au certat, el a tras toate obuzele de mortier, încercând să topească țeava. Presimțeam că urma să avem nevoie de câteva obuze în noaptea aceea, așa încât am remarcat ușurat că aranjaseră întrucâtva lucrurile.

Cam pe când terminaserăm de cărat cele treizeci de obuze, placa de postament și țeava mortierului la platforma de aterizare, am auzit zgomotul înfundat al elicopterului de noapte apropiindu-se.

Shotgun era cuprins de extaz.

Eu aveam o presimțire neagră.

– Unde sunt cei zece membri ai echipei mobile de pușcași CIDG alocați pentru protecția noastră? – întrebă Glas Domol, care ni s-a alăturat în ultimul timp întrucât pe ecranul verde apăruseră alte punctișoare și așteptase să le treacă poziția pe harta noastră de teren. Când punctele s-au înmulțit peste măsură, a renunțat pur și simplu să le mai noteze pe toate și, auzind zgomotul elicopterului, a ieșit afară ca să ne dea de știre.

Cum vă spuneam, avem o presimțire realmente neagră.

Din adăpostul echivalenților noștri vietnamezi, animați de o silă evidentă, și-au făcut apariția cinci indivizi, care-i datorau comandantului lor niște bani pierduți la o partidă de poker. Era limpede că nu erau prea bucuroși să ne însoțească, întrucât trăgeau neîncetat focuri de armă în direcția adăpostului, fără însă să provoace prea multe stricăciuni dat fiind că adăpostul era acoperit cu saci de nisip. Asta era și bine și rău.

Bine, pentru că teama lor de a merge dovedea că nu erau comuniști.

Rău, pentru că astfel iroseau muniție prețioasă.

Au refuzat să se urce în elicopter. Unul dintre ei și-a vârât o grenadă sub braț și ne-a amenințat că-și va arunca brațul în aer dacă-l obligam să meargă.

– La dracu, și-așa are să moară, a zis Shotgun, apropiindu-se de nenorocitul speriat de moarte, trăgând cuiul grenadei de la subsuoara individului și sărind în elicopter. Tipul a țipat, a aruncat grenada și l-a urmat pe Shotgun.

Nu mi-a mai fost dat să văd un elicopter încărcat și ridicat în văzduh atât de repede.

Singurul motiv pentru care nu-mi place să zbor împreună cu vietnamezi și americani isterici este faptul că-și fâțâie prea mult corpurile, încercând să stea cât mai departe de ușile deschise, prin care adeseori pătrundeau gloanțele. Când mă găsesc la mijloc, îmi place ca trupurile să rămână nemișcate. Când mă găsesc la mijloc, îmi place ca trupurile solide și drăguțe să rămână perfect nemișcate. Nu-mi place ca trupurile să stea perfect nemișcate, holbându-se înfricoșate la Shotgun. Prea multă atenție îl face să devină nervos.

Capetele de gândac care conduceau elicopterul nu ne-au lăsat jos la intersecția orizontalei 37 cu verticala 8 pentru că, în realitate, pe pământ nu sunt desenate linii. Acest adevăr probabil că ne-a salvat viețile.

Am coborât deci aproape unii de ceilalți și unitatea noastră mobilă de pușcași s-a desfășurat rapid și profesional, cu armele îndreptate împotriva inamicului:

Noi.

Din fericire, artileristul de la ușa elicopterului a reușit să-i pună pe fugă înspre Câmpia Trestiilor și departe de amplasamentul mortierului nostru. Shotgun n-a băgat de seamă. Era prea ocupat cu reasamblarea „iubitei“ sale.

Lungiți printre trestiile înalte care dăduseră numele lor câmpiei, am auzit elicopterul înălțându-se. Din nu știu care motiv, marele reflector de aterizare era aprins. A apărut ca o stea imensă, iluminând câmpia înconjurătoare. Am putut vedea gurile de foc ale echipei noastre mobile încercând să stingă lumina, ca să nu mai fim văzuți. I-am imitat. Dar elicopterul a continuat să zboare până când a ajuns deasupra mulțimii de punctișoare de pe ecranul verde. Explozia a fost asurzitoare.

Luminile s-au dus.

Piloții s-au dus.

Xing loi, Sweet Chariot.[1]

– Și cum o să ne mai întoarcem noi acum? – a întrebat Glas Domol, ușor îngrijorat. Cine-o să-i aducă pe colonel și pe oamenii lui? – a spus el neliniștit. Cum o să mai primim provizii? – a urlat el.

– Spune-i lui Shotgun să nu mai tragă! Poate n-or să-și dea seama că suntem aici! – am zbierat eu, dar era prea târziu.

Chunkkkkk.

Chunkkkkk.

Karrrumph.

Karrrumph.

Crank.

Crank.

Crank, crank, crankcrankcrankcrankcrank.

Primele două sunt zgomotele emise de un mortier de calibru mare atunci când obuzele sale părăsesc solul.

Următoarele două seamănă cu zgomotele produse de obuzele de mortier când lovesc iarăși solul.

Ultimele zgomote reprezintă un batalion de automate AK-47 sictirite, armele de lux ale trupelor de elită nord-vietnameze.

Dar nu asta era vestea proastă.

---

[1] Aluzie la titlul unui celebru cântec „gospel": Swing Low, Sweet Chariot.

Vestea proastă

Thompson. Spec. 7 Thompson. Vă amintiți? A încetat să mai fie bosumflat și s-a întors la monitor. Noi intrasem în rahat pân' la gât, iar el ne chema la telefon.

– Prepelicar unu, aici Prepelicar trei.

– Thompson, parola asta e de-acum cinci luni! Întoarce cinci pagini, găsește data de astăzi și folosește parola care trebuie! (Acesta fiind colonelul Black, care asculta transmisia radio și se pierdea în fleacuri în timp ce noi eram pe punctul de a fi înghițiți de *T.rex.)*

– Înțeles. O clipă.

Crankcrankcrankcrankcrank aș fi pus un punct aici dar asta ar fi sugerat că automatele au încetat să mai tragă și n-a fost așa.

Atunci când nu-l ai, timpul este o marfă prețioasă.

– Irish Setter unu. Irish Setter unu, aici Irish Setter trei.

– Recepție.

– Ia spuneți-mi, cât de aproape sunteți de detectoarele alea?

– Habar n-am.

– În tot cazul, eu sper să nu fiți prea aproape. Detectoarele semnalizează că un alt batalion se apropie de ele cu mare viteză.

Asta era vestea proastă.

– Ajutor! Doamne Dumnezeule, ajutor!

Cel care striga era Shotgun.

Eu și Glas Domol am alergat către mortier. De fapt, ne-am târât către mortier, întrucât trecuse ceva timp de când mica

noastră bandă de trupeți CIDG fusese absorbită sau ucisă de forțele mai numeroase *de acolo* care, conform ultimului raport al detectoarelor, devenea și mai numeroasă.

„Factor de stres 9" este atunci când un cui de șiță nu-ți poate fi vârât în anus nici cu barosul pentru că anusul îți este prea contractat de frică.

Noi aveam un factor de stres 9.

– Se scufundă, căpitane, și nu mă-ndur să n-o salvez! N-o lăsați să moară în halul ăsta!

Shotgun arăta spre apa care bolborosea în jurul postamentului. Câmpia Trestiilor era un islaz îmbibat cu apă, fără o palmă de teren solid pentru fundul unei doamne grase. Țeava dispărea din pricina reculului imprimat de lansarea obuzelor pe care Shotgun le introducea în ea. Pe măsură ce țeava dispărea, obuzele începeau s-o ia în direcția noastră, căci unghiul se modifica.

Du-te pe drumul trestiilor galbene explozive, haină Vrăjitoare a Nordului.

– Ce facem acum? – Glas Domol.

– Ne cărăm dracului de-aici! – glasul meu.

– Crankcrankcrankcrankcrank. Glasul lor.

– Seter irlandez unu? – glasul lui Thompson, prin radio.

– *Ce e?* – eu, din nou.

– Trei puncte tocmai s-au îndepărtat de grupul cel mare și se deplasează spre nord. Nu, stați așa! Celelalte puncte au pornit în urmărirea lor.

– Uite ce e, tâmpitule, punctele alea trei suntem noi. Încetează să le mai comunici unde suntem! – aș fi vrut să strig aceste vorbe dar am fost nevoit să le rostesc în șoaptă.

– Vă rog să nu înjurați în timpul convorbirilor și să folosiți parola adecvată, Irish Setter. (Colonelul Black.)

Nu se poate să nu fi văzut până acum Câmpia Trestiilor: este porțiunea aceea din jurul lacului din apropierea casei pe care o evitați mereu, fiind prea murdară pentru o eventuală plimbare; aceea cu mâzgă deasupra și mici insecte înfricoșătoare care mișună pe suprafața ei și-și depun în același timp excrementele; regiunea aceea din apropierea plajei unde fojgăie crabii și diferite chestii mor în nămolul cenușiu; oricare din zonele umede întâlnite în drum într-o expediție de cercetași, în care noroiul se lipește în straturi de trup și de încălțăminte,

trăgându-te în jos în timp ce încerci s-o traversezi; regiunea aceea care miroase ca atunci când cineva s-a bășit într-o țeavă atașată la nasul tău. Da, vă aduceți aminte. Câmpia Trestiilor.

O caracteristică specială a acesteia, una care în mod hotărât mi-a plăcut, era iarba înaltă, foarte înaltă, cât un stat de om.

Liniște.

Ei sunt aici, scoțând sunetele acelea mici specifice, vânătorii de oameni, sperând să tragă lozul cel mare.

Ești o prepeliță.

Ești o vulpe.

Ești o căprioară.

Juri că niciodată în viață n-ai să mai vânezi.

Sfinte Dumnezeule!

O specie necunoscută de miriapod, sau ceva asemănător, se târăște lent pe țeava puștii mele. Nu îndrăznesc să mă mișc. Mă uit cum insecta se târăște peste cătare, peste mână și urcă pe mânecă. O simt pe piele. Se târăște până pe umăr, șovăie și începe să coboare pe spinare. Se oprește. Pornește. Se oprește din nou. Fiecare piciorus îmi răsucește nervii. Ajunge pe șale. Îmi simt capul ud leoarcă de transpirație și-mi vine să-l sprijin de pușcă dar nu îndrăznesc să mă mișc. Uit de insectă în clipa în care aud pași mișunând pe lângă mine. Există lucruri mai rele decât o insectă târâtoare. Acum știu asta.

Stația radio AN/PRC-25 se trezește la viață, speriind de moarte pe toată lumea.

În Câmpia Trestiilor, o stație radio se aude de la distanță. Am abandonat-o în grabă, după ce i-am instalat o grenadă-capcană. Lăsăm în spate urme de melc în mâzga cenușie. Mari urme de melc.

Crankcrankcrank... *buum!*

Și uite-așa s-a zis cu stația.

Și cu unul dintre-ai lor.

Nema radio, nema călătorie.

Ne așteaptă lungul târâș.

O lecție de geografie

– Unde-i Idaho?

Este primul lucru rostit de Shotgun de când a rămas fără mortier. De fapt, nici când avea mortierul nu se omora cu vorbitul. Stăteam ascunși în Câmpia Trestiilor de zile în șir, sperând ca colonelul Black să ne trimită un elicopter. Nu ne-a trimis. Am terminat ultimele rații LRRP de ieri, când am mâncat hrana deshidratată uscată. Eu am avut niște rumeguș, cu un gust vag de pizza cu carne condimentată. Puțina apă pe care o avem o folosim pentru băut.

M-am târât până la Shotgun pentru a-i cere să nu se ridice în picioare în timp ce pune întrebări. În Câmpia Trestiilor trebuia respectat un anumit cod de conduită.

– Unde-i Idaho? – repetă el cu o încruntare buimacă.

Îi răspund aproape în șoaptă, astfel că trebuie să se lase pe vine ca să mă audă.

– Cum adică, unde-i Idaho? E în Statele Unite, Shotgun.

Shotgun mă înhață de revere și mă saltă în picioare, – o încălcare grosolană a protocolului ofițer-subofițer, – în orice caz, fiorii nervoși care scutură corpul lui Shotgun mă determină să trec cu vederea acest mărunt incident.

– Știu că e-n Statele Unite, căpitane, dar e aproape de Montana sau de New Orleans?

– Păi, mi se pare că de Montana.

– Bun! Deci n-au mutat-o încă.

– De ce e importantă chestia asta tocmai în clipa de față, Shotgun?

Începeam să vorbesc precum Glas Domol, care se răsucise pe loc, ca să urineze. Așa procedezi când te ascunzi sau când participi la o ambuscadă. Nu te ridici. Te răsucești și-ți dai drumul, cu speranța că te afli la deal.

– Acolo am să mă duc după ce-am să-l omor pe colonelul Black.

Am respirat ușurat. Sperasem ca Shotgun să dea vina pe cine trebuia.

Problema era să-l ajutăm pe Shotgun să se întoarcă pentru a-l ucide pe Black.

Aveam nevoie de o stație radio în acest scop.

Un glonte în cur nu-i de bun augur.

Uite-o rimă.

Pe hârtie.

Sunt un poet.

Crankcrank...

Moment cu rimă albă.

– Dă-mi arma ta M-16 și vă scot eu de-aici, zise Shotgun, zâmbind.

Asta nu mă face să fiu încrezător. Mă uit înspre Glas Domol. El saltă din umeri. Halal ajutor.

Noi nu l-am văzut niciodată pe Shotgun cu un M-16. Procedura militară cere ca, înainte de repartizarea unei arme noi, să fie confirmată competența. Urmez procedura:

– Cine sunt eu?

Shotgun se zgâiește la mine printre firele de iarbă.

– Ești căpitanul meu.

– Și ăla cine e? – arăt spre Glas Domol.

– Dă-mi un indiciu.

– Pune o mulțime de întrebări.

– A, e simplu. Glas Domol.

Shotgun se întoarce și privește în cealaltă direcție printre firele de iarbă.

– Dacă tu ești căpitanul meu, iar el e Glas Domol, atunci el cine-i?

Crankcrankcrankcrank.

Ne întoarcem și tragem laolaltă, împușcându-l pe „El Cine-i", un omuleț murdar, în salopetă maro, care arată

înfricoșat în timp ce se prăbușește. În timp ce alergăm, noi arătăm înfricoșați. Excursiile prin Câmpia Trestiilor produc asemenea efecte asupra oamenilor.

Shotgun mormăie ceva în legătură cu un plan în vreme ce mergem în urma lui prin Câmpia Trestiilor, dar nu sunt sigur dacă o să funcționeze sau nu. Nu ajunge să ne spună în ce constă planul lui, dar iată ce se întâmplă: îl urmăm pe Shotgun până la un râu foarte mare. Nu-l traversăm. Plutim în josul lui. Poate că n-ar trebui s-o numim „plutire“; „măturare“ pare a se potrivi mai bine cu răcnetele noastre.

În capitolul dedicat râurilor din Asia de Sud-Est, manualul militar precizează: „La traversarea râurilor din junglă, o regulă empirică stabilește că râul este tot atât de adânc pe cât este de lat.“

Râul avea o lățime de un sfert de milă.

N-am reușit să-i ating fundul.

Nici să înot.

Era preferabil față de locul de unde plecasem.

O descoperire medicală

Iată-te.

Ai rămas tot la râu. Ne-am târât pe mal, cu gândul la paraziții sanguini. Dacă nu ești medic, aceștia îți sunt necunoscuți. Americanii au multe animale de casă – câini, pisici, papagali – dar Orientul este mult mai exotic. Aici găsești păianjeni mâncători de păsări, șerpișori denumiți „stai un minut“ – la un minut după ce te-au mușcat, ești mort – și niște creaturi mici numite paraziți sanguini.

Simptomele nu sunt numeroase. Necesitatea de a te căca din două în două secunde vorbește destul de elocvent despre paraziții sanguini. Dacă nu poți să-ți dai pantalonii jos îndeajuns de repede, asta înseamnă paraziți sanguini. Dacă – și nu mulți sunt aceia care ajung în faza asta avansată, în cazul paraziților sanguini – din anus începe să-ți curgă un lichid limpede, când te ciupește de piele îți rămâne ridicată ca o moviliță, iar cei din jur încep să se minuneze de faptul că arăți ca o prună, înseamnă că mai ai de trăit cam trei zile, fără asistență medicală.

– Căpitane, arăți ca o prună.

Shotgun și Glas Domol stăteau ghemuiți pe malul râului, cam la douăzeci de pași de mine, în direcția dinspre care bătea vântul. Întrucât în acel moment paraziții și cu mine repetam micul nostru număr, nu am acordat nici o atenție comentariului

lui Shotgun. Nici a Doua Naștere a Mântuitorului nu ar fi reușit să-mi smulgă o privire măcar.

– Dacă-ți ciupești pielea, rămâne ridicată? – întrebă Glas Domol, pe un ton detașat de curiozitate științifică.

M-am șters cu mâna la fund și mi-am bălăcit degetele în apa râului, ca să le curăț. Cu mâna cealaltă, mă țineam de stomac. Năpădit de un nou val de crampe, m-am gândit la „El Cine-i“, omulețul pe care-l ucisesem în Câmpia Trestiilor, și la cât de norocos fusese.

Shotgun a încercat să se apropie de mine, dar duhoarea l-a îndepărtat.

– Ai paraziți sanguini, constată el. E doar o chestiune de timp până ne îmbolnăvim cu toții. Știai că ăștia călătoresc o dată cu globulele albe, până ajung în ficat? Acolo își stabilesc reședința. După zece ani, termină de halit ficatul. Oricum asta se întâmplă foarte rar. Majoritatea bolnavilor mor până atunci de deshidratare.

Precizarea a avut darul să mă liniștească.

– Unde suntem? – am gemut eu, simțind atacul unui nou val de crampe.

Shotgun privi în lungul râului.

– Unde suntem n-are importanță; unde ne ducem contează.

Încă o dată, m-am căcat împrăștiat. În acele momente, am început să-i aud pe Beatles cântând „Let It Be“. Eram pe moarte și mă simțeam bine la gândul că rock and roll-ul fusese adoptat în paradis. Cu siguranță, Beatles n-aveau ce să caute în iad.

Cu siguranță?

Glas Domol se ridică și privi în jurul său.

– De unde vine muzica Beatles-ilor?

Mi-am găsit alinarea în faptul că și Glas Domol auzea acea formație celestă. Asta însemna că, oriunde mă îndreptam, el avea să mă însoțească.

Shotgun alergă spre malul râului și începu să facă semne disperate din mâini, lucru care mie mi se părea fără nici o noimă. Dumnezeu știa unde să ne găsească.

Poate.

– Sunt „riveranii“! Sunt blestemații de la marină! Hei, măi labagiilor, suntem aici!

Vocea lui Shotgun răsună de-a curmezișul râului și ricoșă de cele două nave de asalt ale marinei. Pe una din ele fuseseră

montate două difuzoare foarte mari care reproduceau piesa „Let It Be".[1]

Ne-au făcut-o. Navele s-au întors în direcția noastră și au început să tragă cu mitralierele de calibru 0,50. Shotgun și Glas Domol și-au ridicat mâinile. Ale mele erau ocupate cu paraziții sanguini și buzele mele au rostit o rugăciune.

– Dă Doamne să fie țintași buni și să mă scoată din nenorocirea asta.

Amin.

---

[1] (aproximativ) „Lasă-i în pace". *(n. trad.)*

Nu e Kansas

– *Cine sunteți?*

Magafoanele de la bordul navei PT[1] zguduiră malul pe care Shotgun și Glas Domol stăteau în picioare iar eu mă căcam – sau „mă căcasem"?

– Suntem americani, urlă Shotgun, și încercăm să ajungem în Idaho.

De ce a trebuit să adauge amănuntul ăsta, nu știu. Shotgun nu era nebun, însă tipii de pe vas erau. Au tras încă o salvă de proiectile 0,50 pe deasupra capetelor noastre. Câteva crăci de copac groase de vreo douăzeci de centimetri au căzut în jurul meu. Am smuls niște frunze. Erau mai bune decât degetele. Și mai moi.

– Nu-i adevărat! Americanii nu arată ca voi.

– Okay, atunci suntem niște nord-vietnamezi care vor să *chieu hoi*. (Asta înseamnă „să se predea", în vietnameză.)

Încă o salvă de 0,50. Alte frunze. Sunt cuprins de recunoștință.

– Ba nu, nu sunteți. Nord-vietnamezii nu arată ca voi.

– Și dacă vă spunem că suntem niște ființe umane? – sugeră Glas Domol.

Încă o salvă de 0,50.

[1] PT = *p*atrol *t*orpedo – navă motorizată de mare viteză, echipată cu torpile, mitraliere și încărcături explozibile de adâncime *(n. trad.)*

– E posibil. (Contact.) Ce miroase așa urât?
– Căpitanul. E bolnav.
Tipul din spatele mitralierei strigă.
– Ce vorbești, măi Sherlock. Toți ofițerii sunt.
Shotgun se uită la mine.
– Nu mai are mult, urlă el. Ne luați și pe noi până-acasă?
– Mai întâi, trebuie să vă ardeți hainele.
– Păi, n-avem așa ceva. Au putrezit acum câteva zile.
– Și atunci, ce...
– Noroi închegat.
– O să vă aruncăm o frânghie și o să vă tragem în urma bărcii până vă spălați. Altfel, n-aveam ce discuta.
– Și cu căpitanul, ce facem? (În fond, Glas Domol n-avea de gând să mă părăsească.)
– Împușcați-l.
– Vă mulțumesc, am reușit eu să spun înainte de a mă ghemui iarăși.
Shotgun m-a sprijinit în timp ce apa ne spăla de păcate. Stăteam întins pe spate în curentul de apă al elicei, în vreme ce brațul lui Shotgun mă ținea deasupra apei. În răstimpuri, trebuia să-l atenționez, atunci când brațul i se încleșta în jurul gâtului meu, dar asta se întâmpla numai în momentele în care Shotgun începea să tune împotriva colonelului.
Mai târziu, când ne uscam întinși pe punte, i-am întrebat ce era cu muzica aceea minunată.
Căpitanul lor le ordonase să navigheze în susul și în josul râului, transmițând zi și noapte muzică Beatles. Sunetul muzicii era menit să dea de știre inamicului despre sosirea navelor și să dea răgaz celor din NVA să pună la cale o ambuscadă. Când NVA începea să tragă, cele două nave urmau să rămână pe poziție – cum ar fi putut să plece, de altfel? – și să cheme o unitate aeriană mobilă a marinei care să nimicească ambuscada.
Numai că planul nu funcționase conform previziunilor.
Am încuviințat din cap, în cunoștință de cauză.
– În timpul nopții avem noi de furcă, ne explica un tânăr marinar cu fața plină de coșuri în timp ce-și sonda mai adânc nara, în căutare de ceva greu de definit. Țăranilor nu le place să fie treziți la trei dimineața de muzica Beatles-ilor. După două-trei nopți din astea, s-au șucărit. Atunci au început necazurile noastre. Sunt atât de furioși din cauză că le stricăm

somnul, încât trag în noi. Noi raportăm împușcăturile, căpitanul zice că e o ambuscadă inamică și astfel satul e distrus.

Tânărul marinar găsi în sfârșit ceea ce căutase și-l ținu mândru la vedere, ca să-l poată admira toată lumea. Apoi se încruntă și zise:

– O să ajungem să-i omorâm pe toți cei aflați pe malul râului, dar căpitanul nu vrea să ne oprim fiindcă avem procentajul de omoruri cel mai ridicat din toată delta.

Shotgun deveni agitat. De fapt, începuse să se „agite" din clipa în care puștiul pomenise de unitatea aeriană „mobilă". Mi-am făcut un „semn" în memorie ca nu cumva să mai pomenesc termenul respectiv în preajma lui Shotgun.

– Și unde a absolvit căpitanul vostru? – întrebă Glas Domol în vreme ce eu îmi atârnam fundul peste copastie, cu mintea anesteziată de cele aproape trei sute de grame de calmant bogat în opiu, administrate de sanitarul de pe navă. Ceea ce n-a avut darul să-mi oprească diareea, dar m-a făcut să nu-mi mai pese, și asta era cam același lucru.

– La Princeton.

Sfincterul mi s-a contractat brusc. Aveam o presimțire sumbră.

– Căpitane? – întrebă Glas Domol. De ce mergem în amonte, spre Câmpia Trestiilor?

Shotgun și Glas Domol s-au așezat lângă mine, pe copastie.

Ordine

„Ordine“ este un anotimp pentru „bun simț“.

În amonte, un batalion NVA se afla în așteptarea navelor marinei, în timp ce siguranța taberei noastre era în aval.

Folosindu-se de bunul simț, Shotgun îi explica situația comandantului celor două nave, un tânăr sublocotenent din Santa Fe, Sergio Baeza. Se afla tare departe de Munții Sangre de Cristo[1] . De fiecare dată când Shotgun îi explica de ce trebuia să mergem în aval, tânărul sublocotenent răspundea că el avea ordin să găsească inamicul.

Shotgun dădu din cap aprobativ.

– Inamicul, dom' sub-locotenent, este în aval.

Apoi se aplecă să-i șoptească ceva în ureche ofițerului.

– Bine, dar este vorba de ofițerul vostru comandant! – rosti tânărul bărbat, complet buimăcit.

Shotgun încuviință iarăși din cap. Făcea progrese.

– Sergent, ești nebun! – spuse nătărăul de sublocotenent.

Glas Domol și cu mine ne-am ascuns în spatele dunetei.

Diplomația unui încărcător de gloanțe trase în oțelul navei era o dovadă impresionantă de tact din partea lui Shotgun. O asemenea stăpânire de sine n-a rămas fără efect asupra tânărului ofițer.

---

[1] Lanț muntos situat la sudul statului Colorado și la nordul statului New Mexico. Santa Fe este capitala statului New Mexico *(n. trad.)*

Nava făcu cale întoarsă. Eu am încercat să domolesc lucrurile față de ceilalți membri ai echipajului.

– Marina are capacitate de adaptare: de la pânze la aburi, de la aburi la diesel, din amonte în aval.

În timp ce Glas Domol îi ținea la respect, eu m-am lungit pe punte și am început să cânt împreună cu difuzoarele.

Iar la ceas de restriște,
Ea stă în fața mea,
Și-mi spune vorbele-nțelepte,
„Lasă-i în pace."

O egretă albă asiatică a trecut pe deasupra punții. Nu-mi aminteam să mai fi văzut până atunci vreo pasăre în deltă. Era atât de frumoasă, cu aripile ei mari și albe întinse și picioarele aurii în prelungirea corpului. Era plăcut să afli că mai rămăsese ceva în viață.

Încă o dușcă de calmant și egreta zbură în direcție opusă. De data asta era roșie, cu o coadă galbenă.

– O rachetă B-40! – am auzit pe cineva spunând.

– Vine! – l-am auzit pe Shotgun spunând.

Acestea nu erau niște denumiri obișnuite pentru o egretă. Am încercat să le spun că greșeau identificând astfel egreta, dar fie m-am bâlbâit, fie m-au ignorat, pur și simplu. Am rămas întins pe punte, simțind cum îmi țopăie pe piele tuburile fierbinți ale cartușelor de calibru 0,50. Era ceva diferit. Încă o înghițitură din bătrânul meu calmant.

Sublocotenentul și Shotgun erau acum prieteni. Nava coti brusc în direcția ambuscadei iar stația radio se trezi la viață.

The Beatles continuau să cânte.

Avioanele cu reacție se apropiau huruind dinspre Sud.

Omuleții trăgeau dinspre nord.

Flăcările portocalii de napalm se revărsau de la vest la est, de-a lungul malurilor râului.

Eu zac la răscruce, golindu-mi mațele.

Acasă

Spec. 7 Thompson nu ne dădea voie să intrăm.

– Haide, Thomson, deschide poarta, am spus eu cu cel mai autoritar ton de comandant posibil. N-a mers.

Îl zăream pe Thomson privind iscoditor pe deasupra jeep-ului ars de lângă poarta principală.

– N-aveți cum să mai fiți vii, rosti el. Colonelul Black v-a raportat dispăruți în acțiune la două săptămâni după ce am pierdut legătura radio cu voi. Și-apoi, de când ați trecut la marină? Ce, nu vă mai convenea vechea armă?

Dat fiind că se făcuse noapte, era un mister cum de putuse Thomson să-și dea seama că eram îmbrăcați în uniforme de marină. Probabil că lumina noului elicopter de noapte care a trecut direct pe deasupra capetelor noastre l-a ajutat să ne identifice hainele. Posibil să-i fi fost de ajutor și faptul că stăteam cu mâinile la ceafă, cu degetele împreunate, sperând să nu fim împușcați de vreun idiot.

Nici Pulică, câinele nostru de pază, nu ne-a recunoscut. Niciodată nu lătrase la americani, numai la străini. Stătea pe picioarele dinapoi, lângă Thompson și mârâia.

Ca să-l încurajeze, Thompson îl bătea ușor pe cap. Pulică era un câine cu adevărat mare. Am fi putut să-l anihilăm pe Thompson, dar nu pe Thompson și Pulică.

Sună ca o firmă de avocați britanici, este?

– Care este noua noastră parolă? – strigă Thompson din spatele porții.

– Păi, trebuie să fie o rasă de câini. Ia să vedem... Când am rămas fără stație, ajunsesem la Irish Setter; deci, mergând mai departe în ordine alfabetică, probabil că am ajuns la litera *I*. E vorba cumva de Labrador?

Îndărătul gardului a urmat un moment de tăcere buimacă. Se auzea zgomot de pagini întoarse la repezeală.

– Ați ghicit, strigă Thompson. Dar ați omis „Salvator".

Shotgun mă lovi ușor cu cotul în umăr.

– De ce a zis colonelul că am ratat acțiunea[1] ? El e cel care a ratat acțiunea. (Buzele i s-au subțiat.)

Glas Domol rosti ușor de lângă Shotgun.

– Ori, cum ne-au zis tipii ăia din marină – parcă era un animal?

Shotgun îi aruncă o privire lui Glas Domol.

– Era o pasăre – egretă, sau cam așa ceva.

– Albatros, am murmurat eu.

– N-are-a face. Marinarii sunt tare superstițioși. După faza cu rachetele, au fost bucuroși să ne aducă acasă.

– Cine a fost jucător la serviciu în Campionatul Mondial de baseball din 1935? (Thompson își lua tot mai în serios noul său rol de paznic al taberei.)

Mie începea să mi se facă silă.

– Dar-ar dracii, Thompson. Eu am crescut în vestul Texasului. Pe o rază de trei sute de mile nu găseai destui oameni nici să joci o partidă de cărți, d-apoi una de baseball. De unde dracu să știu eu cine a câștigat campionatul din 1935?

– Asta dovedește că nu sunteți americani! – a urlat Thompson și a tras o rafală deasupra capetelor noastre, aruncându-ne pe burtă.

Glas Domol mă trăgea de mânecă.

– Nu acum, Glas Domol.

– Dom' căpitan, cât e ceasul?

– Cât e ceasul – Glas Domol, de ce e chestia asta așa de importantă chiar acum? Și oricum, n-am ceas.

– Cât e ceasul, Thompson? – strigă Glas Domol.

---

[1] Joc de cuvinte: *missing in action* – dispăruți în acțiune și *to miss the action* – a rata acțiunea

– E zece seara. De ce?
– Nu e asta ora la care, de obicei, eram bombardați?
Karrumph.
Karrumph.
L-am auzit pe Thompson țipând, „Paștele mă-sii“, apoi l-am văzut sprintând către triunghiul din mijloc, cu Pulică pe urmele sale. Numai că uitase să deschidă poarta.
N-avea importanță.
Primele două obuze au deschis-o definitiv.
Ce bine e acasă!

Apel poștal

Am găsit scrisorile gata desfăcute.

Ne-am uitat la Thompson, care a săltat din umeri stânjenit.

– Hei, băieți, dacă într-adevăr ați fi fost morți aș fi expediat toate astea rudelor celor mai apropiate – nu era nici o problemă.

Am răsturnat un colet gol primit de acasă și l-am scuturat. Un rest stingher de ciocolată, cu un mucegai de câteva săptămâni, a căzut ca o nicovală pe masă. Am rămas cu toții fără grai, privind la bucățica de ciocolată.

– Hai măi băieți, ce naiba! Doar nu mă credeți atât de hain încât să vă fi mâncat haleala din pachetele primite de acasă! – a zis Thompson cu indignare. Noi ne-am mutat privirea de la bucățică la Thompson și pe urmă din nou la bucățică.

Pe fruntea specialistului 7 se iviră brusc mici broboane de transpirație.

– Stați un pic, să vedeți ce-am să fac, a spus el dispărând în separeul său pentru dormit. Alertat de mișcarea sa bruscă, Shotgun își ridică grăbit lansatorul de grenade, noua sa armă „de suflet".

– Ho, măgădăule, spuse Thompson, făcându-și din nou apariția. Ia uitați-vă ce-am eu aici.

Thompson aducea în brațe cutii cu scrisori și reviste sexi. Le răsturnă pe masă, amestecându-le cu ale noastre.

– Tocmai când trebuia să aterizeze, asupra elicopterului poștal a început să se tragă din plin, așa că au aruncat în grabă

câțiva saci plini cu corespondență. Al dracului să fiu dacă pot să știu ale cui sunt toate astea, dar, nenică, e o lectură pe cinste.

Shotgun își puse la umăr lansatorul de grenade și înhăță o mână de scrisori.

– Asta e, ne îndemnă Thompson pe toți. N-aveți decât să vă închipuiți că au fost scrise pentru voi.

După ce Shotgun și-a luat porția, ne-am luat fiecare câte am apucat și ne-am dus în separeuri, ca să stăm lungiți pe paturi și să citim despre ce mai era prin lumea asta. Spec. 7 Thompson se prăbuși într-un scaun, sleit de experiența soră cu moartea prin care trecuse.

Prima scrisoare pe care am citit-o îi era adresată lui Glas Domol. Era de la mama sa:

Dragul meu soldat,

Ia ghicește cine te așteaptă acasă – un cățeluș! Mai ții minte cum face mătușa ta, Madge, de toarnă întotdeauna apă fierbinte peste cățelele aflate în călduri? Ei bine, a făcut treaba asta cu una care era grea și, cât ai zice pește, cățeaua i-a fătat cățelușii pe gazonul din fața casei. Am reușit să salvăm unul. Pe ăilalți patru i-a înecat Madge.

Sper că faci baie în mod regulat. Am citit despre unele din bolile alea tropicale și ne temem să nu se răspândească și pe-aci. Știu că e greu să-ți amintești de chestiile astea, dar ai grijă să-ți agăți prosopul în cui, după ce faci baie. De acolo vin bolile părților rușinoase.

Janice zice că-i e dor de tine. Ți-am spus că s-a măritat cu Harry Shulberg, maistrul de la atelier? El cică poți să-ți reiei serviciul când te-ntorci, dar nu și prietena. Ha. Ha.

Președintele zice că războiul merge bine. Așa e?

Te iubesc,
Mama

Undeva, dinspre hol, se auzea râsul lui Glas Domol. Era bine să vezi cum moralul creștea din nou, după Câmpia Trestiilor. Mi-am aruncat privirea peste încă două scrisori: una îi era adresată unuia pe care-l chema Armstrong; era de la nevastă-sa care aderase la o sectă de prin partea locului și îl primise pe Cristos în inima ei. Grupul ei de suporteri sponsorizați de biserică o îndemnase să scrie această scrisoare,

în care îi cerea divorțul, întrucât nu mai putea să trăiască alături de un criminal. Era semnată cu numele ei însoțit de un simbol al păcii. Cealaltă scrisoare îi era destinată unui tip pe nume Eisenhart. Era de la o firmă care se ocupa cu vânzările de mașini. Îl amenințau cu reintrarea în posesia automobilului pentru care uitase să mai plătească ratele lunare.

Amenințarea lor că-l vor aresta și-l vor judeca într-un tribunal din Maryland avea un haz nebun. Nici nu era de mirare că Eisenhart, oricine o fi fost el, nu-și plătea ratele lunare. Trăgea nădejde ca negustorii de mașini să vină și să-l ia acasă. Era mai grozav decât să te împuști în picior.

În pragul ușii, apăru Glas Domol, chicotind:

– Dom' căpitan, nu vrei să facem schimb?

Am negociat un Armstrong și un Eisenhart contra trei scrisori, a treia dintre ele fiind una adresată lui Shotgun.

Primul lucru care a căzut din plic a fost o chitanță lunară. M-am uitat la sumă. Era mai mult de jumătate din solda lui Shotgun. Chitanța avea un aspect rudimentar și era murdară la unul din colțuri. Purta semnătura unui preot, părintele Rodrigo Carreras, de la Escuela de la Acequia Madre para los Ninos sin Padres.

Urma o scrisoare de la părintele Carreras către Shotgun:

Stimate domn,

Cu regret vă informez că școala pe care ați construit-o împreună cu oamenii dumneavoastră aici, în Bolivia, a fost distrusă noaptea trecută fie de către guerrillas, fie de către forțele guvernamentale. Nici una dintre părți nu-și asumă responsabilitatea. Din nenorocire, cei mai mulți dintre copii au murit în cursul atacului. Azi dimineață am găsit printre dărâmături scrisoarea dumneavoastră adresată părintelui Enrico Calderon și v-o trimit înapoi, împreună cu rugămintea pentru o nouă sumă de bani. Vom reclădi școala și, cu sprijinul unor oameni ca dumneavoastră, încă o dată vom purcede la educarea noilor copii care nu vor întârzia să sosească.

Con Cristo,
pr. Carreras

P.S. Mă nedumerește ura dumitale față de educație. Pace ție, fiule.

A știut vreodată Shotgun ce-i aceea pace? În 1967, fusese în Bolivia ca să-i inițieze pe *lanceros* bolivieni în tainele înaltului meșteșug al vânătorii de guerilleros. Au găsit banda lui Che Guevara cu ajutorul indienilor băștinași, care erau de-a dreptul iritați de faptul că cineva cu un accent nordic, de orășean, ar vrea să stârnească o revoluție în America de Sud. El și-a îndeplinit misiunea cu bine. Singurul lui comentariu asupra operațiunii a fost:

– Che Guevara a fost aranjat de Castro. Iar eu n-am fost decât vidanjorul lui.

– Și de ce să fi vrut Castro să-l aranjeze pe Che Guevara? – am întrebat eu, nevrând să-mi dau în vileag ignoranța.

– O mulțime de motive. De exemplu, să scrie din nou istoria. În cinze'șase, Guevara a fost liderul revoluției cubaneze.

– Eu am crezut că a fost Fidel Castro.

– Fidel n-a fost în stare să iasă din încercuire dintr-o pădure tropicală defrișată. Che Guevara a fost conducătorul, iar oamenii pe el l-au urmat. Știi de ce?

– De ce?

– I-a ținut în viață. Fidel era fiu de doctor. N-am avut niciodată încredere în copiii de doctor. Taică-tu ce-a fost? – m-a întrebat el.

– A fost fermier, am răspuns eu, sperând ca fiii de fermier să nu fie incluși pe lista sa neagră.

M-am uitat la cealaltă scrisoare din plic. Fusese expediată cu șase luni în urmă. Armata a avut mult de furcă ca să-l descopere pe Shotgun. Ca și noi, de altfel. Scoțând din plic foaia de hârtie îngălbenită și sfărâmicioasă, după ce am desfăcut-o am constatat cu surprindere că era scrisă de Shotgun. Eu nu-l văzusem niciodată scriind. Am citit scrisoarea redactată în stil cazon:

CĂTRE: *Părintele Enrico* Calderon
SUBIECT: *Educația copiilor*
REFERINȚE: Al II-lea Război Mondial, Coreea, Vietnam

În timpul celui de-al doilea Război Mondial, ca tânăr soldat, am fost impresionat de măiestria deosebită a celor de la Krupp. Armele lor erau cu mult mai bune decât ale noastre. Rachetele V erau de departe superioare oricărei arme de care

dispuneam noi; tancurile lor aveau unghiurile blindajelor astfel calculate încât să devieze armele antitanc; puștile lor aveau bătaia mai lungă și mai multe cartușe în încărcătoare. Eram impresionat de mințile care concepuseră aceste arme.

Pe urmă am dat peste acele lagăre cu ființe umane însemnate cu fierul roșu ca niște vite, cu cuptoarele calde încă de la arderea copilașilor și cutii pline cu plombe de aur. Am început să mă minunez, acolo în lagăr, cum de a fost posibil ca niște oameni educați să facă așa ceva.

La vremea aceea, Germania avea cel mai bun sistem educațional din Europa. Camerele de gazare fuseseră construite de către ingineri educați; gazul fusese conceput de niște chimiști educați; cei care au cusut globi oculari la spate ca să vadă dacă funcționează și așa au fost niște doctori educați; și, mai presus de toate, au fost profesorii educați care au convins mințile oamenilor că era îngăduit, ba chiar onorabil, să facă asemenea lucruri în numele patriotismului.

Și dumneata mă întrebi ce fel de educație vreau să li se dea orfanilor? Da' ce, ai înnebunit de tot?

Mai întâi de toate, vreau să-i înveți să fie oameni. Nu-i învăța istorie. Nu vor face decât s-o repete. Folosește-te de banii mei și răsfață-i. Dă-le dulciuri, cumpără-le cărțile pe care vor să le citească, nu acelea impuse de către stat sau biserică, și lasă-i să se scalde și du-i să se joace în zăpezile Anzilor. Poate că lor o să le meargă mai bine.

Sfârșitul scrisorii

Ei bine, copiilor nu le mersese deloc mai bine și am stat în cumpănă, dacă să-i arăt sau nu scrisoarea lui Shotgun. Totuși, trebuia să știe. Am îndoit la loc scrisoarea și am vârât-o, alături de celelalte hârtii, în plic. Am străbătut holul, am ieșit pe ușă și am mers la amplasamentul mortierului. Shotgun ședea lângă groapa în care-și avusese amplasamentul mortierul lui. I-am dat scrisoarea.

– Ai citit-o? – m-a întrebat după ce a văzut despre ce este vorba.

– Nu, am mințit eu.

Shotgun m-a privit timp îndelungat.

– E tot una, a rostit el, scăpărând un băț de chibrit de un bulgăre de chit exploziv C-4. S-a aprins imediat. A ținut plicul deasupra flăcării până când i-a ars degetele. Fără grabă, a împins cenușa în groapa goală a mortierului.

– Scrisoarea asta a avut parte de o înmormântare mai omenească decât copiii ăia, căpitane.

– Ce ai de gând să faci acum, Shotgun?

– Am să le trimit două treimi din soldă, a spus el, îndepărtându-se. Peste umăr, a adăugat: Până la urmă, unii dintre ei tot or să reușească. Trebuie să ne scoată cineva, măcar atâtica, din mocirlă.

Shotgun umanitarul?

Trăim într-o lume al dracului de ciudată.

În vizită la colonel

Am sperat ca scrisorile să-i îndepărteze lui Shotgun gândul de la promisiunea de a-l ucide pe colonelul Black. Nu că ar fi făcut-o, desigur. Asta e o nebunie. În Câmpia Trestiilor se spuseseră o mulțime de lucruri care nu trebuiau luate neapărat în serios. Ne-am lăsat chiar și noi purtați de fantezia lui Shotgun, sugerându-i modalități de ucidere a colonelului, dar asta numai așa, ca să treacă timpul pe când stăteam ascunși în iarbă.

Trecuse o săptămână și viața revenea la anormal. Îi ordonasem spec. 7 Thompson ca timp de câteva zile să nu raporteze găsirea noastră, astfel ca Shotgun să aibă răgazul să depășească starea pricinuită de pierderea mortierului. Toți ceilalți au fost preveniți să nu pomenească numele colonelului Black.

Așadar, iată-ne ghemuiți în buncăr, ascultând ploaia de oțel când, din întuneric, o voce rosti:

– Nu sunt prea puternice exploziile astea ca să fie mortiere vietnameze?

Și, ca un tembel, am râs și am răspuns:

– Mda, probabil că e colonelul Black, care ne urează bun venit.

Am regretat de îndată ce spusesem, dar era prea târziu. Cu un geamăt ca de strigoi, Shotgun a rupt-o la fugă afară din buncăr.

Ca să înțelegeți ceea ce urmează, va trebui să ieșiți afară până la garaj și să porniți mașina de tuns iarbă. De fapt, va trebui să mergeți să furați o mașină de tuns iarbă, întrucât Shotgun a furat o motocicletă Honda de la una din replicile noastre sud-vietnameze ca să se ducă să-l ucidă pe colonel.

Asta e: trageți cordonul, acționați contactul, rotiți mânerul, apăsați demarorul.

Putputputput. Cam așa sună, nu? Acum, intrați din nou în garaj. Închideți ușa.

Putputputputput

Așa se auzea când Shotgun a intrat cu Honda în buncăr și ne-a întrebat dacă vrem să mergem cu el. Opriți, vă rog, mașina de tuns iarba.

Mulțumesc. Și iată-l plecând, cu automatul CAR-15 atârnat la spate, lansatorul de grenade M-79 așezat pe ghidon și două pumnale Randall prinse în tecile de la șolduri. Presupun că a luat-o de-a lungul drumului, dar întrucât bombardamentul continua, nu am putut să ne luăm cum se cuvenea rămas bun de la el.

Ar fi trebuit.

Cel care ne bombarda era colonelul Black.

El își experimenta cea mai nouă idee, amplasamentul de mortier plutitor, pe râul Vam Co Tay. În acel moment, el și oamenii săi erau înțepeniți într-un banc de nisip și încercau să se deblocheze folosindu-se de reculul mortierului.

Ce este un pumnal Randall? Un omuleț din Florida le-a fabricat într-o manieră specială, astfel încât să poată tăia oase și cabluri de oțel fără să se rupă sau să-și tocească ascuțișul. El era făuritorul nostru de săbii – geniul nostru într-ale metalurgiei. Apropo, numele lui era – țineți-vă bine – Randall. Să revenim la poveste:

Următoarea parte este cam încețoșată. Prin retranslație, a pierdut ceva. Dacă m-aș fi aflat acolo, ar fi fost mai clară, dar întrucât am aflat-o la mâna a doua, aveți răbdare.

După câte s-ar părea, Shotgun a trecut val-vârtej pe lângă cei de pe bancul de nisip, în cursa lui nebună cu Honda spre Moc Hoa. Curge frumos, nu-i așa? Cred c-am s-o mai spun o dată: „O cursă nebună cu Honda spre Moc Hoa".

Când a ajuns la Moc Hoa și a aflat unde se afla colonelul, Shotgun a împrumutat un sampan și și-a început călătoria înapoi, în susul râului Vam Co Tay.

Între timp, colonelul Black și oamenii săi continuau să ne bombardeze întrucât nu ieșiseră din bancul de nisip. Dar situația era în curs de ameliorare, căci fiecare obuz tras însemna o greutate mai mică pe navă. Făceau progrese.

Ca și refluxul, de altfel.

Chiar în clipa în care au reușit să se deblocheze, au auzit în spate șampanul apropiindu-se ca un roi de albine înfuriate. Când colonelul Black s-a întors și l-a zărit pe Shotgun, care în mintea sa era dispărut în acțiune și presupus decedat, a intrat în panică. E posibil să fi intrat în panică pentru că Shotgun trăgea în el cu lansatorul de grenade M-79, dar cei mai mulți au căzut de acord că starea i-a fost generată de gândul că avea în fața ochilor fantoma lui Shotgun.

Urlând de groază, el a întors mortierul și a început să tragă în Shotgun. Reculul i-a împins înapoi pe bancul de nisip. Și, întrucât nivelul apei scăzuse, vasul a izbit o mină veche, rămasă acolo probabil de pe vremea coloniei franceze. Ar fi fost nevoie de o lovitură zdravănă de baros pentru a face să explodeze ruginitura aceea.

Sau de reculul unui amplasament plutitor de mortier, o imposibilitate până la apariția colonelului Black.

Mina, prevăzută cu detonator pe bază de resort, s-a propulsat din nămol exact sub locul unde se aflau colonelul și mortierul, transformând totul într-o ceață înspumată.

A urmat un moment de liniște.

Urmat de urale puternice din partea oamenilor colonelului, care săriseră de pe amplasamentul plutitor în clipa în care-l văzuseră pe Shotgun.

Cei din echipa B au căutat să-l consoleze pe Shotgun, propunându-l pentru o Stea de Argint, pentru încercarea de a salva viața colonelului, conducând șampanul – fără să țină cont că propria-i viață se afla în pericol – într-un binecunoscut teren minat subacvatic și trăgând cu lansatorul de grenade M-79 în încercarea de a alerta patrula-mortier plutitoare în privința pericolului plutitor.

Totul a fost zadarnic. Shotgun suferise a doua lui pierdere și nimic nu mai putea să-l înveselească – nimic, în afară de un nou colonel care era la fel de nebun ca și colonelul Black.

Am hotărât să-i cumpărăm un animal, ca să încercăm să-l salvăm din starea sa de profundă deprimare.

S-a dovedit însă că domnișoara Pârț a fost o eroare.

Dragostea este un lucru fragil

În amplasamentul de mortier, Shotgun stătea de vorbă cu cineva. Murmura cuvinte de amor, care aveau darul să ne facă pe toți să ne gândim acasă. Asta era dăunător pentru moral. M-am dus să-l opresc. De fapt, m-am dus să-mi satisfac curiozitatea. N-am crezut că va da uitării atât de curând pe colonelul Black și pe iubitul lui mortier.

Stătea de vorbă cu maimuța pe care i-o dăruisem.

Nu vă faceți griji în privința lui Shotgun. Era o *femelă*. Adevărul e că tocmai îi întindea o lamă de gumă de mestecat mentolată, în ambalajul ei original. Întrucât era o primată, nu i-a fost greu să desfacă ambalajul, să introducă lama în gură și s-o mestece.

Întrucât era o primată inferioară, maimuței i-a fost greu să-și dea seama ce să facă cu guma după ce o mesteca un timp. O maimuță într-un cocon de gumă nu e o imagine prea simpatică, însă, dat fiind că gura lui Shotgun se strânsese în modelul subțiat, mi-am dat seama că era cazul să râd și eu. Ceea ce am și făcut.

– Căpitane, dă-mi voie să ți-o prezint pe domnișoara Pârț.

Shotgun rostise replica de parcă ar fi anunțat o debutantă la un bal. Am renunțat la zâmbet și i-am strâns mâna lipicioasă din pricina gumei. Ea a intrat în panică în momentul când laba i s-a lipit de mâna mea și a tras de ea ca s-o elibereze, efortul

făcând-o să-și plesnească laba lipicioasă de fața acoperită de gumă.

A început să întindă guma în încercarea de a-și dezlipi laba de față. Cu laba rămasă liberă, se străduia să dea la o parte șuvițele de gumă dintre față și laba captivă. Pe urmă, asemenea unui țesător de covoare Navajo, a prins a împleti guma încoace și-ncolo între labe, creând o țesătură de gumă.

Am privit spectacolul până când n-a mai putut să se miște.

– De ce i-ai spus d-ra Pârț, Shotgun? – am întrebat eu, cu ochii la coconul zvâcnitor.

Shotgun a arătat spre fălcile ei.

– Vezi pungile alea de sub fălci? Când îi dau să mănânce, își depozitează mâncarea acolo. Câteodată, zile-n șir. Uite, miroase.

Shotgun a înhățat animalul imobilizat și l-a ridicat la nivelul feței mele. Maimuța țipa de undeva, din interiorul învelișului de gumă, dar tot îi simțeam respirația.

Mirosea ca o vomitătură cu aromă de mentă.

Ca gunoiul din spatele hotelului, după trei zile.

Ca apa de gură cu aromă de menstruație.

– Căpitane, te-aș ruga să ai grijă de ea în noaptea asta, vrei? Nu-ți cer mai mult, iar ea va fi mai în siguranță în camera dumitale.

M-am holbat la Shotgun care întinsese spre mine animalul înnebunit, care țipa și horcăia. Era oare o șmecherie? De ce tocmai eu?

Sigur, e ușor să spuneți: „Ia-o în camera ta. Curăț-o." Dar, ia gândiți-vă:

Dacă lui Shotgun îi place așa? Cu gumă? Ați priceput punctul meu de vedere?

– Și cât timp trebuie s-o țin, Shotgun?

– Numai până când se termină atacul.

M-am uitat în jurul perimetrului. Ziua era fierbinte, umedă și aproape pe terminate. Fiecare zi se sfârșea astfel. Am privit la soarele care tocmai atingea un lan de orez. Mi-a pus în brațe maimuța îmbrăcată în gumă. Ea s-a lipit de mine – ei bine, ca o maimuță îmbrăcată în gumă. Respirația ei... respirația ei... respirația ei... Stați o clipă, îmi caut cuvintele... Respirația ei

mirosea mai rău decât Câmpia Trestiilor. Ochii au prins să-mi lăcrimeze. Shotgun și-a așezat mâna cât o insulă pe umărul meu, zgâlțâindu-l.

– Haide, căpitane. Nu-ți face griji cu mine. Eu o să stau bine-mersi aici în timpul atacului.

Am încercat să-mi concentrez privirea pe Shotgun:

– Ce atac?

– Ăla din noaptea asta.

Maimuță de vei vedea, în panică vei intra

Iar Shotgun a avut dreptate. A avut loc un atac. Unii oameni simt un junghi în genunchi, atunci când se schimbă vremea; la alții, șalele se comportă de parc-ar urma să ningă. Shotgun avea crampe în degetul cu care acționa trăgaciul, vechile arsuri de praf de pușcă îi luau foc pe obraji, schijele îi cădeau din urechi. Știa.

Am instalat-o pe domnișoara Pârț în adăpostul meu. S-a târât până la una din puștile mele – stătea atârnată pe un rastel de perete rudimentar – și prinzându-se de curea, a început să se legene ca să adoarmă. I-am legat în jurul gâtului o sfoară, lăsându-i o rezervă suficientă ca să poată coborî din culcuș, să ia o gură de apă sau niște castraveți proaspeți din castroanele de pe podea. A trebuit să apreciez cu grijă lungimea frânghiei. Gândul că domnișoara Pârț s-ar fi putut spânzura în adăpostul meu m-a cutremurat.

Dormeam întins pe podea când spec. 7 Thompson a chemat atacul aerian. El păstrase câțiva căcați de câine și-i amplasase în împrejmuirea de sârmă a taberei. Noi credeam că se uita la monitor doar așa, de dragul culorii verzi. Thompson era în stare de așa ceva.

El ne-a povestit mai târziu că atunci când a văzut că pionierii se aflau între sârme, a vrut să dirijeze bombele cât mai aproape posibil, ca să-i buimăcească.

– Când sunt buimăciți, este ca și cum ai împușca pești într-un butoi cu apă, ne-a explicat el cu glas ridicat, întrucât

atunci nu mai auzeam la fel de bine ca înainte de atacul țintașilor și de raidul B-52-urilor. „Heavy metal"[1] -ul produce astfel de efecte asupra urechilor.

Pionierii sunt atleții de elită ai echipei adverse. Ei sunt antrenați să se infiltreze în tabere ca ale noastre, nu cu alt scop decât să arunce lucrurile în aer – de exemplu, pe noi. Sunt recunoscuți ca având nevoie de cinci zile ca să se târască pe distanțe de o sută douăzeci de metri. Pionierii nord-vietnamezi își lipeau de spinare brazde de iarbă pe care apoi le umezeau cu apă ca să se asorteze cu mediul din preajma împrejmuirii de sârmă. Niște adevărați ecologiști. Ei cărau săculețe cu grenade, care nu erau așa de dificil de manipulat, și mari încărcături explozive, care erau uite-așa de greu de manipulat. Precum și rachete B-40.

Pentru a face toate astea, era nevoie de nervi de oțel. Întrucât erau și ei ființe umane, își lipeau de ceafă fiole cu opiu pur și-și înfigeau seringi în vene. Știau că nervii lor erau la fel ca toți nervii soldaților, nu din oțel ci din materie organică. Și dureau al dracului de tare.

Desigur, amețiți cum erau din pricina drogurilor, puteau provoca un dezastru – atât pentru ei, cât și pentru ceilalți. Acesta fiind și motivul pentru care dormeam pe podea când a explodat prima bombă B-52 la zece yarzi[2] de tabăra noastră.

Zece yarzi.

Treizeci de picioare.

Trei sute și șaizeci de inch.

M-am trezit. Și mi-am dat seama că eram orb. Dar nu și surd. Știam că șocul exploziilor îmi zgâlțâia pereții deoarece simțeam cum pică praful pe vesta antiglonț și pe haine. Auzeam (sesizam) cum abajurul firav al singurului bec din încăpere se balansa încoace și încolo, izbindu-se de tavan. Dar continuam să fiu orb.

Când mi-am revenit în simțiri, primul meu gând a fost că, în timpul somnului, mă urcasem înapoi pe prici și că o rachetă B-40 se hotărâse să doarmă cu mine. Pionierii aveau obiceiul detestabil de a-și lansa rachetele la trei picioare deasupra

---

[1] Stil de muzică modernă, caracterizat prin violențe acustice (*n. trad.*)

[2] 10 yarzi 9,144 m (*n. trad.*)

solului, în așa fel încât soldații care dormeau pe priciurile înălțate la trei picioare de sol să poată dormi pe veci.

Următorul gând, provocat de niște unghii lungi care începuseră să mă zgârie, a fost că Shotgun mă lăsase în plata Domnului, îngăduindu-le pionierilor să mă atace la podea. Din fericire, mi-am găsit repede arma și, cu un gest disperat, am adus-o în fața mea, împroșcând cu gloanțe zidul de beton.

După ce gloanțele au încetat să mai țopăie în jur, mi-am dat seama că sângeram și am simțit la gât un miros de urină. Dar continuam să fiu orb. Nu-mi mai rămăsese decât un singur lucru de făcut: să fug.

Bâjbâind prin beznă și liniștea bombardată, am dat de ușă. Curentul de aer provocat de deschiderea ușii a fost imediat înlocuit de două mâini care m-au înhățat de revere.

– Trădare! M-ați înșelat!

Și Shotgun o smulse pe d-ra Pârț de pe fața mea. În clipa aceea, aș fi preferat B-52-urile.

– *De ce stătea pe fața ta?* – a spus Shotgun, privindu-mă fioros cu ochi de nebun. De fapt, aceia erau ochii lui normali.

– Shotgun, ea încerca să protejeze un soldat american.

Ochii au clipit. Argumentul patriotismului l-a convins.

– Așa e ea. Îmi pare rău că te-am zgâlțâit, căpitane. Să mergem. Pionierii sunt între sârme.

Am părăsit-o pe d-ra Pârț și am alergat spre berme.

Nu se aflau între sârme.

Trecuseră de ele.

Dar nu-mi păsa. Viața îmi aparținea din nou. Îmi aparținea din nou dacă reușeam să-i împiedic pe cei cinci omuleți ajunși acum în buncărul mitralierei noastre să întoarcă arma înspre noi și să ne împuște.

– Sunt în buncărul mitralierei!

Totdeauna, Thompson avea de constatat chestiile evidente. Gloanțele ne-au greblat poziția joasă și netedă. Este uluitor cât de largă poate deveni o cască în timpul luptei. Eu puteam să fac tracțiuni înăuntrul căștii mele.

O primată păroasă suferind de epuizare nervoasă o zbughi pe deasupra noastră către stânga cuibului de mitralieră. Întrucât pionierii drogați trag în orice mișcă în preajma lor, ei au întors arma spre d-ra Pârț, dându-ne răgazul să-i omorâm. Shotgun a

continuat să tragă mult timp după ce aceștia muriseră. Era un tip gelos.

– Asta e pentru că ați tras în maimuțica mea! – strigă el, trăgând o rafală.

– Asta e pentru că ați speriat-o! Încă o rafală. Însă, cu toate că trupurile s-au zgâlțâit, nu i-au răspuns.

– Animalele favorite nu fug, Shotgun, am spus eu, încercând să-l domolesc. O să se întoarcă dimineața.

Se părea că am reușit. După o oră, s-a relaxat.

Am rămas întinși acolo, toată noaptea. În liniște.

– De ce stăm așa tăcuți dacă au murit cu toții? – întrebă Glas Domol.

– Pentru că pe monitor am numărat șase, îi răspunse Thompson.

Iată de ce am rămas întinși acolo toată noaptea. Unde era al șaselea? N-am dormit prea bine. Cele cinci cadavre zăceau sub lumina stelelor, aproape de patru trupuri care mai puteau încă să le vadă. În spatele nostru, tabăra dormea.

Trebuie să fi ațipit. Și am fi ținut-o într-o ațipeală, de n-ar fi fost țipetele de suferință ale lui Shotgun.

– Târâtura m-a părăsit! A spălat putina! Nu e pe nicăieri:

Așadar, domnișoara Pârț dispăruse. Am luat-o pe urmele ei care mergeau către gardul de sârmă și dispăreau. Cum stăteam în vârful bermei, încercând să ne uităm în noile cratere de bombe, să vedem dacă nu cumva se ascunsese pe acolo, o fetiță cu iarba lipită de spinare se ridică în picioare.

– *Chieu hoi,* a strigat ea ținându-și mâinile deasupra capului. *Chieu hoi.*

Spec. 7 Thompson a zâmbit.

– V-am zis eu că erau șase.

Mai târziu, cu ajutorul unui interpret, ea ne-a spus că tatăl ei îi ceruse să aștepte până când el va muri și apoi să se predea americanilor. El i-a explicat că această modalitate de lucru deosebită avea dezavantajele ei, unul fiind târâșul timp de două zile prin păienjenișul de sârmă tăioasă, cu fiica lipită de picioare; celălalt fiind moartea. Pionierii nu puteau încheia asigurări pe viață ca să-și scape familiile de necazuri, așa încât le trimiteau la noi.

– Care din ei este tatăl tău? – a întrebat Glas Domol, arătând spre cele cinci trupuri inerte.

Fetița a săltat din umeri. Era greu de spus. Mânia lui Shotgun poate zăpăci un copil.

Shotgun a spus că fetița era o prevestire.

– Domnișoara Pârț ne-a părăsit și în schimb ne-a fost trimisă o fetiță.

A luat-o de mână și a condus-o printre sârme, ridicând-o peste colacii tăioși. Am rămas pe bermă și l-am privit cum o duce la rezervorul de apă, unde a început să-i curețe iarba lipită cu clei de spinare.

– Sunați la echipa B. Spuneți-le să vină s-o ia pe fiica mea de aici, a spus Shotgun.

– Dar nu e fi..., a icnit Thompson, căci tocmai îl izbisem în coaste cu patul armei.

– Executarea, i-am ordonat.

Au trimis un elicopter și fetița s-a suit la bord. I-a făcut semn de bun rămas lui Shotgun, dar el n-a observat. Turna var peste cei cinci morți, dintre care unul era tatăl ei. Shotgun era un om tare inimos.

Jucării de Crăciun

Pe colonel l-au expediat acasă într-o cutie neagră. De fapt, au expediat ceea ce nu era colonelul acasă, într-o cutie neagră. Se întâmplă adesea în război. Dacă nu a mai rămas nimic din respectiva ființă umană, este trimisă acasă o cutie neagră, bătută bine în cuie, ca să aibă la ce se uita cei din orașul natal.

Pentru fiecare cutie neagră care pleacă acasă, la tabăra A apare o altă cutie, iar apariția ei este realmente în măsură să cauzeze trimiterea acasă a și mai multor cutii negre.

De aceea am și lăsat cutia mare și cenușie să zacă pe platforma de aterizare a elicopterelor.

Am lăsat-o acolo pentru că Shotgun nu a vrut să ne lase să o luăm.

– Ori de câte ori sosește o cutie cenușie, avem parte de o nouă misiune, care cauzează trimiterea acasă a altor cutii negre, care cauzează trimiterea încoace a altor cutii cenușii, care cauzează...

Începeam să mă simt cuprins de un sentiment de neliniște.

Totodată, cutiile negre aduc înlocuiri. Echipa B l-a înlocuit pe colonelul Black cu colonelul Robert Basshore, un bărbat neobișnuit de solid din El Centro, California, care avea impresia că totul era realmente mișto.

– Bărbați, misiunea următoare va fi realmente mișto, nu am încă toate detaliile, dar când am să mă-ntorc, vă voi spune despre ce e vorba.

Într-o bună zi, a sosit în tabără însoțit de doi „specialiști", care să ne ajute în mistoul imediat următor. Evident, specialiștii trebuiau să aibă un ofițer, care avea să rămână în tabără, ca să-și supravegheze specialiștii.

Supraveghetorul specialiștilor: sublocotenent Jonathan Powell.

Powell cel cu față de copoi și cu privirea tristă, rătăcită. Mâinile lui păreau prea fragile pentru manșetele destrămate ale uniformei care-l învăluia asemenea unei robe universitare prost croite.

Noii oameni l-au speriat pe Shotgun, care ne-a speriat pe noi.

– Ăștia nu trimit înlocuitori decât dacă trebuie să înlocuiască pe cineva, iar noi ne aflăm încă aici.

Am privit în jur. Avea dreptate. Fizic vorbind, ne aflam încă acolo. Glas Domol, Shotgun, spec. 7 Thompson și cu mine. Le-am scuturat mâinile de parcă ar fi fost grav bolnavi de paraziți sanguini. Recruții se pricep de minune să-i rănească pe pianiști ori să-i înlocuiască.

După plecarea colonelului, ne-am îndreptat atenția spre „LNV" (Labagiii nou-veniți).

Plutonierul Whitson era un E-7, negru din Harlem. El avea să fie responsabilul cu probleme de contraspionaj al misiunii noastre, urmând să ne conducă în și din zona-țintă. Vorbea limba băștinașilor din zona-țintă. Ochii lui reci și întunecați mi-au adus aminte de Shotgun. Era prea înalt și extrem de subțiratic și nervos, asemenea unui cal pur-sânge. Semăna cu o macaroană lungă și neagră, așa că l-am poreclit Spaghetti. Îi plăcea la nebunie să umble creanga și să citeze proverbe africane ca soluții la orice problemă. Oferea răspunsuri meșteșugite la întrebările lui Glas Domol, cu care s-a potrivit de minune.

Glas Domol întreba:

– De ce nu ne spui unde-o să mergem?

Iar el răspundea:

– Adevărul este ca aurul: ține-l undeva încuiat și-ai să-l găsești exact așa cum era când l-ai pus deoparte.

– O să fie multe focuri de armă? (Din nou Glas Domol.)

Răspuns:

– Înlesnirea trimisă de Dumnezeu nu-l trezește pe cel care doarme.

După cum ne-a înștiințat el, ambele citate proveneau din Senegal, ceea ce explică, probabil, poziția importantă a acestei țări în lume.

Sergentul Randolph Subervich venea de la minele de cărbuni din Pennsylvania. Înainte, fusese un fotbalist bun în echipa universității, dar o rană la genunchi l-a costat bursa. Era o rană gravă, din moment ce nu fusese îndeajuns de rea ca să-l scape de război. Îl trimiseseră să ne arate cum se folosesc obiectele din cutia cenușie care continua să zacă pe platforma pentru elicoptere. Mai era doar o singură problemă. La drept vorbind, erau două. Shotgun nu permitea nimănui, inclusiv LNV-iștilor să atingă cutia, iar Subervich doar văzuse obiectele din cutie. Nu fusese instruit să le folosească.

– Permisul de securitate nu mi-a sosit la timp ca să mă poată instrui înainte de a primi ordinul să vin aici. Așa încât, m-au trimis așa.

– Și ce ne-au trimis? – a întrebat Glas Domol.

– Mă depășește, a zis Subervich. E secret.

– Bine, dar trebuie să ne folosim de chestiile alea, am spus.

– O să mă prind eu cum trebuie folosite, a spus Thompson.

O mână neagră îi atinse pieptul:

– Arată-mi permisul de securitate.

Adevărata enigmă era sublocotenentul Jonathan Powell. Fusese trimis să ne ajute, dar n-aș putea să vă spun cu ce ne-a ajutat. Era unul din acele personaje din clasele de colegiu americane, care receptează totul și nu învață nimic.

Avea treizeci și doi de ani și era profesor de filosofie la unul din colegiile acelea mici din California. Într-o seară, în jurul cinei cu piure de cartofi, a încercat să ne explice tuturor poziția nihilistă a existențialistului și cum se îmbina această problemă în mintea lui cu legea entropiei.

Ne-am holbat la el. Toți, în afară de Shotgun.

– Universul este guvernat de haos și hazard, nu de ordine. Iată ce dovedește entropia.

Sublocotenentul Powell era excitat.

– Ridicați-vă toți farfuriile cu cartofi, a spus Shotgun.

Le-am ridicat.

– Aruncați farfuriile în sus.

Le-am aruncat.

Toate au căzut pe partea cu cartofii.

Shotgun se uită la sublocotenentul Powell:
– Prostii.

Dar să nu vă gândiți că Shotgun nu-l agrea pe sublocotenentul Powell. El îi compătimea pe toți locotenenții. Când am fost avansat căpitan mi-a dat o felicitare. O făcuse el însuși la imprimanta din dotarea pentru războiul psihologic pe care o rezervam, de regulă, pentru tipărirea fluturașilor aruncați deasupra satelor, ca să-i anunțăm că venim. Textul felicitării era plin de înțelesuri:

Ofițerii sunt ca niște aligatori. Când sunt locotenenți, ți-e milă de ei și-i îngrijești. Când ajung căpitani, te ții la o distanță sigură de ei. Când devin maiori, îi vânezi, iar când se fac colonei, îi omori pentru trofee. Felicitări pentru avansare, căpitane.

Shotgun

Totdeauna era util în felul acesta. Iată de unde știu că îl plăcea pe sublocotenentul Powell. Chiar dacă nu dădea doi bani pe filosofia lui.

Nu prea l-am văzut la față pe Powell. A stat în buncărul lui, legumind câte o sticlă de Everclear pe zi. Soția lui își găsise de lucru într-un bar de lesbiene din Los Angeles – numai până la întoarcerea sa. El se gândea că nu era bine pentru ea. Dar scrisorile păreau scrise de o ființă relaxată.

Le-am citit pe toate, până la una. Erau grozave. Se dovedea a fi o scriitoare teribil de talentată la descrieri și era încântată de munca ei de la bar, care consta în oferirea serviciilor către clienți. Îmi propusesem să vizitez barul acela la întoarcerea în țară.

Cutia cenușie.

Cutia cenușie se afla tot pe platforma pentru elicoptere. Într-o noapte, Shotgun a adormit de-adevăratelea. De la întâmplarea cu mortierul nu mai dormise cum se cuvine, dar timpul vindecă toate rănile – timpul și copcile.

În cele din urmă, Glas Domol a spus:
– Mă întreb ce-o fi în cutie?

Am cugetat la asta preț de câteva ore, sperând ca Shotgun să se trezească, dar el a continuat să doarmă. Pe deasupra, s-a pornit și musonul. Nici asta nu i-a stricat somnul.

Musonul?

Intrați în baie. Dați drumul la duș. Opriți-l. Dați-i drumul. Opriți-l. Faceți asta zi și noapte timp de vreo trei luni în șir și veți înțelege ce-i acela un muson.

Am greșit lăsând cutia în ploaie. Recunosc. Dar de unde să știu eu că apa va dezlipi etichetele?

Când, în sfârșit, am ajuns să deschidem cutia, ne-am uitat înăuntru și am văzut sute de cutiuțe cenușii. Prima cutie cenușie pe care am deschis-o avea înăuntrul ei o altă cutiuță cenușie, mai mică.

În momentul acela, Shotgun se trezise, dar era prea târziu.

Din mica cutie cenușie se proiecta în afară un ineluș alb. I-am înmânat-o locotenentului Powell, care i-a pasat-o lui Subervich, specialistul în cutii cenușii.

– Du-te afară și trage de inel, a spus Powell. Ești singurul care ai permisul necesar ca s-o folosești.

Am privit cu toții la Subervich, care se uita la cutie. S-a îndepărtat de noi la o distanță sigură și a tras de inel. Era atașat la capătul unui soi de fir. A continuat să tragă de inel, scoțând afară și mai multă ață. Lăsând cutia pe pământ, a început să pășească în direcția noastră, cu inelul prins de deget. Firul a continuat să se lungească.

Noi ne-am dat înapoi.

El a venit după noi.

Ceea ce a făcut și firul.

– E o cutie cenușie cu un fir negru în ea! – a zbierat el ca să ne oprească să ne retragem dincolo de bermă. Ne-am oprit cu toții.

Am cercetat firul și cutia. Spec. 7 Thompson a tras de șnur și l-a rupt. Cutia a început să zumzăie.

Am sărit în spatele bermei.

Și am urmărit-o.

A început să plouă.

Cutia zumzăia în ploaie.

Noi am rămas în spatele bermei.

Dezgustat, sublocotenentul Powell a ridicat cutia și l-a blestemat pe Dumnezeu.

Nu s-a întâmplat nimic.

Spec. 7 Thompson a luat cutia înăuntru, a desfăcut-o și, în vreme ce noi ne ștergeam de apă, ne-a explicat destinația obiectului.

– Acesta este un dispozitiv de campare. Așezi cutia la ureche, iei șnurul și-l întinzi în jurul perimetrului, pe după doi-trei copaci și câteva tufișuri, iar apoi agăți capătul din nou de cutie. Dacă un animal ori vreun omuleț în pijamale negre rupe sfoara, îți zumzăie în ureche, te trezești, împuști cevașilea și p'ormă-ți vezi de somn. O să-i spunem... – se chinui să-i găsească un nume... – cutia zum.

În ladă se aflau cel puțin o mie de cutii zum. După cum mai erau și alte lucruri.

Sticluțe Clorox. O mulțime.

Cutii mari de cafea, de culoare maro, având scris pe ele cuvântul „Schick". Am crezut că sunt niște truse de bărbierit, până când Glas Domol a întrebat:

– Ce-i asta?

„Asta" s-a dovedit a fi un întrerupător montat pe peretele lateral al cutiei.

– Trusele de bărbierit au întrerupătoare?

N-am știut ce să-i răspund lui Glas Domol, așa că am așezat cutiile de cafea lângă sticluțele de Clorox.

Urma o mică grămadă de cutii din polistiren alb, mari cât să-ncapă într-un buzunar. Am căutat vreun întrerupător – nici unul – așa încât mai întâi le-am desfăcut pe astea.

Înăuntru se aflau niște eprubete mici, cu capetele filetate. Fiecare eprubetă era umplută cu câte un lichid de o anumită culoare. Erau prinse de cutie cu niște cleme. Pe cleme fuseseră ștanțate numere:

„Zece secunde."

„Douăzeci de secunde."

„Treizeci de secunde."

„Patruzeci și cinci de secunde."

„Șaizeci de secunde."

Am scos o fiolă și i-am cercetat filetul;

– Mă întreb unde se potrivește chestia asta?

I-am dat lui Thompson o mină Claymore.

– Vezi dacă se înșurubează aici.

Și Thompson a început să înșurubeze fiola albastră de la clema de „zece secunde". Țipătul înfricoșat era al meu. Îl cronometram și deja irosise șapte secunde, fără să reușească să înșurubeze mai mult de jumătate de filet. Nu-mi imaginam cum o să poată înșuruba restul filetului în cele trei secunde rămase. M-am întrebat cine făcuse probele la dispozitivul ăsta, în State. Charlie Trei-Degete?

– Căpitane, pe care din ele vrei s-o folosim? – a întrebat Glas Domol.

– Aiurea, cui îi pasă? – a grăit sublocotenentul Powell, filosoful nostru.

– Hai s-o folosim pe-asta neagră. O s-avem răgazul să ajungem în spatele sacilor de nisip.

Toată lumea s-a uitat la mine. Căpitanul a mai urcat o treaptă.

Să așezi o mină Claymore în vârful bermei, să înșurubezi în ea eprubeta neagră și pe urmă să aluneci și să te târăști înapoi până la sacii de nisip nu-i așa ușor în timpul musonului. Dar a durat mai puțin de treizeci de secunde.

Am așteptat mult mai mult decât atât.

În cele din urmă, Pulică, câinele nostru de pază, s-a dus să examineze mina.

Buum!

Din fericire pentru Pulică, când mina a explodat, el nu se afla în fața ei. Din nefericire, se afla în spatele minei, care are o rază de retro-acțiune de cincizeci de yarzi.

Nu i-am mai găsit decât botul.

– Eh, ce să-i faci, se mai întâmplă, a încercat să ne consoleze spec. 7 Thompson.

Thompson a cercetat fiolele colorate.

– Sunt sensibile la vibrații! Când o-nșurubezi la o mină Claymore, fiecare fiolă stabilește câte un interval de timp diferit până când mina devine sensibilă la vibrații.

– Și cum rămâne cu sticluțele Clorox și cutiile de cafea?

Aș fi preferat ca Glas Domol să mai și tacă din când în când.

Spaghetti cel negru grăi:

– Hai să le-ncercăm într-o ambuscadă.

Shotgun gemu.

– Ce s-a întâmplat, Shotgun? – l-am întrebat.

– N-am mai primit niciodată atât de multe jucării.

Shotgun își șterse o lacrimă, sau poate o șuviță răzleață de salivă. Emoția îl făcea să se manifeste astfel.

– Ce fel de misiune are nevoie de așa multe jucării?

După această întrebare, Glas Domol se ghemui într-un colț, în poziție de fetus.

Chiar și „specialiștii“ arătau îngrijorați. Spaghetti își scoase portofelul și se uită la fotografia unei frumoase negrese ținând în brațe o fetiță care făcea cu mâna la aparatul de fotografiat.

– Dacă-ți bagi în gură o lamă de ras, vei scuipa sânge.

Mâinile îi tremurau; s-a uitat la fotografie vreme îndelungată.

O lungă excursie în natură

Puteți să pronunțați aceste nume: plaine des Jarres, Phou Bia, Tha Thom, Borikhane, Soppone, Ang Kahm, Chankeuil Tay și A Ro?

N-a reușit nici colonelul Basshore când ne-a încredințat noua noastră însărcinare. A zburat personal până la tabără, ca să ne explice toate amănuntele. Îmi amintesc bine de ziua aceea, căci era fierbinte și umedă. Desigur, toate zilele erau fierbinți și umede, așa că nu era greu să-ți amintești așa ceva.

– Cum se face că avem de mers în locuri de care nu a mai auzit nimeni?

Glas Domol se afla tot în colțul lui, strâns într-un mic ghem temător.

Spaghetti încercă să-l liniștească pe Glas Domol cu un citat:

– Într-un tribunal de găini, libarca n-o să aibă niciodată câștig de cauză.

Colonelul emise un hohot firav. Shotgun ședea liniștit în primul rând al auditorilor, curățându-și lansatorul M-79. Cârpa îmbibată cu ulei aluneca agale în susul și în josul țevii, în vreme ce el se uita cu atenție la colonel. Mirosul fluidului pentru curățirea armelor îl excita pe Shotgun.

Colonelul Basshore își drese glasul:

– Din acest moment, această misiune este „sterilizată". Nici o persoană care ascultă ceea ce vă voi spune nu va putea să părăsească tabăra până la încheierea misiunii. S-a înțeles?

Colonelul se duse până la ușa adăpostului, privi în jur și nu văzu nimic în afară de jeep-ul incendiat, hoitul în descompunere al unui elefant și o tigvă de nord-vietnamez înfiptă într-o suliță aproape de intrare în tabără. Una din patrulele Hoa Haos o adusese la întoarcere și o lăsase ca amintire. Desigur, nu aduceau niciodată înapoi și corpul. E mult prea greu și inutil după ce-i mănâncă ficatul.

Crud.

Ei mănâncă ficatul crud pentru că acolo se află sufletul.

E liniștitor să știi că sunt niște oameni religioși.

– Un bătrân șef de trib Hmong a murit de curând în Laos. A fost înlocuit de un alt bătrân, necunoscut nouă. Va trebui să stabiliți contactul cu noul șef pentru a vă asigura că este dispus în continuare să mențină relația dintre tribul său și Statele Unite. Este necesar să rămâneți la fața locului, la un aerodrom folosit de noi. Construit pe pământul tribului, cu banii și munca Statelor Unite, acest aerodrom este important pentru efortul de război.

– De unde știm dacă individul ne e prieten? – întrebă Glas Domol.

Colonelul îi aruncă o privire lui Glas Domol. Părea ușor indispus de o întrebare atât de naivă, așa că am răspuns în locul lui.

– Dacă după ce-l întâlnim rămânem în viață, ne e prieten. Dacă murim, înseamnă că ne e dușman.

Răspunsul nu avu darul să-i liniștească temerile lui Glas Domol.

Spaghetti mă bătu pe umăr.

– Dacă vorbești, vorbește celui care te înțelege.

Arătă spre colonel, care-și reluase discursul.

– ...pe scurt, domnilor, pentru a asigura paza unui aerodrom aproape de plaine des Jarres din Laos, după ce ne veți da asigurări că noul șef ne este prieten.

– Pentru ce? – întrebă Shotgun, foindu-se în scaun.

Colonelul bătu în retragere și se ascunse în spatele aghiotantului său, care ținea desfășurată o hartă. Arătau ca niște dansatoare de cabaret gemene.

– Asta e strict secret, rosti colonelul, și din rațiuni de securitate, nu vi se va dezvălui natura misiunii nici după ce aerodromul va fi în siguranță.

Pe Glas Domol îl luă gura pe dinainte:

– Vreți să știți ce cred eu? Întrucât noi ne ducem acolo oricum și fiindcă e vorba de o pistă de aterizare, pe ce pariați că este ceva în legătură cu niște avioane?

La auzul cuvântului „avioane“, Shotgun întrerupse curățatul lansatorului.

Colonelul afișă un rânjet hain.

– Tot nu știți ce fel de avioane vor ajunge acolo.

– Ei și? De ce e așa de important ca noi să nu știm?

Hotărât lucru, Glas Domol întrecea măsura.

– Pentru că s-ar putea să fiți omorâți înainte de a ajunge acolo, spuse colonelul Basshore, punându-l la locul lui.

– Și dacă murim, ce treabă mai avem cu misiunea? Credeți că-i vom spune lui Dumnezeu? – insistă Glas Domol, incapabil să stea în banca lui.

Colonelul se făcu roșu la față, culoare preschimbată rapid în alb în momentul în care Shotgun își desfăcu lansatorul de grenade și întrebă:

– Sunteți sigur că avioanele vor ajunge acolo?

Colonelul dădu glas din nou unuia din hohotele sale unice și-i spuse lui Shotgun:

– Dacă vă faceți treaba, vom trimite avioanele.

Shotgun își încărcă arma cu un proiectil-grenadă de mari dimensiuni – lansatorul M-79 aducea vag cu o flintă străveche – și cu un zgomot sec o închise.

– Și avioanele alea pot să zboare până-n Idaho?

Colonelul se holbă la Shotgun, cu ochii bulbucați de groază, dat fiind că întrebarea părea să aibă dedesubturi adânci. Înțelesese că de răspunsul lui depindeau multe.

– Cred că da... începu el cu glas tremurat. Dacă au suficient combustibil.

Shotgun își coborî lansatorul.

– Atunci, vom pleca în misiune.

Colonelul respiră adânc, ușurat. Mi-am aplecat capul și am început să mă rog. După Câmpia Trestiilor, făceam asta destul de des. La scurt timp după întâlnirea cu colonelul Basshore și după ce am ascultat planul în legătură cu Laos, am început, totodată să cred și în fantome.

În timpul unui taifun, colonelul Basshore ne-a implantat în apropiere de A Ro. Asta a fost o fisură a planului. O muscă în alifie. O mică greșeală de plateau des Bolovens; un urcuș-coborâș-pieptiș pe-poteci-de-junglă-vulcanică greșit calculat; un drum-anevoios-printre-izvoarele-din-Câmpia-Trestiilor eronat; pe scurt, un dezastru total. Ar fi trebuit să ajungem în apropiere de plaine de Jarres. A Ro nu se afla nici măcar vag prin preajmă. Iată de ce am început să cred în fantome.

Numai lui Black, colonelul decedat, putea să-i treacă prin cap ideea că nord-vietnamezii nu vor bănui că un elicopter ar putea zbura în Laos în timpul unui taifun, mai ales un elicopter venind din deltă. Sunt sigur că fantoma lui i-a șoptit lui Basshore că o infiltrare dinspre deltă în Laos nu va fi niciodată suspectată în timpul taifunului. Ideea o concura îndeaproape pe cea cu unitatea mobilă de mortiere.

Taifunurile sunt niște uragane orientate. Taifunurile se rotesc într-un sens. Uraganele – în sens invers. Când ești izbit de un vânt de o sută-șaizeci-de-kilometri-pe-oră, e greu să-ți dai seama dacă e uragan sau taifun. Elicopterele nu sunt destinate zborului în timpul uraganului. Ele nu au fost construite să zboare nici în timpul taifunului. Nimeni nu se așteaptă ca elicopterele să zboare în timpul taifunului deoarece nimic nu zboară în timpul taifunului. Dar noi am zburat.

Păsările nu zboară în timpul taifunului. Știu ele ce știu.

Mai întâi te rătăcești.

Ceea ce am și pățit.

Apoi, încalci regulile de securitate radio, ca să afli unde ești.

Ceea ce am și făcut.

Pe urmă, îndrepți arma spre pilotul elicopterului și spui:

– Prefer să merg pe jos.

Ceea ce Shotgun a și făcut.

Și într-advăr, am mers pe jos. Târâș. Grăpiș. Zile în șir. Și nopți. Plimbarea prin ploaia adusă de taifun a făcut minuni pentru moralul nostru. Asta și chestia cu James Bond. Despre asta, mai târziu.

Am transmis o „rafală“ radio către Thompson și Powell, care avuseseă norocul să rămână în tabără. Noi avuseserăm norocul și nu-i aveam cu noi. „Jucăriile“ lui Thompson și filosofia lui Powell produceau prea mult zgomot.

Dacă vreți să știi ce sunt acela „rafalele radio", așezați cu grijă un disc pe platanul pick-up-ului; rotiți-l acum cu viteza de șaptezeci și opt de ture pe minut. Așa se aude o asemenea rafală. Trei secunde este durata în care pote fi reprodusă o bucată precum Suita *Grand Canyon.* E nevoie cam de o zecime de secundă pentru a transmite o cerere de ajutor. Durează și mai puțin să refuzi respectiva cerere.

Când i-am întrebat atunci, în tabără, cine vrea să rămână și cine se înscrie voluntar pentru misiune, au răspuns doi oameni.

– Păi, cineva trebuie să supravegheze stația radio aici, în tabără, a spus spec. 7 Thompson într-o microsecundă.

– Iar cineva trebuie să-l supravegheze pe cel ce supraveghează, a adăugat iute Powell. Și-apoi, a continuat el, totul este lipsit de sens; este forma pe care am ales-o ca să ducem la bun sfârșit exercițiile lipsite de sens care ne vor spune cine suntem. Iar eu am ales să rămân aici.

Asta i-a luat două microsecunde.

În tot cazul, exact în momentul acesta, în mijlocul junglei laoțiene, forma pe care am ales-o este ambuscada, iar eu vreau să fiți acolo. Nu avusesem șansa să experimentăm celelalte jucării din cutia cenușie – cutia de cafea de culoare maro, prevăzută cu întrerupător și sticluța cu Clorox – și după părerea lui Subervich, ocazia își făcea simțită prezența. Rămâneți cu noi, pe potecă.

Clas Domol ia sticla de Clorox din ambalajele ei și se holbează la ea.

– Cum funcționează asta?

E simplu. Iau sticla de la el și mă holbez la ea. În secțiunea superioară a sticlei se găsea un lichid limpede. În secțiunea inferioară se găseau niște alice albe. Lichidul este separat de alice printr-un strat de plastic, prevăzut cu o „cheie de biserică", un deschizător de conserve demodat, menținut în echilibru deasupra peretelui despărțitor cu ajutorul unui resort. Este cam același lucru pe care-l vede și Glas-Domol.

– Trebuie să folosești deschizătorul de conserve ca să amesteci cele două componente, îi explic eu lui Glas Domol și-i întind sticla. El nu pare impresionat.

Se zgâieste la deschizătorul de conserve dinăuntrul sticlei.

– Cum ajung la el?

Are dreptate.

Mă zgâiesc la deschizătorul de conserve care plutește în lichid. Cu un mârâit de atotcunoscător, iau un băț lung, deschid sticla și încep să împing înspre cheiță. Bățul se dizolvă. *El problemo.*

Scutur sticla. Lichidul și alicele se scutură și ele. Glas Domol răstoarnă sticla cu fundul în sus. Lichidul și alicele se răstoarnă și ele. Până la urmă, frustrați, am azvârlit cât colo. Asta a mers.

Glas Domol se duce și ia sticla de unde o aruncase, aducând-o înapoi.

Deschizătorul de conserve pătrunsese în jos, străpungând peretele de plastic și provocând amestecului lichidului de deasupra cu alicele albe. Precum doi arabi în fața sticlei magice, rămânem cu privirea pironită în vreme ce începe să se audă un șuierat puternic. Sticla începe să vibreze. O așezăm jos. Cu grijă.

– Și acum, ce facem?

Glas Domol se îndepărtează cu un pas de sticlă.

Îmi amintesc de detonator și de micile capsule cu lichid colorat. Sunt momente când inspirația devine cu adevărat miraculoasă. Căile prin care Dumnezeu își împlinește minunile sunt misterioase.

– Vars-o pe pământ, rostesc eu cu cel mai autoritar ton de comandă.

Glas Domol este imediat impresionat:

– De ce?

– Ai vreo idee mai bună? N-avem cum să-i convingem să le bea, nu? Acum, vars-o pe pământ. Am să fac o gaură în pământul umed în care am să pun o capsulă de detonare, cu una din fiolele alea colorate înșurubate în vârful ei.

– Asta ar trebui să-l impresioneze pe inamic?

Nu bag în seamă lipsa de încredere manifestată de Glas Domol și dau să iau o fiolă. Apare o mică problemă: Când am alergat de-a lungul potecii, în timpul fazei de implantare a operațiunii noastre, micile fiole s-au desprins din clemele cu care erau prinse în cutiile de polistiren, iar acum zăceau grămadă în interiorul cutiei.

– La ce intervale de timp corespundeau fiecare?

Glas Domol pare stresat.

Eu nu-mi aduc aminte. Factor de stres 9. Micile cleme care fixau fiolele erau la locul lor, cu timpii ștanțați pe ele, dar fiolele nu știu să vorbească.

O iau din grămadă pe cea neagră. Îmi amintesc vag că avea un interval de timp mare. Mă gândesc. Unde dracu o fi Subervich, „specialistul" nostru?

– Ești sigur c-ai luat-o pe cea care trebuia? spune Subervich cu un glas îngrijorător în timp ce trece grăbit pe lângă mine, întinzând un fir de gută agățat de trăgaciul cutiei de cafea, așezată după un cot al cărării, cam la zece pași de locul unde pun lichidul numit Clorox.

– Pot să te ajut să tragi undița aia grea? – spune Glas Domol, urmându-l în tufișurile în care vom sta la pândă în timpul ambuscadei. Sunt singur-singurel în timp ce înșurubez fiola în detonator, pe care-l vor apoi în solul îmbibat cu Clorox. Mă îndepărtez apoi, spre a mă alătura lui Subervich.

– Ți-a luat douăsprezece secunde, deci știm acum că nu este cea rapidă.

Subervich, „specialistul".

Stăm acolo tăcuți, ascultându-ne respirațiile și frunzele junglei picurând roua dimineții. Shotgun apare lângă noi și așteaptă. Nici n-am știut că e pe-aprape. E bun tipul.

– Unde-i Spaghetti?

Glas Domol nu pare încrezător în șansele noastre privind ambuscada. De ce n-are el încredere în solul umed al junglei, cu o capsulă detonatoare și o fiolă cu lichid colorat ițindu-se dintre frunze, dublată de o cutie de cafea așezată în mijlocul potecii, îndreptată cu ceea ce speram a fi partea frontală către inamic – de ce nu are el încredere în chestiile astea nu constituie decât un motiv în plus de iritare.

Am promis că vă voi povesti despre chestia cu James Bond mai târziu și pentru că s-a făcut mai târziu și noi așteptăm într-o ambuscadă, neavând altceva de făcut decât să transpirăm, am să vă spun ce s-a întâmplat.

Am să încep povestirea la timpul prezent pentru că așa mi-a rămas în memorie.

Ne aflăm undeva, adânc în teritoriul inamic, încercând să ajungem la plaine des Jarres, tăcuți ca niște șoareci, și dăm nas în nas cu o turmă de vaci.

Apar un bătrân cu un crâmpei de țăcălie albă, însoțit de nepotul său, un puști de patru, poate cinci ani. Ei mâna vitele spre satul învecinat, sau până la cea mai apropiată pășune, ori poate la iarmaroc. Moșul are un baston de bambus cu care croiește vacile pe spinare, ca să le îndemne la mers. Mititelul îl copiază pe bunicul său, lovindu-le cu nuiaua peste coadă. Amândoi râd. Cowboys. Oriunde te-ai duce, se comportă la fel.

Iată de ce, la început, nu observă. Stăm ascunși la marginea potecii și așteptam să treacă. Observație: Douăzeci de vaci nu se pot deplasa în șir pe o cărare. Ele se împrăștie și pășesc una lângă alta și pe spinările celor care încearcă să se ascundă de-a lungul potecii. Asta doare. Ne ridicăm în picioare, împrăștiind vitele.

Bătrânul și puștiul încremenesc.

Noi încremenim.

Bovinele sunt lovite de streche.

O situație nouă prinde contur.

– Cum adică să-i împușcăm? (Subervich se uită la mine.) de ce să nu-i legăm, pur și simplu, și să plecăm de-aici?

– Pentru că – îi explică răbdătoar Shotgun – au pe cineva acasă care-i așteaptă cu cina. Or să-i caute și când or să-i găsească legați, or să vrea să știe de ce.

– Copiii mici sunt pentru tigri mese bogate.

Spaghetti îi răvășește părul puștiului și-i dă o acadea. Îmi aduc aminte de fotografia familiei sale. Lui Spaghetti îi plac copiii.

– N-am putea să-i luăm cu noi? se milogește Glas Domol.

Am intrat preț de treizeci de mile în teritoriul Laosului. Mai aveam de mers încă cincizeci. Bătrânul tușește și scuipă. Numai zgomotele astea ar compromite orice ambuscadă am pune la cale și ar putea duce la amplasarea unei ambuscade împotriva noastră. Glas Domol nu mai insistă. Și-a răspuns în gând la propria întrebare.

Nu-i putem lăsa să plece. Asta e țara lor. Cât ai zice pește, ar trimite soldații pe urmele noastre. M-am uitat în jur, la chipurile oamenilor din subordinea mea. E pentru prima dată când simt pe umeri greutatea rolului de comandant. Este al dracului de greu.

I-ați ordona lui Shotgun să le taie beregățile?

Ce-ar face James Bond? El se duce în spatele liniilor inamice. Este el călcat în picioare de vaci?

Nu!

Taie el beregăți, în timp ce camera prezintă în prim plan sângele gâlgâind și țipătul sugrumat?

Nu!

Dumneavoastră ce ați face? Sunteți liberi să decideți.

Doar trăim într-o țară măreață, nu?

Iată de ce sunt sictirit din pricina lui James Bond. Și tot acesta e și motivul pentru care punem la cale o ambuscadă. N-am omorât vacile și cineva le-a găsit rătăcind prin preajmă. Cineva ăla i-a spus altcuiva și acum suntem urmăriți.

Liniște! Îi aud. Culcat!

Primii doi se apropie repede și nu au ranițe. Lipsa ranițelor înseamnă că altcineva le cară echipamentul. Nu au la ei decât armele și muniția. Probabil că au și grenade, dar eu nu le văd. Aceștia constituie avangarda – vârfurile de atac, la o echipă de fotbal; pivoții, la o echipă de baschet. Subervich coboară firul de gută atașat de trăgaciul cutiei de cafea, pentru eventualitatea în care ar reuși să treacă de solul umed, sensibil la vibrații. Habar n-avem cum ar trebui să reacționeze.

Nu reacționează în nici un fel.

Mă uit la Subervich. Ține ridicate cinci degete; patru trei, două, un deget. Așteptăm. Viața așteaptă. Pare o veșnicie, oricum. Știu acum că celelate culori sunt mai rapide. Grozav. Mai rapide pentru ce? Ca să umezească solul? Era ud înainte să torn eu spuma aia. Cartea tehnică, vă rog.

Cei doi trec mai departe, salopetele verzi fâșâind ușor la contactul cu plantele umede. Spaghetti îi urmează, murmurând un citat sau două:

– Ați pus capcana după ce a trecut șobolanul.

Cine aleargă după doi iepuri, nu prinde nici unul. Când vom declanșa ambuscada, cei doi din avangardă se vor întoarce. Spaghetti îi va aștepta. Așa sper. După cum vorbește, pare ieșit din formă.

Observație: Turnați Cloroxul după amplasarea cutiei de cafea.

Motiv: Când solul a explodat, unul din fragmentele de cadavru era să lovească cutia, răsturnând-o. Explozia puternică ne-a speriat până-n măduva oaselor. Totodată, a speriat de moarte și jungla. Păsările și maimuțele s-au hotărât să nu mai

zăbovească pe acolo, ca să afle ce dracu se întâmplase. Repede, e vorba aici de o migrație în masă. Opriți arca aceea! Mai sunt câteva animale care ar dori să-și rezerve locuri pentru această călătorie.

– Fir-aș al dracului să fiu! – exclamă Subervich. Chestia aia din sticlele Clorox devine dinamită lichidă când este amestecată!

Ne ferim căci fragmentele de cadavre au început să cadă înapoi pe pământ, după ce au fost înălțate în aer de explozie.

Groapa de un metru și jumătate pe un metru și jumătate lăsată în pământ de sucul Clorox a luat trei oameni cu ea. Am văzut șase brațe, deci presupun că au fost trei oameni. Cei cinci prieteni ai lor, care au venit în urma celor trei ghinioniști, încep să se ridice repede în picioare. Și-au dat seama că au fost surprinși într-o ambuscadă. Pe ființele umane ar trebui lipite niște anunțuri avertizoare: „Periculos când explodează."

În clipa-n care Subervich îi vede pe indivizi ridicați în picioare, trage de firul de gută și cutia de cafea explodează spre exterior, către cei cinci bărbați.

N-am să uit niciodată sunetul emis de cei două sute de yarzi de panglică de ras ajustabilă cu tăiș dublu supracomprimată, marca Schick, când a explodat din cutia de cafea. Desigur, n-am simțit niciodată să aud acel sunet, până atunci. Dar e al dracului de sigur că cineva de la compania Schick a avut o nevoie. Și-au adus contribuția pentru băieții *de acolo.* Contra unui oarece profit. Deci, pentru viitoarele reclame Schick, dați-mi voie să vă relatez ce s-a întâmplat.

Panglica argintie a plutit prin aer și s-a pogorât asupra tinerilor bărbați de pe potecă asemenea unui șarpe din poveste, furios nevoie mare. Clănțănitul armelor scăpate pe jos ne-a speriat, astfel că am aruncat priviri furișe pe deasupra ori în jurul pozițiilor noastre. Ei trăgeau de zor palme panglicii de ras și, desigur, o apucau cu mâinile, încercând să se descotorosească de ea.

Pe urmă au început să se desprindă diferite părți din trupurile lor.

La început, au fost părți mai mici – degete, urechi, chestii de genul ăsta.

Unul din ei a intrat în panică și a fugit. Panglica Schick din jurul gâtului său s-a agățat de un copac și s-a înțepenit,

întinzându-se. El s-a oprit, preț de o clipă, apoi a continuat să fugă, fără cap. Sub imperiul adrenalinei, corpul lui a mai făcut trei, poate patru pași și a căzut. Unul din amicii lui zbiera și încerca să arate către prietenul său lipsit de cap, dar degetele cu care vroia să arate cădeau pe rând. Din tot acest haos, răzbătea sunetul constant de săbii încrucișate și de oțel patinând, precum și niște stranii sunete elastice.

– Uite cum se irosesc bunătate de lame de ras! – exclamă Shotgun indignat.

Subervich stătea pe cărare, privind la șnurul din mâna sa și plângând. Lovi cu piciorul cutia goală care ieși din ascunziș cu un zgomot de cutie goală.

Olé, olé, am scăpat de boi!

Zgomotul de CAR-15 ne-a luat prin surprindere. Era prima oară când se trăgea cu o armă omenească în această ambuscadă. Shotgun trăgea în ce mai rămăsese din ființele umane de pe cărare. Am auzit două rafale de răspuns – mai departe, pe cărare, Spaghetti își făcea datoria.

Subervich spunea:

– Schimbați canalul. Schimbați canalul. Să vedem ce e și pe alte programe.

Era minunat să vezi că avea să se adapteze de minune.

Care e mai ieftin: koa sau kia?

Într-o junglă cu plafon triplu nu-l poţi găsi pe Dumnezeu. Într-o junglă cu plafon triplu nu poţi găsi absolut nimic, doar dacă nu eşti cumva pasăre, maimuţă, şopârlă sau insectă. Dar nu ai parte de un asemenea noroc – eşti soldat. Asta înseamnă că eşti la pământ. Chestiile norocoase care ciripesc, latră, ţipă şi aleargă de colo-colo se află pe nivelul al doilea şi al treilea al copacilor care se înalţă deasupra ta.

Noi? Noi ne aflăm în beznă – aşa se desfăşoară majoritatea operaţiunilor de spionaj. Este aproape de căderea nopţii, iar noi nici măcar nu ştim asta pentru că e seară de trei ore. Nimeni n-a rostit un cuvânt despre ambuscadă. Nu putem rosti nici un cuvânt despre ambuscadă. Niciodată n-am fost atât de aproape de a fi „raşi". Întunericul din junglă rezonează cu dispoziţia noastră.

Oamenii care ne urmăreau, au renunţat cu trei ore în urmă. De îndată ce am pătruns în jungla cu plafon triplu, s-au oprit.

– De ce au încetat să ne mai urmărească? – şopti Glas Domol.

– Deoarece câinii lor de vânătoare s-au dat la ei. Din nu ştiu ce motiv, au refuzat să meargă mai departe, îi explică Shotgun nervos.

Asta ne deranjează. N-am ştiut că are nervi.

Am intrat în zona neutră, căpitane.

N-are-a face, Cehov, cu viteză maximă, înainte!

Căpitane, aici Scotty. Nava nu suportă mai mult de-atât.

Să meargă acolo unde nici un om nu a mai ajuns vreodată.

– Paștele mă-sii!

Subervich își șterge ceva alb de pe șapca de colonist. Ceva care ciripește, latră, țipă sau aleargă de colo-colo tocmai și-a făcut nevoile deasupra noastră. Chestiile care trăiesc sunt acolo, sus. Chestiile moarte sau pe moarte sunt aici, jos. Shotgun se oprește.

– Pământul e pufos, spune el.

– Și se mișcă, spune Spaghetti.

– Și țopăie, zice Subervich, curățindu-și pălăria.

– De ce se comportă astfel? – spune și Glas Domol, cățărându-se pe o liană.

În lumina filtrată în fâșii firave, pot să văd puful cenușiu. Shotgun își înfige mâna în puf. Mâna îi dispare. Apare. Dispare pe măsură ce cenușiul se înalță de pe solul junglei și-l înrădăcinează pe Shotgun în junglă. A devenit parte din ea. Cu un efort, reușește să-și elibereze mâna. Se aude un straniu zgomot aspirant. Tot ceea ce ciripește, latră, țipă sau aleargă se oprește să asculte.

– Lipitori!

Shotgun începe să-și curețe la repezeală mâna și să țopăie. Țopăim cu toții ca să scăpăm de masa târâtoare de chestii cenușii de pe bocanci și de pe porțiunea inferioară a pantalonilor. Asta face ca podeaua spongioasă să se onduleze. Doi dintre noi se prăbușesc.

Și se ridică imediat. Asta nu este era mamiferelor, nenică. Este era viermilor și a insectelor. Ați văzut vreodată vreun vierme sau vreo insectă pe lista speciilor amenințate cu dispariția? Am dreptate, este? Sunt mii de milioane de asemenea vietăți aici, aflate în așteptare de cine știe câți eoni. Așteptând pe unii îndeajuns de cretini care să meargă în misiune prin mlaștina lor. Americanii. Iată:

– de ce Tarzan se folosea de liane;

– de ce Glas Domol se cațără pe o asemenea liană;

– de ce omuleții nu ne-au mai urmărit.

Începem să alergăm. Solul continuă să se onduleze. E ca și cum ai încerca să alergi pe o trambulină. Atât de multă vegetație în curs de descompunere se află pe fundul mlaștinii încât nu a avem cum să cădem până la capăt în întunecimea udă de

dedesubt. Doar părți din noi se cufundă în apă – ca, de exemplu, picioarele noastre, acoperite de lipitori. Orice o fi mișunând acolo, jos, își închipuie că pescuim. Când și când, câte un picior este înhățat. De îndată ce „orice o fi“ dă la o parte lipitorile, descoperă pielea bocancului și o respinge. Nu suntem doriți nici măcar *sub* solul pădurii tropicale.

În apa asta sunt destule chestii pe care cei de la Smithsonian ar trebui să le cerceteze; chestii despre care Marlon Perkins nici n-a pomenit măcar în „Împărăția sălbăticiunilor“.

Evadăm în iarba elefanților.

Și în lumina soarelui.

Și în aer curat și nori.

Uitasem aceste lucruri.

Nu-i vedem pe cei din echipa adversă. Iarba e înaltă.

Ei nu ne văd. Iarba e înaltă.

Time out.

Hotărâm să luăm masa de prânz. Dacă am fi putut face focul, am fi mâncat niște rații LRRP. Scot una și mă uit la ambalajul argintiu. Scrie așa: „Creveți Creole – se adaugă apă fierbinte“. Creveți – niște chestii micuțe care plutesc prin apă; chestii mici precum lipitorile flămânde. Privesc la bocancul meu. Ceva cu dinți îl linsese, lăsând niște dâre de salivă. Mă uit la ceilalți. Clatină din cap în semn de refuz.

În schimb, optăm cu toții pentru rațiile C. Micile noastre desfăcătoare de conserve P-38 își aduc contribuția la sunetul vesel produs de deschiderea conservelor de „Carne de vită condimentată, 2 porții“.

Treptat, în timp ce ne străduim să mestecăm „Carne condimentată, 2 porții“, devenim conștienți de faptul că un mic P-38 continuă să clănțăne, scoțând niște zgomote pițigăiate.

Lăsăm jos conservele și ne ridicăm armele. Pe tăcute. Shotgun se târăște spre marginea luminișului. Îi dăm voie. Când se întoarce, ține ridicate zece degete. Nici o problemă. Apoi își închide palmele și desface cele zece degete de încă două ori. Treizeci. Stomacul meu execută un mic salt, împreună cu „Carnea de vită condimentată, 2 porții“.

Inamicul pune la cale o ambuscadă. În loc de final, n-am făcut decât să ajungem la faza inițială a planului.

Cei din NVA au ocolit mlaștina. Noi am mers de-a dreptul.

– Hai să tragem un pui de somn, propune Shotgun, întinzându-se și căscând din poziția culcat pe burtă. Ăia n-or să vină aici după noi, iar noi e-al dracului de sigur că nu plecăm nicăieri câtă vreme e ziuă.

Eu nu plec nicăieri nici când o fi întuneric.

În junglă sunt chestii care te mănâncă.

– Am putea să ne întoarcem prin mlaștină.

Ne holbăm cu toții la Subervich.

– Mă gândeam și eu, bâiguie el, întinzându-se lângă noi pentru o binemeritată odihnă. Spaghetti stă cu spatele la mine și eu îi smulg lipitorile de pe spinare. Subervich îl aranjează pe Shotgun iar Spaghetti îl aranjează pe Subervich. Îmi închipui că Shotgun mă aranjează pe mine.

Privesc înapoi în jungla cu plafon triplu. Acolo sus sunt maimuțe care se ferchezuiesc una pe alta. Caută prin părul de pe spatele vecinului și găsesc insecte mici sau cine știe ce-or fi alea, apoi le aruncă în gură și le înghit.

Din spatele meu, dinspre Shotgun, aud un crănțănit.

Shotgun mestecă alene. Nu mă întorc spre el.

Dormim cu capetele alăturate. Spaghetti a luat o cutiuță-zum și a întins firul într-un cerc mare în jurul nostru. Cutia se află în mijlocul cercului alcătuit de capetele noastre. Dac-o auzim zumzăind, ne vom scula în patru direcții diferite și vom aștepta. Dacă mai suntem în viață, cineva va opri mașinăria. Zumzetul acela poate fi auzit și de ceilalți.

Expediez o „rafală" înapoi către spec. 7 Thompson și locotenentul Powell spunându-le că n-o ducem bine și că vrem să mergem acasă.

La rândul lor, trimit și ei o rafală, întrebându-ne: „Baloanele sunt okay?"

Spec. 7 Thompson știe că baloanele nu sunt okay. El știe că astea sunt produse standard pentru spionajul militar. Când ai aflat chestia pe care-ai fost trimis s-o afli, o scrii pe o bucată de hârtie. Pe urmă legi acea hârtie de un șnur foarte lung care iese printr-un orificiu din ceva care arată ca un cartuș de vânătoare uriaș. Celălalt capăt al șnurului este legat cumva de tine și tu tragi nădejde că firul e îndeajuns de lung pentru ca respectivul cartuș să-și facă treaba. Nedumeriți? Uite, funcționează după același principiu cu intrarea astronautului în capsula din vârful rachetei: astronautul închide ușa (așezați cartușul într-un

lansator de grenade M-79); așteaptă (îndreptați lansatorul spre mica gaură de lumină aflată la trei etaje deasupra); racheta este lansată (trageți cartușul); se desprinde prima treaptă a rachetei (cartușul se deschide); se aprind rachetele de accelerare (micul balon se umflă, având legat sub el biletul dumneavoastră); astronautul continuă să navigheze în spațiu și glorie (tu stai și aștepți, jucându-te cu un zmeu-balon în mijlocul junglei laoțiene, până când un avion L-19 Piper „Prepelicar" zboară prin preajmă și-ți smulge balonul împreună cu mesajul); astronautul revine pe pământ, siguranța sa preocupând mii de oameni (Prepelicarul pleacă huruind cu mesajul tău, lăsându-te cu un fir de ață rupt).

Mesagerul rămâne pe loc. E o plimbare liniștită prin ploaia mohorâtă, către casă.

Ești un cățeluș călcat de mașină.

Ești renul otrăvit al lui Moș Crăciun.

Ești un pisoi plouat în poala cuiva.

Ești lăsat de izbeliște.

Ești al dracului de ghinionist.

Așa încât găurești baloanele astfel că vor fi nevoiți să aducă mesagerul ca să obțină mesajul.

Spec. 7 Thompson e acasă și râde de mica lui glumă-radio, dar noi nu-i răspundem pentru că dacă petrecem prea mult timp comunicând astfel, echipele de radiolocație ale omuleților galbeni vor trasa acest triunghi, iar noi ne vom afla într-unul din vârfurile triunghiului. Nu e bine. Geometria nu e o știință bună. Ei vor aduce câinii care n-au mâncat încă, sau care nu au fost mâncați încă, și-atunci să vezi scheciul cu „evadarea ocnașilor", cu câinii lătrând în vreme ce noi fugim și iar fugim de d-l Charley, gardianul.

Vedeți dumneavoastră, în mijlocul fiecărei arii de patru kilometri se află echipe de câini. Gândiți-vă la cele Patru Colțuri ale statelor New Mexico, Arizona, Utah și Colorado. Postați acolo o echipă de câini. Dacă apare vreun turist în oricare dintre cele patru state, echipa de câini este la mijloc și gata de plecare. Ați prins șpilul? Și e dificil să întreci un câine. Majoritatea oamenilor nu pot. Noi putem.

Este exact motivul pentru care am fost dotați cu Bărzăuni Verzi. Armata le distribuie trupelor sale din spatele liniei frontului în calitate de „inhibitori de apetit". Medicii militari ne

îndeamnă să îi consumăm în timpul misiunilor, ca să nu ni se facă foame.

Foame?

Ființele umane n-ar trebui să fie în stare să întreacă în viteză câinii. Mănâncă un Bărzăune Verde și-ai să poți întrece și un leopard. Faci o muncă de treizeci de ore în șase minute. Te înalți la fel de sus ca un elicopter în timpul unui taifun și te prăbușești la fel de repede ca un C-130 în timpul aceluiași taifun. Faci dragoste mai repede ca un șoarece de câmp. Citești Biblia, scrii o scrisoare, tragi o căcare, te îndrăgostești – toate în decursul aceluiași minut.

Shotgun are amfetaminele. Ele au culoarea verde – culoarea militară standard. Noi nu îndrăznim să le luăm pentru că nu vom mai putea să dormim sau să visăm. Somnul este unicul nostru refugiu – odihna și recrecrea noastră fizică. Acum se încearcă să se controleze și acest lucru. Înghite o pilulă și muncește mai mult pentru guvern.

Înainte să plecăm în misiune, Shotgun a luat la el un pumn. Le-a înghițit în mod regulat. Și doarme ca un bebeluș.

Ați văzut vreodată un bebeluș speriat?

Nu-l treziți pe Shotgun. E puțin cam cu nervii-n pioneze.

Ca să-i provoc pe țânțari, întind peste mine o manta de ploaie. Shotgun se foiește. Dormim cap lângă cap lângă cap lângă cap, precum spițele unei roți vechi, aruncate și abandonate într-un câmp cu iarba elefanților.

Ce să faci în timpul vacanței

Subervich trebuia să se pișe. Mi-a spus asta.

– Trebie să mă piș, a zis el.

Capul meu se afla în dreapta lui, altfel i-ar fi spus lui Glas Domol, care se afla în stânga lui și care i-ar fi salvat, poate, viața. Glas Domol ar fi răspuns:

– De ce te mai ridici?

Lucru care s-ar fi putut să-l trezească pe Subervich. Sunt sigur că trebuie să fi plutit în lumea viselor dac-a crezut că se poate pișa ca un om normal. Știți cum, te ridici, în chiloți, te duci la marginea taberei și savurezi senzația de golire a vezicii.

În loc de asta, eu am mormăit ceva de genul „Ei și?“, omorându-l astfel pe Subervich. El s-a ridicat în picioare, și-a dat jos salopeta de camuflaj și s-a dus la marginea zonei acoperite de iarba elefanților. Aș dori să cred că ultimele momente și le-a petrecut având senzația aceea de golire de sine, în timp ce privea cum, în copaci, păsările și maimuțele își începeau ziua. Mi-ar plăcea de asemenea să cred că și-a închipuit că se afla iarăși în Pennsylvania, petrecându-și weekendul cu prietenii într-o drumeție, că era răcoare, în Munții Allegheny și că, după ce va termina ce-avea de făcut, va veni să ne trezească cu cafea fierbinte și păstrăv sfârâind în tigaie. Sau, poate că s-a gândit că-l aștepta o fată frumoasă în cort, și că, atunci când va termina, se va întoarce și o va ține în brațe, în răcoarea dimineții.

Dar.

Mitraliera nu l-a tăiat în două. I-a spintecat stomacul, iar intestinele i s-au revărsat în afară, căzând pe pământul pe care tocmai urinase. Cel puțin pământul fusese parțial sterilizat. El se holba la intestinele aburinde în dimineața timpurie și nu înțelegea nimic din ce vedea. Știu asta pentru că m-am trezit la primul clackclackclack al mitralierei și am putut privi de-a lungul cărării pe care-o făcuse în iarba elefanților, spre locul unde se afla. Când s-a înclinat în față, încă se mai chinuia să-și vâre înapoi penisul în chiloți. Asta-i tot ce am văzut. Era de-ajuns.

Asta-i tot ce am văzut pentru că Shotgun însfăcase tot echipamentul lui și pe al nostru și se îndepărta de mitralieră,

– Acum e momentul s-o ștergem pentru că nu ne pot auzi cum fugim, a spus el.

Așa știa Shotgun să ne fie de folos. Iar noi l-am urmat. L-am urmat pentru că nu mai era nimic de făcut pentru Subervich, fala fotbalistică a Pennsylvaniei.

Asta e tot ce am văzut. Dar nu și tot ce am auzit cu toții.

– Împușcați-mă! -

Țipătul ne-a făcut să încremenim la marginea pădurii.

– M-au nimerit!

Ca unul, ne-am întors și am privit fix în direcția sunetului. Îi auzeam cum vorbesc. Parcă erau niște extratereștri:

– Teleportează-ne, Scotty. Fixează-ne coordonatele.

– Pentru numele lui Dumnezeu! Nu mă părăsiți!

Randolph Subervich, jucătorul de fotbal, rămăsese pe teren și vroia să fie scos pe tușă. Făcea semne spre banca de rezerve. Numai că noi nu-l puteam împușca din două motive: nu vedeam unde să tragem iar Shotgun își ținea pușca îndreptată spre noi, spunând:

– Îl omor p-ăla care ne dă de gol poziția.

Așa știa el să fie de folos.

A doua zi, al doilea cantonament

Am alergat până când ne-am împiedicat de conducta de benzină. Știu la ce vă gândiți: de ce alergam? Pentru că vroiam să ajungem cât se putea de departe de țipetele lui Randy. Țipetele ne-au urmărit preț de câteva dealuri și văi înspre plaine des Jarres și am senzația că ne vor urmări mult mai mult decât atât, probabil că veșnic. Cursele strânse rămân în amintirea atleților.

Glas Domol a fost primul care s-a împiedicat de conductă.

– Ce pastele mă-sii mai e și asta? – a spus el, după ce bufnetul bocancului și trosnetul genunchiului său ne-au sugerat să punem frână. N-a servit la nimic. În momentul acela coboram una din acele coaste vulcanice erodate de ploaie și nu ne-am putut opri.

Am închis ochii. Spaghetti a bâiguit ceva de genul „Chiar dacă-l calcă pe vițel, nu înseamnă că vaca îl urăște" și calcă pe ouăle mele în timp ce execută o roata-țiganului pe deasupra noastră.

Să privim partea pozitivă a lucrurilor. Ar fi putut fi o mină terestră gigantică. După sticluțele de Clorox explozive și cutiile de cafea pline cu lame de ras, eram gata să cred că orice era posibil.

Orice în afară de o conductă metalică de petrol, lungă de două sute de mile, străbătând jungla laoțiană. Acum, colonelul, ne-am făcut noi socoteala, o vrea să știe coordonatele exacte

pentru eventualitatea în care cineva, undeva, avea nevoie să vadă o conductă plină cu benzină în mijlocul junglei. Ne-am gândit că poate generalul lui ar vrea să știe. Ne-am gândit că era un pont gras pentru contrainformațiile Statelor Unite. Așa încât am trimis o rafală radio către spec. 7 Thompson, spunându-i să-l informeze pe colonel.

Asta l-a omorât pe unul dintre noi. Nu atunci. Mai târziu.

Am transmis poziția într-o rafală lungă, dând coordonatele în opt cifre, asigurând astfel căderea bombelor la o distanță de maximum patru sute de picioare de țintă. „Mare conductă petrolieră“, spunea mesajul. „Sugerăm arc luminos“ („Arc-luminos“ era o veche denumire codificată pentru bombardierele B-52. Veche de patru ani. La vremea aceea, toată lumea o cunoștea, inclusiv inamicul.)

Răspunsul ne-a umplut de fericire, dând o semnificație emoționantă morții lui Randy și lămurind totul pentru noi toți. „Nu distrugeți conducta. Repetăm. Conducta trebuie să rămână intactă. Continuați-vă misiunea. Înălțați baloane la încheierea misiunii. Nu fumați în apropierea conductei.“

– Cum adică nu putem distruge conducta asta? (Glas Domol își scăpără bricheta în preajma vaporilor, mijindu-și ochii în bezna tot mai adâncă.) Cuvintele astea scrise aici nu spun: „Proprietate a Vietnamului de Nord“?

Ne-am tras înapoi, pentru eventualitatea în care Glas Domol obținea mai multă lumină decât avea nevoie.

Spaghetti s-a așezat pe vine lângă Glas Domol și i-a oferit o mușcătură din rația sa LRRP: pește deshidratat cu sos de pizza. Și-a petrecut un braț părintesc peste umerii lui, spunându-i:

– Cu răbdare și cu vrere, faci din aguridă miere.

Shotgun izbi cu piciorul în țeavă. Dangătul se reverberă pe toată lungimea de două sute de mile. Mi-a adus aminte de zgomotul produs de lovirea cozilor de topor în tribunele metalice. Echipa de fotbal a colegiului meu, Universitatea de Stat Stephen F. Austin din Texas, se numea The Lumberjacks[1]. Ca să intimidăm galeria adversă, veneam la stadion cu cozi de topor, cu care loveam ritmic tribunele metalice.

Și dintr-o dată, am înțeles. Dangătul, moartea lui Subervich, fotbalul, America, războiul acesta. Am înțeles.

---

[1] Tăietorii de lemne *(n. trad.)*

– Nu putem bombarda conducta aceasta din cauza jocului de fotbal[2].

M-am îndepărtat de ceilalți și am cercetat marile tufișuri pe care omuleții le plantaseră în apropierea conductei, admirând felul în care întrețesuseră vârfurile astfel ca din aer să pară că face parte din junglă. Un grădinar pitic a plantat acești arbuști, fiul lui i-a udat, fiul fiului fiului său a construit conducta iar fiul fiului fiului fiului său a țesut arbuștii deja crescuți într-o rețea de camuflaj biodegradabilă lungă de două sute de mile. Ei bine, în Laos programele TV nu sunt bine recepționate, așa încât trebuie să-și găsească și ei o ocupație. Era un gen de respectare a unei tradiții de familie. M-am întors la oamenii mei.

L-am auzit pe Glas Domol întrebând:

– Care joc de fotbal?

– Ăsta pe care-l jucăm, am răspuns eu, plecând în urma lui Shotgun, care dispărea pe o potecă abruptă, paralelă cu conducta.

Dacă doriți să înțelegeți jocul de fotbal, iată care-i sunt regulile:

1. Rămâi în propriul tău teren.
2. Nu ai voie să joci ofensiv.
3. Nu ai voie să marchezi puncte.
4. Și dacă nu reușești să prinzi mingea, n-o lua în seamă și joacă fără minge.

---

[2] Este vorba, desigur, de fotbalul american. (n. trad.)

A treia zi ne-a adus flori

Ei erau indieni. Știam că sunt indieni pentru că purtau un fel de șorturi în jurul șalelor și altceva, mai nimic. Și în plus, erau încântați să ne vadă, ceea ce era un lucru bun, întrucât ei erau cel puțin o sută, iar noi cinci. Nici Subervich n-ar fi fost prea mult de folos.

Un bătrân cu dinții roșii coborî șchiopătând poteca până la noi. Era noul șef de trib. Dat fiind că rămăsesem în viață, ne era prieten. Dinții lui roșii erau consecința mestecării nucilor de areca[1], un narcotic slab care colora dinții în roșu și tulbura mințile. N-aș fi băgat atât de mult în seamă dinții lui roșii, dacă nu ar fi fost piliți până la a avea niște vârfuri tare ascuțite. N-aș fi băgat atât de mult în seamă vârfurile acelea tare ascuțite dacă nu s-ar fi folosit de un toiag care avea înfipt la capătul de sus un craniu uman.

– Bun venit. Aerodromul nostru vă așteaptă. Vă rog chemați avioanele. Florile trebuie să ajungă la piață rapid, altfel se vor strica.

– Flori? Acum ne ocupăm și cu transportul de flori? – întrebă Glas Domol.

– Hei, căpitane. Noi n-arătăm nici pe departe ca niște furnizori de flori, a spus Spaghetti.

---

[1] Arbore tropical asiatic din familia palmierilor, cu flori albe și nuci oranj sau roșii *(n. trad.)*

M-am uitat la hainele noastre. Avea dreptate.

Eram niște reprezentanți tipici ai guvernului Statelor Unite pentru ținuturile uitate de lume: hainele putrede, răni deschise și supurânde provocate de mușcăturile nenumărate ale insectelor și ale altor chestii stranii, care aleargă repede, și mișună prin păr și locurile ascunse ale corpului omenesc. Chiar acum, par a se fi adunat în regiunea genitală. Așa fac în fiecare zi, cam pe la vremea prânzului.

Noi rămânem pe loc, cu armele îndreptate către bătrânul care chicotea. Acesta făcu un semn cu mâna și, drept rezultat, s-au apropiat de noi trei femei purtând pe brațe cămăși cusute de mână și șorturi împodobite cu mărgele. Căile prin care Dumnezeu, etc...

– Voi cerut și noi curățat?

Fetele aveau dreptate.

Noi am cerut. Ele au curățat. Șorturile nu sunt deloc rele. În vreme ce ele ne spălau hainele putrede, noi am purtat șorturi, o îmbunătățire remarcabilă. Chestiile repede-alergătoare au căzut din ele. După ce ni s-au adus înapoi hainele curate și putrede, i-am implorat să schimbăm uniformele noastre contra șorturilor lor, dar ei n-au vrut să discute. Așa că n-a mai putut fi vorba de treaba cu bibelourile, mărgeluțele și cu cumpărarea Manhattan-ului.

După ce l-am anunțat pe Thompson, care l-a anunțat pe colonel, care a anunțat avioanele, ne-am pus pe așteptat.

Ne-am întins la marginea unui aerodrom amenajat prin cosirea unei porțiuni în mijlocul câmpului acoperit de iarba elefanților. Deasupra noastră, străjuia buza craterului unui bătrân vulcan. Vântul era răcoros. Sufla printre crăpăturile stâncilor îngrămădite la una din marginile aerodromului. O coastă a vulcanului se prăbușise și un drum de țară dispărea, coborând de-a lungul pantei sfărâmate, în adâncurile junglei. Tribul nu ne dădea voie să coborâm pe drumul acela, ceea ce ne convenea de minune. Cine mai avea chef să se întoarcă în junglă?

Singurul inamic la vedere era o familie de giboni gălăgioși. Se aflau exact atât de departe încât să fie în siguranță. Unul din ei se juca cu penisul, ori și-l scărpina, așa cum făceam și eu cu al meu.

Tinerele femei ale tribului ne pregătiseră de mâncare ceva câine, alături de o budincă în sânge din același câine. A fost delicios. Dar o masă bună ca aceea nu te putea face să nu te gândești la prietenii dispăruți. Aș fi vrut ca Subervich să fi trăit și el ca să se bucure de un prânz pe cinste.

– Ori respecți obiceiurile, ori părăsești țara, a grăit Spaghetti întinzându-se după o nouă bucată de câine. Cu excepția prânzului și a vulcanului, era ca la oricare picnic obișnuit. Shotgun stătea întins în iarbă, masturbându-se; Glas Domol ședea pe vine împreună cu restul tribului, vopsindu-și fața; eu încercam să omor unul din giboni cu o arbaletă. Ca să ne simțim ca acasă, n-am mai fi avut nevoie decât de un joc de softball[1].

Bătrânul cu dinții roșii continua să chicotească în vreme ce mă privea cum încercam să omor un gibon. M-am întors și m-am uitat la el, dar nu pentru mult timp. Tare urât mai era!

– Ce fel de flori transportăm? – l-am întrebat eu.

– Recolta noastră. Zburătorii americani merg cu bubuitoare mari la nord. Nordul trimite înapoi săgeți mari. Lovesc păsări de metal. Piloții coboară din ceruri aici. A făcut un gest larg cu mâna, arătând spre vulcan și spre restul regiunii rurale, sau poate că îndepărta muștele de pe resturile de câine. Nu eram sigur care din ele.

– Noi ascundem piloți până voi veniți să luați. Voi luați recolta la piață. Noi buni unul cu altul.

Avea un rânjet atât de sângeros!

Începusem să-l întreb ce fel de recoltă era aia, dar sunetul unor avioane propulsate de elice a început să se reverbeze de pereții vulcanului. Două aparate DC-3 și unul C-119 au apărut de la sud, s-au rotit și au început să coboare.

Zâmbetul bătrânului deveni serios. Le-a făcut semne cu mâna celorlalți membri ai tribului și dispărură în junglă, luând-o pe drumul de țară. Shotgun, Spaghetti, Glas Domol și cu mine am așteptat în preajma pistei. Zgomotul avioanelor care aterizau era asurzitor.

De aceea n-am auzit vechile camioane franțuzești care au apărut pe aerodrom, în spatele avioanelor. În vreme ce acestea din urmă se îndreptau către celălalt capăt al pistei, camioanele

---

[1] Joc asemănător cu baseball-ul, jucat pe un teren mai mic și cu o minge mai mare și mai moale. *(n. trad.)*

franțuzești, cu vopseaua scorojită și tot tacâmul, s-au oprit și au așteptat. Tribul a alcătuit un lanț lung în jurul primului camion.

Primul avion s-a apropiat de lanțul uman și s-a oprit. Pe una din laturile sale era scris AIR AMERICA. Eram surprins să constat că acest vulcan se afla pe una din rutele lor, dar căile Congresului sunt misterioase, aprobând unele lucruri, dezaprobând altele.

Doi membri ai tribului s-au postat lângă ușa avionului și au început să le comande celorlalți să stivuiască la picioarele lor ceea ce se afla în camioane. Pe platformele mașinilor se aflau mari saci de cânepă, cam de mărimea celor folosiți la ambalarea bumbacului. Erau plini cu flori albe și roșii care se clătinau ușor când băștinașii au început să-i ia și să-i așeze după cum li se ordonase.

Am vrut să fluier „Dixie“ dar s-ar fi putut ca Spaghetti să nu înțeleagă.

În ușa avionului a apărut un bărbat. Era îmbrăcat în haine civile, cu o cămașă hawaiană viu colorată. Purta ochelari de soare, tot atât de la locul lor ca și pistolul Uzi din mâna sa. Cu mâna liberă ne-a făcut semne cu mâna, ridicând degetul mare în sus, în semn de apreciere pentru efortul nostru de război.

Indienii au început să încarce avioanele la repezeală. De îndată ce un avion era încărcat, ușa i se închidea. Apoi, camionul se îndepărta la marginea pistei, astfel încât avionul să poată întoarce pe lângă celelalte, ocupându-și locul de la capătul pistei, unde rămânea în așteptare. Fiecare avion conținea câte un bărbat în haine civile, îmbrăcat cu o cămașă hawaiană viu colorată și purtând asupra sa un Uzi.

Shotgun devenea nervos.

– Ai luat la tine biletele? – a întrebat el.

– Ce bilete? – am strigat eu ca să acopăr zgomotul motoarelor.

– Pentru Idaho! – a răspuns el, strigând.

– Câți Bărzăuni Verzi ți-au mai rămas? – a intervenit Glas Domol, ăsta fiind felul lui de a-mi aminti de ce era iritat Shotgun.

– Nici unul, a răspuns Shotgun.

Am încercat să zâmbesc.

– Am biletele la mine, Shotgun. Când dorești să te sui la bord?

– De îndată ce termină de încărcat macul.

M-am holbat la cei câțiva saci de cânepă rămași, care așteptau să fie încărcați. Micile terminații roșii și albe se ițeau sub privirile noastre în toată splendoarea lor inocentă. Expediam droguri pentru Unchiul Sam.

Aruncând o privire spre Spaghetti, am văzut cum începe să tremure.

– Ai pe cineva în New York care se droghează cu heroină?

Uneori, Glas Domol avea niște maniere pline de tact. Rivalizau cu ale lui Shotgun.

Spaghetti a clătinat din cap:

– Chiar și o furnică poate face rău unui elefant, a spus el, armându-și pușca.

Aveam senzația că urma să se întâmple ceva, dar nu puteam să precizez ce anume. M-am uitat spre avioanele staționate, ale căror motoare continuau să funcționeze. Una din cămășile hawaiene a coborât din avion și a pornit în direcția noastră. Într-un moment neinspirat ales.

Bilete de clasa a doua

Ce e lung de șase metri și se comportă ca un furtun de apă călcat pe nervi?

În regulă, deci știți că este o cobra regală.

Noi n-am știut.

Iată-ne deci, stând într-o peșteră și întrebându-ne de ce băștinașii au încetat să ne mai urmărească, la baza canionului; de ce băștinașii au încetat să ne mai urmărească, râzând în timp ce se întorceau din drum, spunând că zeii lor responsabili cu moartea aveau să ne vină de hac. Au plasat vreo cincizeci de războinici pe singura potecă de intrare și de ieșire din canion, așa încât nu ne mai puteam întoarce. Îi auzeam cum își invocă zeii, zăngănind din clopoței. Era de-a dreptul amuzant. Cred că ni se auzea râsul hăt până la vulcan. Noi mai simțeam încă mirosul fumului de la combustibilul de avion ars.

Shotgun râdea în timp ce urcam canionul abrupt, învăluit într-un giulgiu de ceață. Glas Domol râdea în vreme ce treceam pe lângă oase de animale mici, risipite pe marginea potecii. Eu abia îmi trăgeam sufletul, deci nu puteam să râd, dar asta era de înțeles din moment ce îl căram pe Spaghetti. Cu toate acestea, am zâmbit gândindu-mă la prostia băștinașilor.

Spaghetti gâlgâia, ceea ce putea trece drept râs.

Am încetat cu toții să mai râdem când am băgat de seamă că pe măsură ce urcam tot mai sus, numărul oaselor creștea.

Singurul sunet care se auzea era ecoul zgomotului produs de noi, în timp ce deblocam siguranțele de la arme.

Când am descoperit primul „hambar“ – un fel de magazii pe care băștinașii le umpluseră până la refuz cu cranii umane – am început să ne convertim la religia localnicilor.

Toți, în afară de Spaghetti. El se afla mai presus de convertire. Când ești atât de aproape de moarte, ai tendința să rămâi fidel religiei care te-a adus în starea aceea, dacă știți ce vreau să spun. O schimbare bruscă s-ar putea să nu fie pe placul Celui care așteaptă dincolo.

În legătură cu asta, l-am întrebat odată pe Shotgun, înainte de a se fi îmbătat prea rău.

– Ce se întâmplă când murim?

– Nici o problemă, mi-a răspuns el. N-avem cum să știm dacă suntem pedepsiți sau răsplătiți, căci singura posibilitate să aflăm asta ar fi ca simțurile noastre să ne însoțească. Dar auzul, văzul, pipăitul, mirosul și gustul sunt legate de corp. Iar ăsta, putrezește.

El i-a spus asta și sublocotenentului Powell, iar acesta s-a încuiat în coliba lui preț de o săptămână. Din gelozie filosofică, ne-am închipuit.

La capătul văii nu se afla nimic altceva decât o stâncă abruptă, având săpată la bază o peșteră imensă. Era un uriaș Buddha din piatră, cu fața brăzdată de lujeri de viță, care se întindeau până jos, la picioarele mari, îndoite. Nu erau nici păsări, nici animale mici – nici o vietate în canionul ăsta, în afară de noi.

Erau o mulțime de mici hambare.

De acolo, nu se mai putea merge nicăieri.

Ce părere ai, Spaghetti?

„Gâlg, gâlg.“

De ce îl căram pe Spaghetti?

Îl căram pe Spaghetti pentru că francezii fac prezervative proaste. Benzina le dizolvă pe cele proaste mai repede decât pe cele de calitate. Nu v-ați lămurit încă? Păi, atunci să ne întoarcem la tipul în cămașă hawaiană care pornise în direcția noastră.

Tipul se numea „Smith“, locuia „undeva“ în sud și lucra la Air America de „câțiva“ ani. Cicatricile de pe fața și mâinile

sale vorbeau despre felul mizerabil în care-și trata angajații respectiva companie aeriană.

El știa cum ne cheamă.

Știa de unde eram de fel.

Ne cunoștea familiile.

Știa ce fel de cafea ne place.

CIA.

„Smith" ținea să ne aducă la cunoștință ce treabă grozavă făcusem. Totodată, vroia să știe dacă putea vorbi între patru ochi cu Shotgun. Glas Domol, Spaghetti și cu mine i-am privit cum se duc către mijlocul pistei de pământ și poartă o mică discuție. La capătul pistei așteptau avioanele, cu motoarele pregătite de decolare. De partea cealaltă a pistei, față de noi, în jurul și pe vechile camioane franțuzești, se afla tribul laoțian. Din cine știe ce motiv, m-au făcut să mă gândesc la o gașcă de derbedei, așteptând la colțul străzii să apară vreun puști cu bani de buzunar la el.

Glas Domol și cu mine am deblocat siguranțele, imitându-l pe Spaghetti: noi eram băieți buni cu bani de buzunar. Pe urmă, Smith i-a dat ceva lui Shotgun, care a pus ce-o fi fost aia în buzunar și s-a îndreptat spre unul din camioane. Smith s-a apropiat de noi, în vreme ce Shotgun și-a recrutat un echipaj, dispărând apoi în junglă. Smith s-a oprit cam la vreo șase metri de noi, rămânând între noi și avioane. Pistolul său Uzi atârna lejer (dar în poziție perfect regulamentară) în tocul de sub brațul drept.

Călătorului îi șade bine cu arma.

– Ar trebui să aveți grijă de Shotgun ăsta, măi băieți, a spus Smith, zâmbind.

Nu era nevoie să ne spună el. Fumasem demult noutatea asta.

– Avem nevoie de niște benzină pentru avioane și pe undeva pe-aproape e un mic depozit, dar împielițații nu știu să citească englezește, așa încât Shotgun a zis că o s-aducă benzina cu cifra octanică potrivită pentru avioane. Două butoaie la fiecare avion și am șters-o. Al dracului nemernic, m-a întrebat dacă nu cumva am niște prezervative, a râs Smith. Unde mama dracului își închipuie c-o să găsească în jungla asta?

Shotgun și sexul. Era o noutate?

– I-am dat ce-am avut. (Smith ne-a făcut cu ochiul, clipind din pleoapa zgâriată.) Sunt de culori diferite. Le-am luat de la Paris.

– A pomenit cumva de Idaho? – a întrebat Glas Domol.

Smith și-a încrețit sprânceana.

– Idaho? De ce dracu să fi menționat Idaho? (A chicotit.) Voi, ăștia cu tichiuțe, aveți un simț al umorului foarte ciudat.

– Ești sigur că n-a pomenit nimic despre Idaho?

– Uite ce e. L-am rugat să ne-aducă niște benzină pentru avioane. Avem niște clienți care așteaptă în Tailanda. Știți și voi cum e, vremurile sunt grele. I-am spus să ia cu el câțiva băieți de-ai noștri. A zis că va fi încântat să ne-aducă niște combustibil. Măi băieți. Ia stați puțin. (Smith s-a încruntat puțin.) Eu zic că Shotgun ăsta n-o fi poponar, ai?

Noi am săltat din umeri. Nu reușisem încă să-l categorisim exact pe prietenul nostru.

Ceva nu era în regulă. Dacă nu era vorba de Idaho, atunci:

Shotgun ajutându-i să se alimenteze cu combustibil era ca și cum Napoleon i-ar fi lustruit cizmele lui Wellington;

Superman și Lex Luther ar fi ajuns parteneri de afaceri.

Așa încât am așteptat neliniștiți un timp care ni s-a părut o eternitate până când Shotgun și-a făcut din nou apariția la volanul unui camion plin cu butoaie de două sute de litri de benzină, legănându-se în remorcă. Era singur.

L-am văzut pe Smith mutându-și privirea spre pădurea întunecată.

L-am văzut pe Smith atingându-și nervos arma.

Ce face omul, face și maimuța. L-am imitat.

Dar nu s-a întâmplat nimic. Shotgun s-a dus la fiecare avion, rostogolind cu grijă butoaiele pe platformele întinse de la uși, și de acolo, alți bărbați cu cămăși hawaiene și ochelari fumurii rostogoleau butoaiele lângă recolta de mac. După aceea a parcat vechiul camion franțuzesc alături de celelalte.

Băștinașii priveau înapoi către junglă. Shotgun a început să traverseze pista, în direcția noastră. Gesturile localnicilor au devenit tot mai animate. Câțiva dintre ei făceau mișcări amenințătoare cu arcul, înspre Shotgun. Acesta a început să alerge. Continua să zâmbească.

Era zăpușeală în mijlocul acelui vulcan. Aburii se ridicau de la sol iar eu mi-am șters transpirația. Smith încerca să ne

privească în același timp și pe noi și pe Shotgun alergătorul. Era imposibil. Smith era la fel de agitat ca și băștinașii. Unul dintre ei se dusese la platforma camionului și acum ținea în mână un șort plin de sânge. Asta a avut darul să-i întărâte și mai mult. Shotgun a trecut de la trap la galop exact în momentul în care una din cămășile hawaiene a lăsat jos un butoi și-și ținea mâna afară, strigându-l pe Smith. Mâna lui era roșie, mânjită de sânge.

Smith luă o hotărâre și se răsuci ca să-i iasă în întâmpinare lui Shotgun, pe care îl considera, evident, pericolul cel mai mare. Asta ne-a făcut să ne simțim prost. Nu era decât un singur Shotgun, iar noi eram trei, dar, ca să fiu sincer, și eu aș fi procedat la fel. La urma urmelor, Smith era un profesionist.

Shotgun s-a aruncat la pământ și s-a rostogolit spre dreapta. Smith a tras o rafală jos și spre stânga: acțiune corectă, direcție greșită.

Unul din avioane a trecut pe lângă noi, s-a ridicat în aer și s-a dezintegrat rapid. Tot așa s-a întâmplat și cu calmul relativ din vulcan. Shotgun și-a smucit capul în sus, în direcția exploziei. Băștinașii au încremenit în gesturile lor mâniate la adresa lui Shotgun. Celelalte cămăși hawaiene priveau din ușile celorlalte avioane.

Noi ne-am mulțumit să ne îndoim din mijloc.

Nu sunt sigur dacă glonțul lui Shotgun l-a lovit primul pe Smith, ori al lui Spaghetti. L-am văzut împleticindu-se către noi, apoi către Shotgun. Prin gaura din pieptul lui Smith, l-am văzut pe Shotgun făcându-ne semne cu mâna înspre stâncile de pe fundul vulcanului.

Spaghetti a apucat să spună: „Nu măcelărești vițelul sub ochii mamei sale", ceea ce m-a făcut să cred că Shotgun trăsese primul, iar mișcarea lui Spaghetti fusese doar o reacție. Nu sunt expert. Dar asta a apucat Spaghetti să spună înainte ca una din cămășile hawaiene dintr-unul din avioanele rămase la sol să-l împuște în braț și în fluierul piciorului.

Au fost niște împușcături norocoase, dar când tragi cu un Uzi, cu gloanțe din belșug și dintr-un avion care decolează, uneori ai noroc. Sau ghinion. N-aveți decât să întrebați primul avion – cel ale cărui fragmente cădeau precum șrapnelele în jurul nostru.

Primul glonț i-a împins piciorul lui Spaghetti înainte, făcându-l să arate ca un fotbalist șutând într-o minge, iar al doilea l-a făcut să se răsucească din pricina loviturii în umăr. Chipul i-a fost cuprins de o expresie de uluială; apoi de una de ușurare, că în sfârșit se întâmplase.

O mulțime de militari de profesie știu la ce mă refer.

L-am fi ajutat ceva mai repede pe Spaghetti dacă n-ar fi trebuit să ne ferim de săgețile lansate de arbaletele indienilor de dincolo de pistă. Și de fragmentele avionului explodat. Și de gloanțele trase din celelalte avioane.

Din alergare, Shotgun l-a înhățat pe Spaghetti, l-a ridicat, ignorându-i țipetele, și mi l-a dat mie în primire.

– Urmați-mă. Vă acopăr eu! – a spus el, în vreme ce fugea trăgând cu sălbăticie în toate direcțiile. Gibonii mureau, indienii asiatici mureau și mai murea și un sergent negru din Harlem, căci rănile erau mari, iar sângele țâșnea cu putere, ridicându-se în aer. Nu la fel de sus ca avioanele, dar destul de sus. Nu era momentul pentru a intra în panică. Mai degrabă părea a fi un moment de groază pur şi simplu.

Calm, l-am întrebat pe Shotgun la ce s-a gândit.

Asta-i o minciună.

Am urlat la spinarea lui Shotgun, care se îndepărta:

– Shotgun! Nu sunt decât niște indieni cu arbalete. De ce ție-e frică?

Spaghetti atârna greu; altfel, n-aș fi îndrăznit niciodată să-i vorbesc astfel lui Shotgun.

– Grenadele pe care le-am pus în butoaiele de benzină s-ar putea să explodeze înainte ca avioanele să decoleze. Proaste prezervative! – a strigat el peste umăr în timp ce avioanele au început să ruleze către mine și Spaghetti cel rănit. M-am uitat la bărbatul rănit. Apoi m-am gândit la combustibilul de avion arzând pe tot corpul meu.

Spaghetti nu mai atârna așa greu.

L-am trecut pe umărul teafăr. Glas Domol și Shotgun mi-au asigurat foc de acoperire până am ajuns în spatele stâncilor. Celălalt braț nu funcționa așa de bine, având o săgeată înfiptă în el. Să spun că „băștinașii n-aveau odihnă“ ar fi fost eufemismul secolului.

Stâncile nu erau Fort Apache, dar pentru moment erau bune. Când am plonjat în spatele lor împreună cu Spaghetti, erau nemaipomenite.

În timp ce ne trăgeam sufletul și ascultam clinchetul săgeților de stâncile din jurul nostru, am cercetat rănile lui Spaghetti. Acum, în filme, e vorba de o gaură mică și frumoasă care poate fi bandajată în timpul reclamei, iar la sfârșitul spectacolului, eroul e în stare să facă semne de bun-rămas cu brațul rănit.

Aici erau două găuri mici și frumoase în locurile în care intraseră gloanțele: una în bicepsul drept, cealaltă imediat sub genunchi. Pe unde ies gloanțele, nu se arată niciodată la televizor.

Spaghetti pierduse tricepsul drept, de la cot până la umăr, iar piciorul i se bălăngănea sub genunchi, atârnând de două tendoane noroioase, care nu se aflaseră în calea glonțului dement. Din față, piciorul arăta bine, ca un fundal de teatru acoperit de pânza de decor. Din spate, piciorul arăta ca un fundal de teatru văzut din spate: găunos, cu câteva scânduri ținând laolaltă șandramaua. Spaghetti m-a apucat de braț:

– Să nu știi, e rău; să nu vrei să știi, e și mai rău.

De fapt, nu m-a apucat de braț. M-a apucat de săgeata din braț, trăgând-o afară.

Asta mi-a absorbit întreaga atenție – și pe a lui Glas Domol, care a început să-mi bandajeze brațul. M-am uitat la Spaghetti, apoi la Glas Domol. Glas Domol clătina din cap.

Manualul militar zice că trebuie să-l minți pe soldatul rănit, ca să-l împiedici să aibă un șoc și să moară. Spaghetti avea nevoie tocmai de un șoc. Câteodată e necesar să grăbești moartea.

– Ești într-o lume plină de răni, Spaghetti, am spus, ținându-i capul în poală.

El a închis ochii și a zâmbit:

– Sfârșitul unui bivol este la abator, sfârșitul acestei minciuni este întristător.

M-am prefăcut că am înțeles: am încuviințat din cap. I-am oferit acea falsă încurajare pe care toți cei în viață o dau celor aflați pe moarte – încurajarea pe care o înțelegem cu toții.

Ce vroiam să spun cu adevărat era altceva, de genul: „De ce mama dracului mori? Dacă tu mori, înseamnă că și eu pot muri, și numai la asta n-am chef să mă gândesc în timp ce stau pitit într-un vulcan de pe cealaltă parte a acestei lumi nenorocite."

Așa ceva aș fi vrut să-i spun; în loc de asta, l-am bătut încurajator pe brațul teafăr.

Săgețile încetaseră să cadă cu câtăva vreme înainte, iar Glas Domol și Shotgun priveau iscoditor printre stânci, în direcția pistei.

– Ce fac ăia acolo? – am întrebat în timp ce goneam muștele de pe sângele uscat al lui Spaghetti. Mi-am amintit de bătrânul șef de trib procedând la fel cu budinca lui de câine. În război ai parte de o mulțime de amintiri ciudate.

Dacă trăiești îndeajuns ca să ți le-amintești.

Un lucru pe care mi-l doream cu desperare.

– Așteaptă și-și numără banii, mi-a răspuns Shotgun.

– De ce fac asta? – a întrebat Glas Domol.

– Sunt plătiți pentru întreținerea pistei, încărcarea avioanelor și protejarea conductei. (Shotgun își reîncărca lansatorul de grenade.) Oricum, din momentul în care am descoperit conducta aia, suntem ca și morți.

– Ce dracu tot vorbești acolo, Shotgun? – am întrebat pe când îndepărtam alte muște.

– Aceea era o conductă aparținând unei corporații, venea de undeva și se ducea altundeva, e mai mult ca sigur că nu nord-vietnamezii au construit-o, după cum e la fel de sigur că Statele Unite n-o vor bombarda – și ghici unde se oprește?

Spaghetti reuși să salte din umărul teafăr, de parc-ar fi spus: „Mă depășește".

– În junglă, acolo unde m-am dus să încarc combustibilul. Uite că acum facem trafic de droguri. (Shotgun a rostit asta cu o nuanță de uimire în glas.) Furnizăm lumii întregi heroină, iar acești indieni împreună cu cămășile hawaiene se îmbogătesc de pe urma unei acțiuni autorizate de ambele părți!

Glas Domol întrebă cu glas scăzut:

– Care părți?

– NVA și Statele Unite știu de existența ei. Ce dracu, doar au camuflat toată conducta.

Schimbarea strategiei de joc.

Ambele echipe împotriva arbitrului.

Suporterii sunt legați la ochi, pipăindu-și cotoarele biletelor.

Iar noi ne cățăram spre cabina de transmisiuni radio.

– Asta e un război și America nu colaborează cu inamicul ei. am protestat eu în timp ce Shotgun se uita la mine ca un profesor care tocmai a descoperit un elev încet la minte.

– Armele lor costă bani, întocmai ca și ale noastre. Cineva trebuie să plătească pentru tot echipamentul folosit de ambele părți. Cunoști vreo modalitate mai bună de a face rost de bani „curați“ pentru proviziile de război, decât banii obținuți prin vânzarea drogurilor în Statele Unite?

Shotgun își trecu peste ochi o mână obosită.

– Dar de ce să ne omoare? – gemu Glas Domol.

– Pentru că știm. Când Smith a spus „băieții noștri“, mi-am dat seama că indienii erau niște mercenari, nu niște băștinași din zonă. Și apoi, când a fost ultima oară când CIA a dat doi bani pe un pilot doborât?

– Atunci, de ce dracu ne-au mai trimis, în fond? (Nu eram sigur că vreau să aud răspunsul.)

Shotgun s-a lăsat pe spate, continuând să-și țină mâna la ochi.

– Asta-i chestia pe care nu puteam s-o înțeleg. Mi-a picat fisa după ce l-am omorât pe ultimul din cei veniți să mă ajute la benzină, în junglă. Noi nu trebuia să ajungem până aici. Nimeni n-a crezut că vom fi atât de nebuni încât să trecem prin mlaștina aia plină de lipitori. De-aia am scăpat și de ambuscada aia nenorocită.

A tăcut dar eu trebuia să știu.

– Ei și?

El și-a luat mâna de la ochi și s-a uitat la mine. Îi vedeam pupilele și îndărătul lor, cercuri infinite. Buzele i s-au subțiat. M-am întrebat ce dracu era așa de amuzant.

– Noi eram o acoperire perfectă. Colonelul Basshore a crezut că noi îl verificăm pe noul șef de trib. Dacă ne-ar fi omorât, cineva i-ar fi spus lui Basshore că șeful nu era un prieten, și prin urmare aerodromul trebuia închis. Acest aerodrom ar fi fost șters de pe hărți și uitat. Oamenii aceștia se gândesc de pe acum la sfârșitul războiului. Au pus la cale lucrurile astfel încât nimeni să nu mai caute vreodată acest aerodrom.

– De ce nu ne-a omorât șeful când a dat ochii cu noi?

Shotgun s-a întins și mi-a ridicat balonul ciuruit de la centură.

– Nu știau dacă ai trimis sau nu mesajul în legătură cu conducta. Au interceptat mesajul radio dar n-au știut de balonaș.

Shotgun a oftat.

– Auzi, prezervative colorate! Ce-o să le mai treacă oare prin minte? Dacă Smith n-ar fi avut la el nici unul, aș fi folosit vreuna din camerele de cauciuc ale camionului. La dracu, era singura noastră șansă. Am folosit un prezervativ roșu la prima grenadă, două albastre la a doua și unul alb, unul albastru și unul roșu la a treia. Am tras cuiele și am scufundat grenadele în butoaiele de combustibil. 'nțeles, mi-a rămas unul galben, mișto.

– De ce prezervative? – am întrebat, neîndrăznind să întreb unde dispăruse cel galben.

– Benzina dizolvă cauciucul, eliberând detonatorul grenadei. Prezervativul a fost atât de slab, încât benzina l-a dizolvat mai repede decât ar fi trebuit.

– Ai mai făcut vreodată chestia asta, Shotgun? – a întrebat Glas Domol, evident impresionat.

– O dată în Angola, o dată în Africa.

– Ce căutam noi în Africa? – am întrebat.

Shotgun nu m-a auzit pentru că al doilea avion a explodat la buza vulcanului, ecoul detonației reverberând de pereții vulcanului și între pereții cutiilor noastre craniene. Așa că am repetat întrebarea, dar el a clătinat din cap.

Huruitul ultimului avion ridicându-se în aer ne-a înecat conversația. Ne-am rostogolit și am privit cum avionul părăsea vulcanul, dispărând spre vest.

Băștinașii stăteau în mijlocul pistei și-i făceau semne cu mâna avionului care se făcea nevăzut în soarele după-amiezii.

– Fir-ar să fie! – a spus Shotgun. Vroiam să-l văd și pe ultimul cum explodează. Meteoriții ăștia sunt frumoși.

Glas Domol ne-a readus pe pământ.

– Dacă băștinașii au de gând să ne omoare, de ce se duc la camioane? (Se ridica în picioare.)

Shotgun privi pe lângă stânci.

– Pentru că asta e țara lor. Știu că nu există decât o singură cale de ieșire de aici – aceea pe care am venit – astfel că vor ști unde să pună la cale o ambuscadă. Și să nu vă gândiți că tipii în cămăși hawaiene nu au pe cineva în spate. Ultimul avion a avut timp să transmită un mesaj radio către ambele părți. Noi, domnilor, suntem în căcat până la gât.

Spaghetti horcăi scurt o tuse.

Glas Domol arătă spre Spaghetti.

– Cu el ce facem?

– Poate să meargă? – a răspuns Shotgun, urmărindu-i cu privirea pe băștinașii care se urcau în camioanele lor franțuzești și dispăreau în junglă.

Binciînțeles că putea să meargă.

Putea să țopăie într-un picior prin Laos.

O țopăială demnă de Cartea Recordurilor.

Shotgun mi-a luat pușca.

– Tu îl cari, eu vă acopăr.

În timp ce-l aranja pe Spaghetti în spinarea mea, în poziția clasică folosită de pompieri, nu m-am putut abține să nu întreb de ce îl mai luam cu noi pe Spaghetti. Era greu și oricum avea să moară. Poate că sună cam rece, dar războiul scoate la iveală calitățile practice ale oamenilor.

– Cât timp mai e în viață, corpul lui va continua să pompeze sânge. Asta ne va permite să câștigăm ceva distanță.

– De ce? – am întrebat eu, aranjându-l în spate pe Spaghetti.

– Le pune la dispoziție o urmă de sânge pe care o pot urmări de la distanță sigură. E mult mai ușor așa, decât să mergi pe urmele unor oameni sănătoși înarmați. Ei știu că vom călători încet și că totul nu e decât o chestiune de timp. Când îl vom îngropa, atunci vor ataca.

Shotgun privi cercetător pe după stânci și lansă o grenadă spre cei câțiva paznici rămași, gonindu-i de lângă pistă.

– Să sperăm că până atunci îi vom găsi pe gagiii din NVA care l-au ucis pe Subervich. Ei or să ne ajute.

Cu această replică criptică, a dat năvală din spatele stâncilor, trăgând cu amândouă armele, retezând frunzele copacilor și omorând câțiva giboni în cursul acestei acțiuni.

– Și de ce să vrem noi să-i întâlnim pe nord-vietnamezi? – întreba Glas Domol în timp ce traversam în goană aerodromul abandonat, coborând apoi drumul spre fundul vulcanului, unde ne aștepta Shotgun.

– Shotgun are un plan, am spus căutând să par convingător.

– Ca planul ăla cu râul din Câmpia Trestiilor, când ne-am umplut de paraziți de sânge? – a întrebat Glas Domol.

Aș fi vrut să nu-mi amintească de acest episod.

Lecția de zoologie

Iată de ce ne aflam în peșteră, împreună cu uriașul Buddha de piatră. Era la amurg și nu se auzea nici un fel de zgomot. Doar un vânt firav legăna doi lujeri de viță la gura peșterii.

– Mă întreb de ce-or fi murit toți oamenii ăștia?– a spus Glas Domol, azvârlind pietre într-un craniu care scotea un zgomot cavernos ori de câte ori nimerea în fruntea albă.

– Să nu transpiri de grija lor, a spus Shotgun, transpirînd.

– Gâlg. (Spaghetti.)

– Unde le place șerpilor să trăiască?– a întrebat Glas Domol.

M-am uitat la el, căutând să înțeleg care era cauza acestei întrebări.

– În perioada anotimpului rece, le place să se adăpostească în peșteri, i-am spus. Se adună în grămezi, astfel încât căldura trupurilor lor să le țină de cald la toți. Pe urmă, pe măsură ce timpul se încălzește, ies din peșteră ca să stea tolăniți la soare.

– Și, când ies din peșteră, le e foame?

Am râs.

– Ție nu ți-ar fi dacă n-ai mânca o iarnă întreagă?

– Cum se face că lujerii ăia mari se tot leagănă? – a întrebat Glas Domol. De ce se leagănă lujerii ăia și vârfurile copacilor nu?

Glas Domol avea dreptate, dar n-am putut zăbovi prea mult asupra problemei, întrucât tocmai îi schimbam lui Spaghetti

bandajele îmbibate de sânge. Aici ne aflam în siguranță și asta era tot ce conta.

– Ce fel de viță e aia care are un capișon mare și scoate flăcări pe nări și vibrează împreună cu alte vițe?

I-am aruncat o privire lui Glas Domol obosit de întrebările lui.

– Mi se rupe-n paișpe de ce fel de vițe sunt alea.

– Păi, ar cam trebui să ți se rupă, fiindcă sunt vreo douăzeci de-alea, chiar în spatele tău și al lui Glas Domol, a rostit Shotgun, pe un ton cu adevărat liniștit.

Și, într-adevăr, erau. Cobrelor regale nu le place să fie deranjate atunci când se împerechează. Cel puțin, ăstora nu le plăcea. De atâta vreme băștinașii le aduseseră drept ofrande jertfe umane, încât nu mai aveau nici un pic de respect față de noi. Tradițiile religioase și sângele lui Spaghetti le-au stârnit foamea.

Shotgun a detonat o grenadă fumigenă, care abia le-a făcut și mai furioase. Nu puteam să tragem cu puștile, de teamă ca gloanțele să nu ricoșeze de pereții peșterii. Ar fi fost la fel de greu de evitat ca – ei bine, la fel de greu de evitat ca și o cobră aflată în ofensivă.

Șerpii au început să ne vâneze.

Alunecare, alunecare.

Oprire.

Ridicare.

Târâre, târâre.

Alunecare, alunecare.

Oprire.

Ridicare.

Poticnire, poticnire.

Primele trei rânduri descriu ce fac cobrele când își vânează prada. Alunecă, se opresc, se ridică precum niște periscoape reptiliene, cercetează peisajul apoi își reiau urmărirea. În cazul acesta, ne urmăreau pe noi, în timp ce coboram canionul, târându-ne și poticnindu-ne.

Coborâșul pe potecă s-a dovedit a fi mai ușor decât urcușul.

– Cine sapă groapa altuia, cade singur în ea; și cine cotrobăie într-un tufiș, de șarpe va fi mușcat, bâiguia Spaghetti.

Am trecut pe lângă paznici ca rahatul prin canalizare. N-a fost nimic personal, dar dacă nu s-ar fi întors și n-ar fi ridicat

armele să ne omoare, poate că ar fi observat șerpii, care veneau cu repeziciune.

Fir-ar să fie! Alte cranii pentru hambare.

S-ar zice că asta i-ar fi satisfăcut pe cei mai mulți dintre zei. Nu și pe ăștia. Țipetele adoratorilor lor extaziați au acoperit coborâșul nostru grăbit către siguranța junglei cu plafon triplu. Totodată, au acoperit și sunetul – alunecă, alunecă – cobrelor urmăritoare.

Auzeam în spatele meu respirația întretăiată a lui Glas Domol.

– Șerpii ăștia nu renunță niciodată? (Gâfâit, oftat, horcăit.) Adică, până unde-or să ne urmărească?

– Știu că pare o nebunie, am spus, abia trăgându-mi sufletul – în ciuda sângelui pierdut, Spaghetti nu se ușurase deloc – dar s-ar putea să lucreze în ștafetă. Mă gândesc la faptul că erau o mulțime de șerpi și am impresia că fumul ăla i-a iritat realmente.

Shotgun se făcuse nevăzut în față, într-o altă junglă cu plafon triplu. Nu credeam c-o să mai am chef vreodată să văd o altă junglă, dar timpul și șerpii au darul de a schimba opiniile oricui.

Așa cum fac și indienii.

Săgețile erau gata să-l nimerească pe Glas Domol pe când sprinta pe lângă mine. Mi-am văzut ariergarda dispărând pe urmele lui Shotgun. Nu-mi făceam griji în privința săgeților. Spaghetti îmi apăra spatele.

Pe urmă, l-am auzit pe Shotgun:

– Nu săgețile trebuie să te îngrijoreze. Cei doi șerpi care-ți calcă pe urme ar trebui să te pună pe gânduri.

Știam eu că cobrele au teritoriile bine delimitate, dar unde se sfârșa oare teritoriul lor?

Probabil că în Idaho.

Întrebare: Cum se numește o junglă cu plafon-triplu care a fost bombardată cu Agentul Oranj?

Răspuns: Pari albi.

Pădurea tropicală cu plafon triplu s-a preschimbat din verde intens într-o mortăciune fantomatică pudrată cu alb. Ne simțeam ca niște puști de trei ani, târându-se peste gardurile olimpice închipuite de copacii doborâți. Cât timp lipsiserăm? O

săptămână? Două săptămâni? O zi? Unde era conducta? Aveam senzația că asistăm la un urias joc de maroco.

– Bine măcar că șerpii au încetat să ne urmărească, am spus, încercând să destram senzația apăsătoare care ne cuprinsese pe toți.

Poate că din pricina animalelor moarte din jurul nostru.

Picioruşele lor era îndreptate către cer.

Poate că din pricina plantelor moarte din jurul nostru.

Rădăcinile lor erau îndreptate către cer.

Poate că din pricina soldaților NVA morți din jurul nostru.

Mâinile lor, încremenite ca niște gheare chircite, erau îndreptate către cer.

– Mă întreb de unde a venit chestia asta? – a spus Glas Domol.

Ne-am uitat cu toții în sus, către cer, și apoi la Glas Domol.

El s-a uitat la cadavrele cu mâinile îndreptate în sus.

– Asta a fost o întrebare tâmpită, nu-i așa? – a zis el.

– Paștele mă-sii! – a spus Shotgun, izbind cu piciorul un NVA mort. Aveam nevoie de căcănarii ăștia și uite c-au mierlit-o și ne-au lăsat cu buza umflată.

– Shotgun, am rostit eu, sunt un pic cam nelămurit de ce crezi tu că oamenii ăștia ne-ar fi fost de folos. Poți să aduci puțină lumină în problema asta?

El s-a aplecat și a scuturat pulberea albă fină de pe buzunarul unei uniforme verzi, care încă mai adăpostea un cadavru. A scos de acolo un baton de ciocolată Hershey. Desfăcându-i ambalajul și suflând de pe ea praful alb, s-a uitat la mine:

– Sunt soldați ca și noi. Aveam de gând să-mpușc vreo doi, ca să-i fac să ne urmărească până la conductă. În momentul când descopereau conducta, erau nevoiți să treacă de partea noastră.

A mușcat din baton, oferindu-ne și nouă. Am refuzat.

– De ce? – a întrebat Glas Domol.

– Pentru că amărâții de soldați NVA ar fi raportat superiorilor lor, care ar fi ordonat acelorași cămăși hawaiene care ne urmăresc să-i omoare și pe ei. Două păsări cu aceeași piatră, sau același glonț de mitralieră, ca să zic așa.

Nu era rău planul. Doar nebunesc. Dar același lucru se putea spune și despre o conductă protejată în mijlocul junglei laoțiene.

– Dacă chestia asta a omorât toată suflarea asta, nu ne va omorî și pe noi?

Glas Domol încerca să treacă tiptil peste un obstacol de doi metri. Era imposibil. Eu m-am oprit ca să-mi umplu gamela cu niște apă cu aspect sălciu, din craterul unei bombe: avea dreptate. Am pus o tabletă de purificare a apei și am agitat gamela, știind că vom bea otravă dar mai știind și că era o otravă umedă, iar să bei otravă umedă era mai bine decât să mori de sete.

Cred.

– Nu ne va omorî la fel de repede ca cobrele alea de-acolo, a spus Shotgun cu voce scăzută.

Ghici cine s-a întors?

Într-un câmp de flori

Vestea bună este că trecusem de pădurea moartă și albă. Vestea proastă e că ne târam pe burtă într-un câmp de maci, ascunzându-ne de Cobra. Nu de cobre; alea sunt și ele pe undeva, prin câmpul de maci, ascunzându-se. În clipa asta, fiecare reptilă își apără pielea. Dacă ne mișcăm, elicopterul Cobra ne va găsi. Dacă rămânem nemișcați, cobrele ne vor găsi.

Elicopterul Cobra este o mică mașinărie mortală. E lat cam cât o caleașcă mică, lung cât două calești lungi și te poate adormi definitiv. Carlinga din spate avea loc numai pentru un singur pilot, strecurat cu grijă înăuntru asemenea unui pilot de formula I. Chiar în fața sa, era un spațiu pentru un al doilea pilot, dar în 1969, pentru a se economisi bani, locul rămânea de regulă gol. Pentru păstrarea echilibrului, pilotul respectiv fusese înlocuit cu doi saci de nisip. Scuturile blindate de pe ambele laturi ale locului pilotului protejau totul în afară de cap. Tot ce se află în afara carlingii, este menit să te facă chisăliță.

Un cavaler modern, cu armură de corp și arme de mari dimensiuni.

Mă uit la uniforma mea zdrențăroasă. Mă simt ca un țăran.

Ei bine, Stanley, încă o încurcătură pe cinste în care ne-ai vârât.

Ai de ales: dacă te mușcă o cobra, veninul atacă sistemul nervos și mori în circa șaizeci de secunde, plus sau minus câteva spasme provocate de otravă. Dacă te găsește un elicopter

Cobra, Vulcanul lui te umple de găuri în vreo zece secunde și nu vei mai avea nici un fel de spasm. Dacă Vulcanul nu te nimerește, rămâne oricum lansatorul de grenade complet automatizat, denumit Honeywell, și dacă nici ăsta nu-și face treaba, rămân la dispoziție rachetele montate în tecile lor de rachete, în laturile elicopterului.

Ați ales? În regulă, rămânem nemișcați.

– Scârboșenia aia nu are nici o inscripție pe el, a spus Shotgun. E la fel de negru ca și Spaghetti.

Îl auzeam cum greblează imensul lan de maci. Efectua niște treceri șoptite: fâș, fâș, uamp, uamp, fâș, fâș, uamp, uamp. În cele din urmă, avea să treacă și pe deasupra noastră. Știam că e doar o chestiune de timp.

Fâșâitul era produs de amortizorul de zgomot al motorului. Numai elicopterele destinate operațiunilor strict secrete din Vietnam aveau așa ceva. Numai piloții cei mai buni aveau permisiunea de a le pilota.

Grozav.

„Uamp, uamp"-ul era sunetul unei rafale trase de Vulcan. Gloanțele sale loveau solul cam în același timp, mișcându-se cam cu aceeași viteză. Îmi aduc aminte că am citit undeva că tunul Vulcan poate acoperi cu gloanțe fiecare centimetru pătrat al unui teren de fotbal într-un minut.

Grozav.

Numai CIA și cei de la Operațiuni Speciale avea dreptul să dispună de elicopetere negre, neinscripționate. Acestea erau utilizate în misiuni de „lichidare", de o legalitate îndoielnică.

Grozav.

Stăm pitiți sub un strat de maci roșii, ascultând zgomotul elicopterului aflat la capătul celălalt al lanului și cercetând solul de teama șerpilor alunecători.

– Ce se întâmplă dacă o cobră mă mușcă de boașe? – a întrebat Glas Domol.

– Atunci ești la fel de mort ca și Spaghetti, a răspuns Shotgun, depărtând florile și privind la elicopter.

– Spaghetti nu e mort, am spus eu, verificându-i pulsul. Cel puțin, nu încă.

Și nu era. Rănile încă mai picurau sânge, ceea ce era bine întrucât mențineau curată zona. Shotgun ne spusese, pe când ne aflam în pădurea tropicală, să lăsăm muștele să-și depună ouăle

în răni, căci larvele aveau să mănânce carnea moartă, împiedicând cangrena să se instaleze. Era un bun cunoscător al unor astfel de amănunte.

De-ar fi supraviețuit muștele Agentului Oranj.

Dar n-au făcut-o.

Noi da.

Cel puțin, până acum.

Așa încât continuam să presar praf de sulfamidă peste răni, folosind fâșii din cămașa mea – ce mai rămăsese din ea – ca să țin pansamentele la locul lor. Shotgun s-a târât până la cel aflat pe moarte și i-a șoptit ceva în ureche. Pentru noi toți, a fost un moment de rară compasiune. L-am văzut pe Spaghetti încuviințând din cap, atunci când Shotgun l-a privit în față, așteptând un răspuns. Shotgun îi legăna lui Spaghetti capul în brațe. Mi-a amintit de statuia aceea italiană – o mamă care-și leagănă fiul aflat pe moarte.

Aceasta era o pietà în uniformă.

În război sunt o mulțime de astfel de situații.

Elicopterul Cobra s-a înălțat deasupra lanului de maci și a dispărut deasupra copacilor.

– A plecat? – a întrebat Glas Domol.

– I s-a terminat combustibilul. Se va duce la indieni, își va umple rezervoarele și se va întoarce la post în câteva minute, i-a răspuns Shotgun.

– De ce nu fugim? – am întrebat eu, întrecându-l pe Glas Domol la această întrebare.

– Privește la liziera pădurii care înconjoară lanul. Prietenii noștri de la vulcan.

În jungla care împresura lanul de maci, niște umbre cafenii mici își ocupau la repezeală pozițiile. Erau mânioși nu numai pentru că le scosesem zeii din sanctuar – nu după voința noastră, dar încearcă să-i convingi; erau mânioși nu numai pentru că le distrusesem avioanele care trebuiau să le transporte produsele agricole la piață; ei erau acum mânioși pentru că ne alesesem drept ascunzătoare lanul lor de maci, distrugându-le sursa de venituri.

Unii oameni aduc numai nenorociri.

Ăștia suntem noi.

Shotgun a început să se târască și a dispărut în câmpul de flori. După un minut, s-a întors cu două crengi mari de copac

legate de picioare. A dezlegat crengile și ni le-a întins nouă, împreună cu șireturile de piele pe care și le scosese de la bocanci. S-a târât până la Spaghetti și i-a șoptit ceva în ureche. Spaghetti l-a apucat de braț și i-a răspuns ceva.

– Ce a spus? – a întrebat Glas Domol.

– A zis: „Nu-l băga în seamă pe cel din spatele cortinei, ascultă-l numai pe magician“.

Shotgun a început să descheie de nasturi ceea ce mai rămăsese din cămașa lui Spaghetti.

M-am uitat la Glas Domol. El s-a uitat la mine și a săltat din umeri. Unii oameni, când sunt pe moarte, vorbesc în dodii. Alții, vorbesc în dodii când sunt în viață: Shotgun, de exemplu...

– Scoateți-vă șireturile și legați brațele lui Spaghetti de craca mai scurtă. Eu am să leg craca mai lungă de cea scurtă ca să facem o cruce. Îi legăm picioarele de craca lungă și, când se întoarce Cobra, îl ridicăm în picioare.

Shotgun i-a scos cămașa lui Spaghetti și s-a târât înapoi în flori, luând cămașa cu el.

Vedeți? Ce vă spuneam eu?

Fâș, fâș, uamp, uamp.

Cobra s-a întors.

Undeva, în flori, i-am auzit glasul lui Shotgun.

– ’r-ați ai dracului de șerpi!

Nu era un moment prea fericit.

Nevoia te învață

La capătul celălalt al lanului, elicopterul Cobra se oprise și se întorsese cu fața la Spaghetti, șovăind acolo, străduindu-se să priceapă semnificația unui negru atârnat de o cruce improvizată, într-un lan de maci din mijlocul Laosului.

– Cum poate să cântărească așa de mult un muribund?

Glas Domol acționa pe post de contragreutate la baza crucii în timp ce eu mă chinuiam să-l împiedic pe Spaghetti să se răsucească. Un firicel de sânge se prelingea din rănile lui Spaghetti, făcându-ne sarcina mai alunecoasă și mai dificilă.

Eu mă aflam în fața crucii, întins pe burtă, căutându-l din priviri pe Shotgun. Nu se mai întorsese de când cu mica înjurătură adresată șerpilor. Simțeam în stomac un nod la fel de strâns ca nodurile care-l țineau pe Spaghetti de crengile sale.

Brațul lui drept era legat la un unghi drept, cu palma în sus, făcându-l să arate ca o sperietoare care împiedica păsările să coboare pe ogorul ei. Capul îi atârna aplecat la piept și, în afară de câte o respirație răzleață, nu dădea nici un semn că ar trăi. Nu reușisem să-i legăm gleznele de prăjina verticală, întrucât nu prea mai avusesem ce lega sub genunchi, așa încât îi încrucișasem picioarele în dreptul genunchilor și i le legasem. Nu era un Isus prea reușit, dar, oricum, crucificarea era o formă de artă muribundă. În condițiile date, procedasem cum se putuse mai bine.

Elicopterul a început să-și croiască drum către Spaghetti, cu mișcări legănate precaute. Dintr-un motiv oarecare, nu trăgea. Unde era Shotgun? Trebuia să ne spună care era planul lui. Încă nu știam despre ce era vorba. Îl crucificasem pe Spaghetti și după asta ce urma? Cobra se legăna tot mai aproape.

Nu se putea ca Shotgun să fi murit. Mă tot uitam să văd florile unduindu-se și aplecându-se ca să-mi spună că Shotgun se întorcea, dar... nimic. Îl puteam vedea acum pe pilot, în timp ce Cobra plana deasupra mea. Avea ochii lipiți de Spaghetti. Întâmpina dificultăți în înțelegerea logicii întregii chestii.

Parcă noi eram mai breji?

În vreme ce Cobra zăbovea în fața crucii, paletele sale culcau la pământ florile din jurul bazei, expunându-l pe Glas Domol. M-au expus și pe mine, dar întrucât mă aflam sub burta elicopterului, pilotul nu mă putea vedea. S-a uitat la Glas Domol, ghemuit la baza crucii, cu brațele înfășurate în jurul prăjinii, chinuindu-se s-o împiedice să cadă din pricina suflului rotorului. Cobra se afla la un metru și jumătate deasupra pământului.

Până și cobrele regale puteau ajunge mai sus de atât.

Pilotul și-a săltat capul și s-a holbat la Spaghetti. Încet, Spaghetti și-a ridicat capul și a privit cu ochii stinși la pilotul cu cască adăpostit în carlinga elicopterului. A zâmbit și cu mâna teafără, cea legată la unghi drept față de corp, și-a strâns degetele în pumn – pe toate, cu excepția celui mijlociu.

A fost gestul cel mai curajos pe care l-am văzut vreodată.

N-a fost cel mai inteligent gest; mi-am dat seama mai târziu.

Dar a fost cel mai curajos.

Vulcanul și-a schimbat brusc linia de ochire de la Glas Domol, cel ghemuit la sol, la Spaghetti cel atârnat pe cruce. Rafala a fost asurzitoare pentru mine – stăteam întins sub elicopter – și a durat cam zece secunde. A fost suficient ca să mă acopere cu tuburi de cartuș și să-l facă să dispară de pe lumea asta pe Spaghetti, cu tot cu crengile de care fusese legat.

Gloanțele au făcut, ei da, spaghetti din Spaghetti.

N-a avut timp să simtă nimic.

Moartea lui a însemnat o victorie măruntă, verde pentru maci.

Tunul a început să-și schimbe poziția în jos. Glas Domol urma la rând. Am întins mâna și cu pumnalul Randall am

retezat firul electric care comanda poziția tunului, oprindu-i mișcarea de coborâre. Asta i-a distras atenția pilotului, care a început să clănțăne întrerupătorul de comandă al tunului.

În timp ce se holba la panoul lui de comandă, am sărit pe patina stângă a Cobrei, am bătut în geam cu țeava armei, îndreptându-o apoi spre pilot. Am urlat la el câteva înjurături pentru uciderea lui Spaghetti, deși, în adâncul inimii, îi eram recunoscător pentru că-l scosese pe acesta din situația lui nenorocită.

Din fericire, nu m-a auzit din cauza zgomotului rotorului, dar a simțit greutatea când am urcat pe patină. Mi-a aruncat o privire disprețuitoare, apoi mi-a arătat o inscripție de pe geam. M-am aplecat înainte ca să pot citi ce scria.

STICLĂ ANTI-GLONȚ, COMPANIA AVIATICĂ HUGHES

Înainte să sari, trebuie să fii cu băgare de seamă.

El a arătat către cealaltă fereastră, care era deschisă, și a clătinat din cap; era felul lui de a spune, „Frumoasă încercare. Un plan bun. Poate ar fi mers dacă te-ai fi urcat pe patina cealaltă“.

S-a aplecat în față și a acționat un comutator. M-am chiorât prin geam și aproape că am reușit să citesc ce scria. SUPORT RACHETE... M-am uitat în jur ca să văd unde erau. Suportul se afla la nu mai mult de trei metri de mine, cele șase rachete fiind ațintite spre mijlocul meu. Din nu știu ce motiv, mi-au adus aminte de niște larve de viespi, înăuntrul unui fagure.

Iar eu trebuia să sar pe cuib.

Nu puteam să sar de pe patină fiindcă în cazul ăsta și eu și Glas Domol am fi fost morți. N-avea decât să se înalțe până pe la cincisprezece metri și să tragă cu rachetele și cu Vulcanul. Cel puțin așa Glas Domol putea încerca să fugă.

M-am uitat în jos, la Glas Domol. Îmbrățișase ce mai rămăsese din cruce, așteptând cu capul aplecat.

Îmi pare rău, Glas Domol. Părea o idee bună.

Pilotul, asemenea reginei-viespe, și-a întors către mine capul de insectă și mi-a făcut un semn cu degetul mare ridicat. Sunt sigur că zâmbea în spatele vizorului acela opac deși nu-l vedeam. Am văzut în schimb turela cu rachete rotindu-se în manta. Am privit cu groază cum pilotul întinde mâna spre un întrerupător care avea scris numele meu pe el.

Dacă rata de la distanța aceea, tot mai avea la dispoziție cinci încercări.

Nimeriți cowboyul și veți câștiga o păpușă Kewpie.

Nici măcar Ray Charles n-ar fi putut rata.

Am simțit cum Cobra se zguduie și, pentru o clipă, am crezut că rachetei îi trebuia un timp excesiv de mare ca să parcurgă cei trei metri de la turelă până la burta mea. Când am deschis ochii, pilotul ținea o mână ridicată în aer. Era mâna care se întinsese spre întrerupător. Asta nu m-a deranjat, întrucât încă mai eram în viață.

Luându-mi privirea de la pilot, l-am văzut pe Shotgun cățărat pe cealaltă patină, cu lansatorul de grenade apăsat cu putere în trupul pilotului cu cască, cu brațele adânc vârâte prin spațiul ferestrei deschise din partea opusă, ținând încă în mână cămașa făcută ghem, pătată de sânge, singurul său suvenir de la Spaghetti cel plecat dintre noi.

Urmând ordinele lui Shotgun, pe care nu le puteam auzi, pilotul a lăsat jos fereastra de pe partea mea.

M-am întins înăuntru și am înhățat un pistol de lângă scaunul pilotului, aruncându-l afară. Pilotul își ținea mâinle pe manșă și părea un robot teleghidat de Shotgun.

Shotgun avea o astfel de influență asupra oamenilor.

Glas Domol s-a apropiat de partea lui Shotgun, care i-a strigat ceva. El a dat din cap și, trecând prin fața elicopterului, s-a cățărat lângă mine, pe patină.

– Cum ți-ar plăcea să zbori pân-acasă? – a spus el în timp ce se întindea înăuntru, apucându-se cu tărie de scutul anti-glonț care înconjura scaunul pilotului.

– Și pe ce-o să stăm? – am întrebat în timp ce mă întindeam la rândul meu înăuntru, bâjbâind după ceva de care să mă agăț. Aveam încă una dintre acele presimțiri sumbre.

– Ce te-a făcut să crezi că vom sta jos? – mi-a răspuns Glas Domol urlând, căci zgomotul ascuțit al rotorului se preschimbase într-unul profund, gutural. Pilotul trăsese înapoi manșa și, ca prin minune, ne-am trezit la o sută de metri deasupra lanului de maci.

Mâinile mi se răciseră. Înăuntrul Cobrei aerul era condiționat.

Nici prin cap nu-mi trecea să-mi vâr mâinile în buzunare, să mi le încălzesc.

Sus, tot mai sus și departe.

Zburam la clasa „turist".

Parcă și vedem titlurile: „Cowboyul din Texas împușcat în cur în timp ce zbura deasupra inamicului." De unde stăteam agățat, putem arunca câte o privire în jos la jungla verde și să văd arcele descrise de trasoarele roșii de supărare în drumul lor spre mine și Glas Domol. În carlingă, pilotul se relaxase, știind să Shotgun n-avea să-l omoare la două sute de metri deasupra solului.

Noi nu eram așa de siguri.

Trasoarele sunt niște gloanțe acoperite cu o peliculă de fosfor, astfel încât să poată fi văzute pe timpul nopții.

Din nefericire, ele pot fi văzute și în timpul zilei.

În tot cazul, pilotul a dat drumul unui casetofon portabil și acordurile formației Sly and the Family Stone au început să reverbereze dinspre casca lui, ieșind pe fereastră și ajungând la noi.

Era ceva de genul „Na, na, na, na, nana, nana, na, na, na.

La data aceea, era *hit*[1]-ul numărul unu în America.

Și fiindcă veni vorba de lovituri, fiecare al treilea glonț era trasor, așa încât atunci când se îndreptau către unul din noi, acela putea să numere (așa, că să mai treacă timpul) trasoarele roșii și să le înmulțească cu trei, ca să determine câte gloanțe au fost trase cu adevărat înspre curul său.

Dacă respectivul se plictisea.

Nu era cazul nostru.

– Știai că până adineauri au tras în noi trei mii de gloanțe? – a spus Glas Domol.

Ei bine, cel puțin *eu* nu mă plictiseam.

Am aruncat o privire spre pădurea care trecea pe sub noi. Se părea că ne deplasăm de-a lungul aceleiași rute pe care intrasem în Laos. M-am gândit la asta ca la o remarcabilă coincidență, până când mi-am dat seama că Shotgun privea fix la rută din aer, aceasta fiind singura cale pe care o știa ca să ne ducă acasă.

Așa încât n-a trecut mult până a văzut o cireadă de vite mișcându-se în cerc, întrebându-se unde dispăruseră bătrânul și nepotul său.

---

[1] Cuvânt cu sensuri multiple; aici, cu sensul de succes muzical, iar în fraza următoare, cu sensul de lovitură. (n. trad.)

Ne întorsesem la locul crimei.

În timp ce începeam să coborâm, am putut vedea spre sud micul sat A RO. De acolo, la mai multe azvârlituri de băț, se afla casa noastră. Părea așa de simplu pe calea aerului. Laos, Cambodgia, Vietnam – un salt, o țopăială și o săritură.

– Cum o să sărim de pe chestia asta, fără ca el să ne împuște? – mi-a urlat în ureche Glas Domol, câteva minute mai târziu.

Avea dreptate. Dacă toți trei săream în același timp, n-avea decât să se ridice până la o înălțime confortabilă și să ne facă una cu pământul. Dacă Shotgun îl omora înainte ca noi să sărim, elicopterul s-ar fi prăbușit strivindu-ne. Acesta era un moment delicat.

La fel de delicat ca și manevrele pilotului asupra Cobrei, care plana la un metru și jumătate de siguranța solului. Era atât de delicat încât l-a zăpăcit până și pe Shotgun, făcându-l să arunce cămașa lui Spaghetti în carlingă și să părăsească cu un salt elicopterul. Din instinct, l-am urmat, ceea ce mi-am dat seama imediat că a fost o greșeală.

Pilotul și-a răsucit capul ca să ne verifice pozițiile de fiecare parte a aparatului, apoi a trecut Cobra pe ascensiune rapidă, începând o manevră de întoarcere extrem de strânsă, ca să ne prindă în cătare. Stăteam amorțiți, chiar și Shotgun, privind cum, cu mișcări lente, moartea se întoarce ca să ne găsească.

Cred că Glas Domol plângea încetișor. Știu că eu parcă nu mai aveam destul aer, dar ce era mai rău era faptul că Shotgun își pusese mâna streașină la ochi, ca să poată vedea mai bine elicopterul. Se dăduse bătut după moartea lui Spaghetti? Sau vroia să ne arate cum se moare cu demnitate.

– Uite-l, ne-a spus el, arătând cu mâna.

– Mulțumim că ni l-ai arătat, Shotgun.

Cu o ușoară iritare, trebuie să recunosc în acest moment că planul lui Shotgun ne adusese până aici, nici un pas mai departe. Vreau să spun, ce rost avusese?

– Nu, nu elicopterul, ne-a explicat Shotgun. Uitați-vă înăuntrul carlingii.

Gura lui Shotgun devenise mai subțire decât o văzusem vreodată, ceea ce însemna că lui i se părea că toată această situație este foc de amuzantă.

Imitându-l pe Shotgun – cu mâna streașină la ochi – m-am uitat la elicoper care părea acum să se bălăngăne când într-o parte, când în alta. Am încercat, dar n-am reușit, să văd ce vedea Shotgun. Tot ce puteam vedea era manșa mișcându-se între picioarele pilotului.

Crescând.

Alungindu-se.

Nici un penis nu e atât de lung.

Nici unul.

Și deodată, capișonul a fulgerat.

Cobra într-o Cobra.

Nu-i așa că vă place cum sună?

Și în plus, asta-i cea mai deșteaptă chestie pe care-am văzut-o vreodată.

Câștig respectul lui Shotgun

Vacile încă nu-și reveniseră din șocul provocat de elicopterul incendiat, dar asta e de înțeles. Mirosul pilotului la frigare a declanșat, probabil, senzația prevestitoare a propriei lor sorți. Și nu s-au calmat când Shotgun a ucis două dintre ele pentru încercarea de a da năvală peste noi.

Cu toate acestea, mă simțeam vinovat pentru faptul că, mai devreme, la intrarea în țară, le lăsasem fără stăpân, astfel că am hotărât să mă folosesc de lecțiile învățate pe palma de pământ secetoasă, care nu făcea nici două parale dar căreia tatăl meu îi zicea casă. Vacile acestea erau favorizate de soartă întrucât puteau fi mânate pe picioare. Dat fiind că fiecare dintre noi încă mai aveam câte două asemenea membre, vacile au reacționat corespunzător.

În timp ce Shotgun tăia niște cotlete din vitele moarte, pe care le-a pârlit apoi în focul de la elicoper, Glas Domol și cu mine am adunat animalele rătăcite și am început să le mânăm spre sud și către casă.

– Unde ai învățat să mâni bivoli indieni? – m-a întrebat Glas Domol, încercând să-mi imite interjecțiile de cowboy, după ce un critic bovin deosebit de sever l-a călcat pe degete.

– Al bătrân al meu se ocupa cu trecerea ilegală a vitelor mexicane peste graniță, ca să evite carantina de treizeci de zile de la Juarez. Le cumpăra cu zece dolari de la hoții de vite din Mexic și le vindea cu douăzeci la restaurantele cu servire rapidă.

Am încercat să folosim caii dar vitele fugeau mâncând pământul. Nu mai văzuseră până atunci cai. Aceeași chestie și aici. Nu trebuie decât să le vorbești cu blândețe și ele or să-și vadă de drum pe cărare.

Shotgun ne ajunse din urmă, morfolind o bucată de carne și oferindu-ne celelalte două fripturi. Aveau gust de benzină, de metal și de altceva, dar ne era foame.

– De ce faci chestia asta? O s-avem destulă bătaie de cap s-ajungem acasă, a spus Shotgun, privind cornutele șerpuind de-a lungul potecii.

Sosise momentul meu.

– Pentru că vor curăța cărarea din fața noastră.

Preț de o clipă, Shotgun m-a cercetat cu privirea. Ochii săi aproape că s-au focalizat pe imaginea mea, în timp ce buzele i se subțiau. Bodogănind ceva neinteligibil, s-a întors și a pornit în urma vacilor noastre.

Bovine căutătoare de explozibile-capcană.

Patrupede detectoare de mine.

Și trei mâncători de cotlete.

Rămăsesem cu ultimele zece vaci când ne-am pomenit inundați de o catastrofă a ugerelor. Așteptam să se înnopteze înainte de a trece granița în Vietnam (tocmai trecusem de un binecunoscut sat cambodgian numit Kompong Rau – vi-l aduceți aminte) când a început să se audă un tunet înspăimântător.

Privind în direcție estică, spre Vietnam, am văzut cerul înnegrindu-se de elicoptere. Din pricina zgomotului tot mai intens, vitele au prins a bate cu copitele în pământ și să-și rostogolească ochii, asemenea unei cirezi pe cale de a fi lovită de streche. Numai că, la fel ca și noi, nici ele nu aveau unde să fugă. Glas Domol și cu mine priveam cu teamă respectuoasă. Aveam o stare de spirit înrudită cu ceea ce trebuie să fi simțit amărâtul acela de soldat german când, ivindu-se din ceață, navele Aliaților s-au apropiat de plaja franceză din fața sa. Până și Shotgun s-a dat bătut.

– Ei bine, dă-o-n căcat de treabă. Atât am putut, atât am făcut. Dacă conducta aia e atât de importantă, n-avem nici o șansă.

Am rămas pe loc, privind valurile de elicoptere venind către noi.

Apropiindu-se.
Si mai mult.
Au ajuns deasupra noastră.
Apoi au trecut de noi.
Le-am urmărit cu privirea dispărând departe, în Cambodgia.

O vacă a urinat pe pământ. I-am invidiat nuditatea când am simțit umiditatea propriilor mei pantaloni. Am aruncat o privire spre Glas Domol. Și pantalonii lui erau uzi. Un număr atât de mare de elicoptere poate declanșa o reacție psihică.

– Crezi că ne-au văzut? – a spus Glas Domol.

– Unul din ele, da, a zis Shotgun, arătând cu degetul.

Un elicopter având pictat pe bot blazonul Diviziei Întâi de Cavalerie, un cap de cal negru pe un scut galben, și o dungă diagonală neagră traversând de-a curmezișul lungimea scutului – o frumoasă țintă pentru o rachetă B-40 atent dirijată – a aterizat în fața noastră, iar un colonel a sărit afară din aparat, rămânând în așteptare.

Văzând că n-avem de gând să mergem să-i facem o vizită, s-a deplasat până la noi. Bine, bine, a alergat până la noi. Totuși, am avut răgaz să deblocăm siguranțele armelor.

– Unde dracu aveți de gând să mergeți cu vacile astea? – a urlat el.

Noi ne-am oprit.

– Da' ce-l interesează pe el? – a șoptit Glas Domol.

M-am apropiat de el și i-am spus că eram în drum spre casă.

El s-a uitat la zdrențele noastre. A dat la o parte niște rahat de maimuță de pe umărul sfâșiat al uniformei mele de camuflaj putrede.

– Văd că ești căpitan. Animalele astea aparțin civililor cambodgieni?

– Nu, am răspuns eu, ele au aparținut civililor laoțieni.

– Ce ai făcut în Laos, căpitane?

– E secret, sir.

– Ceva în legătură cu vacile?

– Într-un fel.

– Ce s-a întâmplat cu brațul dumitale?

– Am fost lovit de o săgeată.

– O săgeată?

– Da, sir.

– De ce?

– Pentru că s-au spart prezervativele.
– Înțeleg. Prezervativele au vreo legătură cu vacile astea?
– Toate, în afară de cel galben. Shotgun încă îl mai are.
Cred că dacă în clipa aceea aș fi început să-mi rostogolesc ochii și să bat câmpii, colonelul ar fi rupt-o la sănătoasa. În loc de asta, am rămas pe loc liniștit, ceea ce le-a dat răgaz lui Shotgun și lui Glas Domol să se îndepărteze pe cărare cu rezerva noastră de hrană.
Colonelul a scos o batistă și a început să-și tamponeze fruntea.
– A fost un război lung, căpitane.
– Da, a fost.
– Poate să facă prăpăd cu psihicul oamenilor.
– Asta fără doar și poate, sir.
– Ești de mult timp în misiune, căpitane?
– Cam de vreo patru săptămâni, sir.
– Ai ajuns departe de Laos.
– Slavă Domnului!
– Nu puteai să ajungi așa departe în patru săptămâni. pe jos.
– Am prins un zbor pe o Cobra.
– Nu sunt locuri pentru pasageri în Cobra.
– *Pe*, sir, nu *în*.
Ștergere a frunții.
– Câți pasageri?
– Patru.
– Văd că sunteți numai trei.
– Oameni. E adevărat, sir.
– De ce nu v-a dus până la destinație?
– Alergie la șerpi.
– Înțeleg. Unde e pilotul acum?
– Aă... hm... friptură la grătar.
– Face friptură la grătar?
Am râs de simțul umorului dovedit de colonel. Nu-i știam pe colonei să aibă simțul umorului.
– Ce-i așa de amuzant?
Nu mă puteam opri din râs. A așteptat să vadă dacă încetez; n-am încetat; dezamăgit, s-a înapoiat la elicopterul său și s-a înălțat în aer.
I-am făcut semn de bun-rămas cu mâna și i-am urmat pe Shotgun, Glas Domol și pe vaci pe drumul de întoarcere în Vietnam.

Nu te mai poţi întoarce acasă

Iată cum a fost pusă la cale invadarea Cambodgiei: un preşedinte fără pic de experienţă într-ale operaţiunilor militare, cu ajutorul unui secretar de stat german, au plănuit o invadare a Cambodgiei pentru descoperirea COSVN, legendarul cartier general militar al nord-vietnamezilor. Întrucât tărâmul magic se afla undeva în Cambodgia, toţi americanii disponibili au fost trimişi în Cambodgia să-l caute.

Căutarea unui Graal comunist, plănuită de preşedinte, perfecţionată de secretarul de stat şi pusă în practică de înaltul comandament al armatei.

Larry, Curly şi Moe.

Dacă am mai fi zăbovit cât de puţin în Laos, am fi fost prinşi între băieţii răi cu elicoptere negre şi trupele Armatei Statelor Unite greblând teritoriul Cambodgiei. Cine a plănuit decesul nostru, a făcut-o cu băgare de seamă. Ce nu a luat în considerare acel cineva, au fost capacitatea şi geniul lui Shotgun.

De aici, au decurs implicaţii pozitive şi negative pentru Shotgun, Glas Domol şi pentru mine.

Implicaţia pozitivă era că încă mai eram în viaţă.

Implicaţia negativă era că „cineva“ dotat cu o asemenea inteligenţă, nu avea să se dea bătut în momentul în care ne înapoiam vii în tabără.

Era o nevoie crescândă de sterilizare a operaţiei. Prevenirea tuturor scurgerilor. Astuparea tuturor găurilor. Neutralizarea tuturor zgomotelor. Ca de exemplu zgomotul produs de gura lui Glas Domol.

– Cum adică, trebuie să ne oprim?

– Nu-ți mai amintești de ultima oară când ne-am făcut apariția în tabără și Spec. 7 Thompson ne-a întâmpinat la poartă? – am spus eu, privind cu dor la drumul de țară care ducea la tabăra noastră.

Glas Domol a încuviințat din cap.

– Poate că ar fi mai bine să ne apropiem în plină zi.

Glas Domol a primit asta mai bine decât mă așteptam. Shotgun, care-mi ascultase ideea, s-a apropiat și ne-a întins ultimele bucăți de friptură.

– Ascultă la mine, căpitane. Se întâmplă ceva ciudat cu satul vecin taberei.

Shotgun ne-a făcut semn să-l însoțim până la râul Vam Co Tay, cel care trecea pe la vest de tabără.

– E vremea fluxului, ne-a spus Shotgun, așteptând ca noi să ne prindem.

Nu ne-am prins.

– Unde le sunt bărcile? Poți să vezi în lungul râului ăsta cale de mai bine de doi kilometri. Vedeți vreo barcă? Acum ar fi trebuit să fie ori la pescuit, ori să se întoarcă de la Moc Hoa. Deci, unde sunt?

Avea dreptate. Ne-am întors la drum și ne-am așezat la marginea lui, în întunericul tot mai adânc. Shotgun nu ni s-a alăturat. Privea fix în direcția taberei.

– Nu se vede nici o lumină în adăpostul amicilor noștri gălbejiți. De aici, ar fi trebuit să se vadă lumina de la televizorul lor.

– Probabil că Spec. 7 Thompson nu le-a mai legat un fir nou, după ce le-a luat firul cel vechi pentru monitor, am sugerat eu.

– Probabil.

Shotgun părea a fi încordat.

– Unde s-au dus vacile?

Glas Domol privea în bezna din jurul său, încercând să vadă unde dispăruseră. Shotgun stătea în mijlocul drumului.

– Urmele se îndreaptă spre tabără. Să mergem după ele.

– Dar, Shotgun, am protestat eu, ar fi mai sigur dacă am aștepta până dimineața.

– Dacă cineva supraveghează drumul, va trage mai întâi în vaci. Vor crede că suntem noi. Dacă auzim vreun foc de armă, renunțăm și așteptăm până dimineață.

Era un plan bun.

Tocmai asta mă deranja.

Orașul fantomă

Aspectul straniu al pătrunderii într-o tabără A la miezul nopții este însuși miezul nopții. N-ar fi trebuit să intrăm așa, de-a dreptul, dar am intrat. Nimeni nu a încercat să ne omoare. Nimeni. Tot auzeam clănțănitul scos de copitele vacilor când se frecau de copitele învecinate și ni se părea că aduce vag cu cel al automatelor AK-47. Primele câteva dăți când am auzit sunetul acela, ne-am aruncat la pământ, pe burtă. Cam pe la a treia manevră de acest gen, Shotgun s-a ridicat și a spus:

– Nu-mi pasă dacă cineva trage în noi, boașele mele nu mai rezistă la plonjeurile astea.

Așa-încât am mers în urma vacilor, până când una din ele a mișcat talanga de la poartă. Dangătul pastoral ne-a culcat din nou pe burtă – cu excepția lui Shotgun care s-a dus la poartă.

– Unde dracu au dispărut cu toții? – a șoptit el.

– Nu știu,Shotgun, dar eu sunt obosit. Hai să dormim aici, în fața porții, și să lăsăm vacile să cerceteze împrejurimile. Dacă mai e cineva pe-aici, vacile o să-i găsească. Altfel, avem nevoie de lumina zilei ca să vedem ce s-a întâmplat.

Shotgun a grăit în întuneric:

– Tu ce părere ai, Glas Domol?

Singurul răspuns venit de la Glas Domol a fost un sforăit liniștit.

Ne-am alăturat lui.

A doua zi la prânz m-am trezit în zgomotul vacilor care păşteau încântate iarba din interiorul taberei. Pentru o clipă, am intrat în panică: am crezut că mă aflam în Texas. Pe urmă, am văzut poarta principală, atârnând strâmb în balamalele rupte. Fusese deschisă cu ajutorul unei explozii. Primul triunghi fusese împrăştiat pe întinderea ariei netede asemenea unui bolovan de pământ, îndreptat către triunghiul din mijloc. Tot ce mai rămăsese din placarda noastră de pe stâlp era cuvântul „normal". Restul sloganului zăcea în jurul nostru.

I-am trezit pe Shotgun şi pe Glas Domol. Am rămas acolo, întrebându-ne ce să facem, până când Shotgun ne-a făcut un semn cu mâna şi ne-a răspândit în formaţie ghemuiţi. De acum, devenise ceva firesc. Mai întâi, am verificat clădirea partenerilor noştri. Pustiu. Nimeni acasă. Câteva dintre Conexele noastre fuseseră răsturnate şi împrăştiate. Treptele care coborau în adăpostul nostru erau acoperite cu schije provenite de la uşa aruncată în aer.

Ne-am deplasat pe coasta opusă a bermei exterioare şi am privit spre satul Thanh Tri. Nu mai era aici nici un sat. Nici un locuitor. Câteva bărci rămase abandonate pe mal. Mici bucăţi de tablă împrăştiate în mijlocul străzii principale pustii.

– Ce dracu s-a întâmplat? – a rostit Glas Domol într-o şoaptă înfricoşată. Unde sunt sătenii. De ce nu se vede nici un cadavru?

– Unde sunt locotenentul Powell şi spec. 7 Thompson?

În sinea mea devenea tot mai intens un sentiment pe care nu-l mai simţisem înainte. Cineva îmi luase casa şi mi-o distrusese. Cineva îi neutralizase pe sublocotenentul Powell şi pe spec. 7 Thompson. Chestiunea devenea personală. Erau atâtea tabere în Vietnam. De ce tocmai noi?

Shotgun s-a depărtat de noi, către platforma pentru elicoptere. A ridicat de jos o bucată mare de curea împletită din fibre. L-am văzut îngenunchind şi începând apoi să cerceteze zona în patru labe. Pe urmă, s-a aşezat şi a început să pregătească cina, care ar fi trebuit să fie micul dejun, dar întrucât nu mai mâncasem din noaptea precedentă, mie mi s-a părut a fi cina.

Vacile, găsind tabăra noastră pe gustul lor, au ieşit pe poartă, coborând către malul râului. Au pornit apoi să-şi facă plinul cu apă, rămânând în preajma bărcilor abandonate.

Eu m-am dus lângă micul foc al lui Shotgun. Folosea drept combustibil un fragment de poartă.

– Și acum, ce facem, Shotgun? – am spus, așezându-mă pe vine lângă el.

– Unde sunt cele mai apropiate cuști de tigri?

Cuști de tigri? Ce-l făcuse pe Shotgun să se gândească la cuștile de tigri?

– Nu cumva la Moc Hoa sunt câteva cuști din astea vechi, franțuzești? – a spus Glas Domol, apropiindu-se de noi.

Nu discutam despre cuștile de la grădina zoologică pentru felinele uriașe. Mergeți în subsolul blocului și amenajați acolo câte cinci țarcuri de câini pe fiecare latură, cu un coridor la mijloc. Știți ce e acela un țarc de câini. E un loc îngrădit în care câinii se pot antrena. Acum, în locul pereților de plasă care separă țarcurile de câini, puneți ziduri de beton. Nu faceți zidurile prea înalte – cam un metru și jumătate e taman bine. Nu faceți țarcurile prea largi – un metru ajunge. Nu le faceți prea lungi – un metru și jumătate e lungimea standard.

Bun, și acum nu puneți câini în ele.

Puneți acolo ființe umane. Chestiile astea nu sunt îndeajuns de bune pentru câini.

Întrucât nu există vreo ușă la capătul țarcului pentru câini, ești nevoit să intri pe sus. Pentru a-i ține pe oameni înăuntru, peste toate cele zece țarcuri și peste coridor este întins un grilaj masiv din sârmă de oțel. Deasupra fiecărei cuști pentru tigri, este tăiată câte o trapă de acces. Rar se întâmplă ca vreo ființă umană să fie scoasă afară. În peretele dinspre coridor, este practicată câte o fantă îngustă. Se deschide prin împingere, ca să se poată introduce pâinea și apa, când sunt disponibile, și pentru ca, din când în când, să poată intra câte un păianjen în încăperea întunecoasă. Uneori, dacă într-adevăr ești un tip norocos, e aprins numai un bec, sau câte unul la fiecare din capetele coridorului, astfel încât poți vedea insectele cu conținutul cel mai bogat în proteine și să faci un sandviș.

Dat fiind că acoperișul cuștilor pentru tigri este locul pe unde patrulează paznicii, gardienii francezi au fost la originea tradiției de a urina și a scuipa pe prizonieri, ca să nu-și părăsească posturile. Această tradiție a fost transmisă mai departe vietnamezilor.

Iar Shotgun întreba unde erau cele mai apropiate cuști pentru tigri.

Shotgun s-a aplecat să scociorască tăciunii din foc.

– Mai întâi mâncăm niște friptane, apoi rămânem aici pe timpul zilei. După care plecăm la Moc Hoa ca să-i luăm pe Powell și pe Thompson.

Eu și Glas Domol ne-am privit reciproc. Această tragedie adăugată la toate celelalte, fusese prea mult pentru Shotgun. Era momentul să recunosc că o luase razna.

– Shotgun, am spus cu maximum de blândețe, este evident că tabăra a fost cucerită iar sătenii au fost uciși sau capturați, drept represalii pentru tolerarea taberei noastre, iar Thompson și Powell sunt morți. Și-apoi, unde sunt friptanele alea de care vorbești?

Buum!

O vacă zboară spre lună.

Shotgun râde amuzat de priveliște.

Glas Domol și cu mine terminăm grăbiți cu căcarea.

– Ce dracu a mai fost și asta? – am întrebat eu, ridicându-mă de la pământ.

Shotgun a pus la fiert pe foc o gamelă plină cu apă murdară din râu.

– Am senzația că una din vaci s-a împiedicat de una din bărcile alea de pe mal.

– Sunt minate? – a întrebat Glas Domol, ferindu-se de o bucată de vacă ce a izbit pământul lângă el.

Shotgun s-a ridicat, s-a dus la bucata de vacă – s-a dovedit a fi un picior cu șold cu tot – a târât-o lângă foc și a început să taie fâșii de carne pe care le punea pe jar.

– Toate sunt minate. Au știut că dacă vrem să ajungem repede la Moc Hoa avem nevoie de o barcă.

De ce să fi avut nevoie de o barcă pentru a ajunge la Moc Hoa? Începeam să-mi fac griji pentru Shotgun.

Aroma cărnii fripte m-a îngrețoșat, dar stomacul mi-a comunicat că, orice ar fi, va mânca friptura.

– Și de ce și-ar face griji NVA sau VC că vom ajunge la Moc Hoa?

Shotgun a întors o bucată de carne pe partea cealaltă.

– Nu NVA sau VC au fost cei care-au pustiit tabăra ori au minat bărcile.

– Ce vrei să spui, Shotgun?
Mi-am scos zdrențele de pe mine și m-am dus să le spăl la râu.
Shotgun mi-a aruncat cureaua pe care o găsise mai devreme. Catarama a scos un clinchet când a lovit pământul în apropierea mea.
– Asta-i de pe unul din elicopterele alea mari, Chinook, folosite pentru transportul unor greutăți mari. Ai auzit cumva ca NVA să aibă elicoptere?
Trebuie să recunosc că era deficitar controlul lor asupra aerului.
– Nu, am spus, dar dacă n-a fost NVA, atunci cine...?
Mi-a aruncat încă o bucată de curea. La unul din capete, avea legat ceva cu dungi. Am cercetat-o îndeaproape.
O coadă de tigru. Un pic însângerată, dar fără doar și poate, o coadă de tigru. Cei mai apropiați tigri se aflau în Laos.
– Ticăloșii ne-au lăsat un indiciu. De-a dreptul ingenios. Cămășile hawaiene se ocupă de sterilizarea acestei misiuni. Le-am văzut urmele de pași în jurul platformei de elicopter. În afară de cazul în care bătrânul Charlie poartă adidași, inamicul ăsta vorbește englezește.
– De ce nu ne-au omorât pur și simplu aici? (I-am aruncat coada înapoi lui Shotgun.)
– Nu-și puteau permite să aștepte. Nu știau cât timp ne va trebui să ne întoarcem. Așa că ne-au lăsat un indiciu ca să ne spună unde ne așteaptă cu sublocotenentul Powel și spec. 7 Thompson.
– De unde știi că nu sunt deja morți?
Glas Domol s-a ghemuit în apropierea focului și privea țintă la Shotgun.
Shotgun a făcut o pauză între două mușcături dintr-o bucată de carne. Cum sta așa, pe vine, mi-a amintit de un om al cavernelor bucurându-se de o perioadă de acalmie între două lupte cu stihiile naturii.
Slavă Domnului că am ajuns pe o treaptă mult superioară de dezvoltare, mi-am spus eu dezlipindu-mi o lipitoare de pe testicule.
Shotgun a început să-și răsucească pe braț coada de tigru.
– Nu sunt morți, sunt pe post de momeală.
Și, deodată, a avut un rânjet rău-prevestitor. Era pentru prima oară când îl vedeam zâmbind.

– Iar noi suntem tigrii care vor cădea în capcană.

– Va să zică, de-aia ai întrebat de cuștile pentru tigri.

Pe urmă, m-am gândit la mersul pe jos tocmai până la Moc Hoa. În afară de situația în care ai venit pe jos din Laos, douăzeci de mile nu reprezintă mult. Am aruncat o privire la încălțămintea noastră. Bocancii noștri de junglă erau buni de dat la reșapat.

– Glas Domol, du-te în sat și vezi dacă găsești ceva îmbrăcăminte, i-a spus Shotgun. Trebuie să ne deghizăm pentru călătoria asta. Căpitane, vezi dacă găsești vreo AUA. O să avem nevoie de așa ceva.

Shotgun s-a întins și s-a uitat în jur.

De ce-om avea nevoie de arme ușoare antitanc, m-am întrebat în timp ce mă uitam la Glas Domol intrând în sat. Să fie așa de bine păzit sublocotenentul Powell și spec. 7 Thompson? Shotgun s-a ridicat în picioare.

– Eu mă duc să găsesc un mijloc de transport. Vom merge pe malul râului până la Moc Hoa.

Glas Domol a revenit cu niște haine, eu am găsit trei AUA iar Shotgun a revenit cu niște mlădițe de bambus.

Neîndoielnic că arătam tare nedumerit în timp ce Shotgun întindea mlădițele de bambus la o oarecare distanță de foc.

– Astea ne vor servi pentru transport, a spus el în loc de alte explicații, trecând pe lângă mine în drumul său spre foc.

M-am uitat la mlădițele de bambus, dar n-am spus un cuvânt.

Am stat și ne-am uitat la foc până târziu în noapte.

– Shotgun, am spus eu în cele din urmă, dacă toate bărcile sunt minate, cum o să ajungem la Moc Hoa?

El s-a uitat în jurul lui, în beznă.

– Există ceva pe care un Chinook nu-l poate ridica, și e pe-aici, pe undeva.

Era trist să-l vezi pe Shotgun începând să devieze.

– Shotgun, i-am amintit eu, jeep-ul a explodat cu multă vreme în urmă.

– Stiu asta! Doamne Dumnezeule, căpitane, chiar c-ai luat-o razna!

– I-a omorât CIA pe toți mercenarii noștri și pe săteni? – a grăit Glas Domol din poziția sa de fetus.

Shotgun a clătinat din cap.

– N-a fost nevoie. Le-au dat doar mai mulți bani și i-au transferat lângă o altă tabără. Loialitatea nu e punctul lor cel mai tare. Cât despre săteni, s-au dus pe la rude s-au prieteni într-un alt oraș, până vom pleca de aici, pe urmă se vor întoarce. Fac asta de ani de zile.

A rămas tăcut câtăva vreme și, chiar înainte să adorm, mi s-a părut că-l aud spunând:

– Paștele mă-sii de război. Era o vreme când îmi plăcea să fiu soldat. Sigur, era sângeros, dar însemna ceva. Acum, nu mai suntem decât niște gunoieri. Nu știu ce nenorocit de politician sau de colonel face un rahat și noi trebuie să-l ascundem sub preș. Suntem niște gunoieri. Nimic mai mult.

Cum vă spuneam, mi s-a părut că-l aud pe Shotgun spunând asta, dar pentru el părea a fi un discurs teribil de lung. Așa încât probabil că n-a fost decât un vis.

La drum, spre Moc Hoa

Moc Hoa. Numele acesta invocă, prin el însuși, viziuni de mister, intrigi și malarie. Dați-mi voie să vă descriu orașul. Luați fortul din *Gunga Din,* cu Cary Grant, adăugați bătuții de soartă din *Cel bun, cel rău și cel urât,* aruncați-l, pentru aromă, pe Mike Fink cu ai săi Pirați ai Râului, îngroșați compoziția cu miros brut de canalizare și de depuneri de maree și coaceți bine sub o curvă de soare fierbinte – astfel veți obține un Moc Hoa.

Spre norocul nostru, Shotgun a prins un TTE.

TTE?

Transportor de trupe elefantin.

Uite ce e, eu vă rog să nu mai râdeți. Ne transportă, suntem militari, adică trupe, așa că vă rog să nu mai râdeți. Poate traversa râurile, nu consumă mult combustibil și ne permite o vizibilitatea de 360 de grade asupra terenului. Faptul că merge cu o viteză de cinci mile pe oră nu constituie un motiv să vă prăpădiți de râs.

– Nu se consideră că elefanții au o memorie bună? – a întrebat Glas Domol încercând să se așeze mai bine pe spinarea lată. Simțeam cum firișoarele alea negre și sârmoase îmi pătrund prin stofa uniformei, înfigându-mi-se în testicule. Era ca și cum aș fi călărit pe o uriașă perie de sârmă plină cu purici. În tot cazul ne apropiasem cu zece mile de Moc Hoa.

– În momentul exploziei, era atent la altceva, a spus Shotgun. Dacă nu spui nimic, n-o să afle nimic.

De la tabără, ne croisem drumul către Moc Hoa, folosindu-ne de malurile râului și de digurile lanurilor de orez. Shotgun în față, Glas Domol la mijloc, eu în spate.

Turiști.

Câțiva fermieri și-au agitat furioși bastoanele pentru că am mai distrus câte un lan de orez, sau două; e-adevărat, nu sunt un expert în materie de elefanți, dar acesta se comporta ca o balerină sadea pe potecile acelea anemice care ocoleau câmpurile de orez.

Shotgun n-a vorbit prea mult. Bombăne întruna și spune chestii de genul:

– La viteza cu care mergem, or să-i omoare pe Thompson și pe Powell, or să sfârșească războiul ăsta și or să înceapă altul, înainte să ajungem acolo.

Îi tot dă pinteni elefantului, încercând să-l grăbească.

Aș prefera să nu mai procedeze astfel. Ca să-l împiedic să-l mai oropsească pe TTE-ul nostru, îl atrag într-o conversație.

– Shotgun, ce părere ai de colonelul Basshore. Care-i locul lui în toată povestea asta?

Nu mai dă din picioare. Asta e bine.

– Nu știu. Dacă ascultă de niște ordine, e cretin. Dacă e de partea lor, e mort.

– Shotgun, cred că n-ai de gând să mai omori încă un colonel? – îl întreabă Glas Domol. Stă pe spinarea elefantului cu aripile-ntinse, fapt care mă împinge mai aproape de coadă.

– Nu-i nevoie. N-am decât să-i povestesc ce ni s-a întâmplat – vorbesc despre conductă, droguri și CIA – și cămășile hawaiene îl vor ucide ca s-astupe scurgerile. Și apoi, le datorăm asta lui Subervich și lui Spaghetti. Știți, e vorba de un legământ.

Shotgun amenință să devină o adevărată moară stricată. Și ce mai e și chestia asta cu legământul? Shotgun, Glas Domol și cu mine? Legați pentru totdeauna? Am început să dau pinteni elefantului, ca să-mi îndepărtez gândul din minte. Animalul trece pe o treaptă de viteză superioară: șase mile pe oră.

Un sampan singuratic trece pe lângă noi. Ambarcațiunea lungă și îngustă, condusă de un fermier pe drumul de întoarcere de la Moc Hoa, este încărcată cu saci de orez și cu alimente. Surprins, fermierul se întoarce și se holbează. În timp ce se întoarce, trage și de cârmă, trăgând sampanul la mal. Shotgun îl împușcă. Mișcare bruscă și tot restul tacâmului.

Elefantul o ia la goană, panicat. Shotgun se dezechilibrează în față. Noi țopăim când în sus și când în jos, străduindu-ne să nu cădem. Privesc speriat în jos, la cele patru tone duduind pe vârfuri. Spaima de a nu aluneca sub picioarele acelea mă menține sus.

– Așa-mi place, măi flăcăi! – urlă Shotgun.

Încerc să-i răspund, dar ritmul săltăreț al alergării îmi tot taie respirația. Glas Domol a alunecat într-o parte și stă agățat de piciorul meu. Mă aplec și-l înșfac de centură, trăgându-l înapoi, pe spinarea elefantului. În timp ce eu fac asta, el scapă o AUA, dar au mai rămas două. Mă uit la Glas Domol. El se uită la mine. Stă acum cu fața la spate.

– Ai grijă să nu le scape și pe celelalte! – urlă Shotgun.

Încă nu știm de ce cărăm aceste AUA. La ce-or să ne folosească chestiile astea la Moc Hoa?

Nu sunteți lămuriți nici în legătură cu AUA? Ei bine, dolărașii voștri de pe impozite le-au cumpărat.

Dați-mi voie să vă împrospătez memoria, ca să știți ce ați cumpărat: o bazooka din carton.

Vă ajută asta la ceva?

Țineți chestia asta la umăr, o întindeți cât e de lungă, săltați cătarea de plastic, deblocați siguranța și trageți. După ce bazooka lansează racheta, aruncați cartonul și luați altul. Cartonul nu funcționează când e ud, ceea ce înseamnă că în Vietnam nu te poți baza pe o asemenea armă. Tocmai de aceea avem trei cu noi.

Am avut trei cu noi.

Elefantul a ajuns la râul care ne separă de Moc Hoa. Pot elefanții să înoate? Ăsta poate. Eu stau spânzurat de coada lui groasă ca o mătură, Shotgun are în mână o ureche, Glas Domol nu are nimic.

Începe să plutească în josul râului, dar ține o AUA deasupra apei. Shotgun o înhață.

– N-o lăsa să se ude;

Mă uit cum cealaltă AUA plutește către atotputernicul Mekong.

Glas Domol se ține de ultima AUA într-o încleștare de moarte, știind că Shotgun n-o va lăsa să-i scape. Asta îl salvează de la a fi luat de apă. Sunt impresionat de ingeniozitatea lui Glas Domol. Rivalizează cu cea a lui Thompson. Experiențele aproape-mortale pot face minuni cu coeficientul de inteligență al unora.

Elefantul se lovește de malul celălalt. Nămolul îi încetinește deplasarea, permițându-ne la toți trei să ne cățărăm din nou pe spinare. Iese anevoie din nămol precum o broască uriașă, trâmbițându-și mânia la adresa chestiilor ăstea mici care-l tot freacă la icre.

După ce primul rezident din Moc Hoa este strivit în picioare, ceilalți se împrăștie și șoseaua de pământ din fața noastră se golește de lume.

E miezul zilei.

La capătul celălalt al străzii se află vechiul fort francez, acum cartier general al colonelului Basshore, fost cartier general al lui Black, actualmente – decedatul colonel.

– Dă-mi AUA.

Shotgun smulge arma din strînsoarea desperată a lui Glas Domol și o îndreaptă către porțile mari de lemn ale fortului.

Elefantul rămâne pe loc, tremurând, în mijlocul străzii, chinuindu-se să-și țină respirația.

– Shotgun? – risc o mică întrebare.

– Ce e? – spune el furios, căznindu-se să înalțe cătarea.

– Dacă elefantul a intrat în panică atunci când l-ai omorât pe fermier cu lansatorul de grenade, ce-o să facă dac-o să tragi o rachetă?

– Nu-mi pasă ce face. Ne-a adus aici și asta i-a fost misiunea.

Shotgun țintește cu grijă de-a lungul țevii, sprijinindu-și obrazul de cartonul ud.

Glas Domol se întoarce către mine și spune:

– Chestiile astea n-au recul când se trage cu ele.

Eu clatin din cap încrezător.

– Ținând cont că e udă, probabil că n-o să tragă.

Pentru orice eventualitate, ne lipim de spinarea elefantului.

Shotgun apasă pe trăgaci.

Kabuum!

Elefantul își iese din minți.

Ușile de lemn ale fortului explodează spre interior.

Iată ce se întâmplă când AUA[1] intră în oraș.

---

[1] În original, LAW, acronim pentru Light Antitanc Weapon, însemnând totodată și lege, justiție. (*n. trad.*)

Asaltul redutei Moc-Hoa

Una dintre zicalele preferate ale lui Shotgun era: „Prostu' nu e prost destul, dacă nu e și fudul".

Să tragi cu o AUA de pe spinarea unui elefant e o prostie.

Să rămâi agățat de o fiară care mugea scoasă din minți, trecând prin porțile de lemn făcute zob, pe lângă sentinelele încremenite de spaimă și năvălind impetuos în dormitorul colonelului Basshore, ceea ce avu ca efect demolarea pereților, iată în ce a constat fudulia.

Din nefericire, colonelul Basshore nu era acasă. Dacă ar fi fost acolo, tot ce a urmat putea fi evitat.

„Fata în colibă" a colonelului, nu alta decât fetița al cărei tată murise în asaltul geniștilor asupra taberei noastre și pe care Shotgun o trimisese la tabăra B spre a fi protejată, se afla înăuntru și unul din degetele elefantului a călcat-o pe spinare, fracturându-i coloana vertebrală cu acuratețea pe care numai Shotgun putea s-o aibă în astfel de situații.

Fetița n-a mai avut vreme să țipe. Dacă ți-e dat să mori, există și modalități mai dezagreabile decât să fii făcut chisăliță de un elefant.

Probabil.

Când elefantul a dat buzna prin zid, pe chipul ei se așternuse o expresie stranie. Arăta ca o gospodină exasperată care abia a terminat de făcut curat într-o cameră și-l vede pe soț intrând cu bocancii plini de noroi.

Acea expresie s-a preschimbat într-una de perplexitate, în timp ce dispărea sub imensitatea cenușie. Salvată din împrejmuirea de sârmă a taberei noastre, numai ca să fie zdrobită de un elefant, mai târziu? Avea oare Buddha un răspuns la această întrebare?

Elefantul, căzut în genunchi în urma ipactului cu zidul, scoase un grohăit grav și începu să se prăbușească într-o rână. Din fetiță nu se mai vedeau decât picioarele vârâte în niște ghete vechi pe care i le dăduse vreun soldat. Restul trupului era acoperit de muntele cenușiu.

Shotgun își trecu un picior peste capul elefantului și sări pe podea, imitat apoi de Glas Domol și de mine. Îngenunchie la picioarele fetiței și, cu smerenie, îi scoase ghetele. Eu și Glas Domol priveam în tăcere. El legă șireturile și aruncă ghetele pe umăr. Apoi, se ridică și desfăcu picioarele metalice de la patul colonelului. Unii oameni nu știu să suporte durerea cu eleganță. Shotgun era unul dintre aceștia.

Ne azvârli barele metalice rupte de la pat.

– Ascundeți-le în cămașă. S-ar putea să ne fie de folos mai târziu.

În asta a constat elegia închinată de el fetiței. Numai că nu avea să uite. Avea ghetele ei pe umăr.

Am ieșit din încăpere în curtea scăldată de soare a fortului. Peste drum se afla buncărul pentru instruire și transmisiuni al colonelului Basshore. Micile ghete se legănau înainte și-napoi pe umărul lui Shotgun care se îndrepta spre buncăr.

– Până-aici v-a fost! Aruncați armele! E inutil să vă împotriviți!

Vocea colonelului Basshore bubui dintr-un difuzor montat pe un par în fața buncărului din ciment și împrejmuit cu saci de nisip. Câțiva oameni de-ai colonelului ieșiră în liniște și se aliniară în preajma intrării. Aveau armele îndreptate asupra noastră iar unii dintre ei arătau la fel de duri ca și Shotgun.

Ne-am uitat la Shotgun. Buzele i se subțiau. Ce mama dracului era așa de amuzant?

Iar el începu să povestească despre Laos, Subervich și Spaghetti. Glasul îi devenea tot mai puternic pe când descria conducta, vulcanul și lanurile de maci.

Unii dintre veterani, dându-și seama de situația periculoasă în care îi atrăgea Shotgun, începură să părăsească zona.

Alții, care au înțeles cum etanșează scurgerile CIA și America, s-au năpustit pe porțile sfărâmate și au rupt-o la sănătoasa pe drumul plin de praf, departe de glasul profetic al lui Shotgun care atinsese acum culmea elocinței oratorice.

Ultimii dintre veterani, care nu mai puteau fugi deoarece erau prea demolați după al II-lea Război Mondial, Coreea și o mie de mici războaie secrete, au rămas liniștiți pe loc, acoperindu-și cu mâinile urechile și ochii. N-au văzut, n-au auzit, nici...

În cele din urmă, colonelul ieși singur afară, alb și palid în soarele după-amiezii. Mâinile îi tremurau de mânie îndreptățită și teamă neprefăcută în timp ce ținea pistolul său de ofițer, calibru 0,45, îndreptat spre noi. Spre noi: dreapta; stânga; sus ; jos. Realmente, era agitat.

Se uită la ghetele de pe umărul lui Shotgun. Se uită dincolo de Shotgun, la coliba distrusă și elefantul uriaș.

– Unde-i fata? – întrebă el, îngustându-și privirea, cu mâna streașină la ochi.

Shotgun azvârli ghetele la picioarele colonelului.

– Era vorba să ai grijă de ea.

Fără voia lui, colonelul făcu un pas înapoi.

– Și ce-ai fi vrut să fac? S-o trimit la școală? S-o trimit peste graniță? Doamne-Dumnezeule! Nu ne putem amesteca chiar așa în viețile lor. Nu suntem tutorii lor, Shotgun.

– Atunci, pentru ce ne aflăm aici și ne amestecăm? – zise Shotgun.

– Ca să le dăm speranță.

Shotgun privi înapoi la elefantul muribund și clătină din cap.

– Am pierdut, colonele. Ăsta nu e război. E o nebunie. Tu trebuia să fii acum sub elefantul ăla, nu fetița. Dar, din cine știe care motiv, se pare că lucrurile nu merg cum trebuie în țara asta.

– Fii logic, Shotgun. Nu ne poți înfrânge pe toți.

– Logica nu poate exista, colonele, dacă nu se bazează pe niște principii morale absolute

Glas Domol mă bătu pe umăr:

– Ce-a vrut să spună?

Eu am săltat din umeri:

– Mă depășește.

– Shotgun, tu și oamenii tăi sunteți vinovați de distrugerea unui bun al guvernului și de uciderea unei fetițe. Oricum, am chemat pe cine trebuie, ca să rezolve această problemă.

Colonelul zâmbi către noi și, sub lumina fierbinte a soarelui, am simțit un fior de gheață pe șira spinării.

Îndreptându-și pistolul spre Shotgun, colonelul spuse:

– Ei știu că ești aici, Shotgun.

– Colonele, ei nu-și pot asuma riscul de a vă lăsa în voia soartei, pe tine și pe oamenii tăi. O să le treacă prin cap că ți-am povestit despre droguri, conductă și aerodrom.

Shotgun își plasase într-o manieră inteligentă micul său avertisment.

– Am să mint.

Lucrul acesta n-avea să fie dificil pentru colonelul Basshore.

Shotgun clătină din cap.

– Dac-ai să minți, toți cei care au auzit povestea vor trebui să spună aceeași minciună. N-ai să reușești să-i convingi, colonele.

Colonelul clipi neliniștit și-și linse buzele.

– Atunci, spune-mi ce vrei să fac, Shotgun.

Shotgun își așeză la pământ lansatorul M-79.

– Arestează-ne.

Glas Domol se uită la mine:

– Ce a spus?

– Ne predăm, am șoptit eu.

– Și-a pierdut mințile? – zise Glas Domol. Va să zică, am bătut atâta amar de drum numai ca să-i lăsăm să ne bage la zdup? Ce are de gând Shotgun?

N-am știut ce să-i răspund.

Norocul neașteptat îl năuci pe colonel.

– Shotgun. Te arestez pe tine și pe oamenii tăi pentru distrugerea unei proprietăți guvernamentale și pentru uciderea premeditată a unui localnic. E bine așa, Shotgun?

Shotgun încuviință din cap.

Ne-am uitat la Shotgun. Premeditată? Cum era posibil? Nici unul dintre noi nu știa să conducă un elefant.

– N-are importanță, zise Shotgun. În timpul vieții mele m-am făcut oricum vinovat, într-un moment sau altul, de toate acestea. Duceți-mă la cuștile tigrilor.

Văleu! Cuștile tigrilor?

Am aruncat o privire spre clădirea pătrată, fără ferestre și cu un singur nivel, separată de celelalte clădiri ale taberei. Zidurile ei cenușii nu erau nici năpădite de plante, nici murdare de pământ, de parcă nici măcar acesta nu doreau să fie asociate cu ceea ce se petrecea înăuntru.

În timp ce colonelul și oamenii săi ne conducea într-acolo, l-am auzit pe Glas Domol întrebându-l pe unul dintre ei:

– Cum se face că e separată de celelalte clădiri?

– Dac-ar fi fost mai aproape, n-am fi putut dormi noaptea din pricina țipetelor. În felul ăsta, ne putem odihni ca lumea, spuse soldatul, râzând pe înfundate de propriile remarci.

Mie nu mi se părea atât de amuzant.

– Cum se face că acum există un acoperiș deasupra lor?

Glas Domol pusese punctul pe i. Când francezii construiseră cuștile pentru tigri, săpaseră o groapă mare în pământ și amenajaseră zece cuști, câte cinci de fiecare parte a unui coridor central. Acoperiseră toată treaba asta cu plasă solidă de oțel galvanizat, astfel încât să poată umbla pe deasupra cuștilor și coridorului. În coridorul respectiv se aflau, de regulă, un gardian și un specialist în extragerea informațiilor de la cei aflați în cuști. Așadar, care era rostul coșmeliei de deasupra cuștilor?

Soldatul îl înghionti cu pușca în coaste pe Glas Domol.

– Știi ceva? Pui cam multe întrebări, amice. Am construit acoperișul din cauza regulamentelor militare...

Bun. Bine măcar că cineva ținea în frâu cruzimea.

– ... referitoare la poluare.

Ne-am oprit și ne-am uitat la el.

– Ploile musonice, spuse el privind la noi cu subînțeles. Ploile umplu cuștile, îi îneacă pe cei aflați acolo, așa că nu mai putem obține informații de la ei.

Arăta dezamăgit.

– Ce legătură are asta cu poluarea?

– Tot căcatul și pișatul care s-a adunat între timp se revarsă pe deasupra și intră în rezerva de apă a taberei. Regulamentele sanitare ne obligă să menținem apa cât mai curată. Astfel că a trebuit să construim acoperișul.

– Și să curățați cuștile? – întrebă Glas Domol plin de speranță.

Toți oamenii colonelului Basshore au râs de întrebarea lui Glas Domol.

Semn rău.

A încetat să trăncănească pe măsură ce ne apropiam de ușa imensă de oțel. Aflat în fruntea formației, Basshore ciocăni de două ori și i se răspunse în același chip dinăuntru. Apoi, ușa – jur c-așa a fost – s-a deschis încet, scârțâind.

Primul lucru pe care l-am observat a fost mirosul.

Mirosea ca o uriașă cușcă de hamsteri.

Următoarea chestie pe care-am observat-o au fost doi indivizi îmbrăcați în salopete cenușii. Arătau ca niște mecanici de motoare diesel. Pe cămășile și pantalonii lor se vedeau pete maronii. Nici un săpun de pe lume nu ar fi putut să curețe acele pete. În spatele lor se afla o poartă metalică, iar în spatele porții se vedeau niște trepte de pământ bătătorit care coborau într-un coridor îngust, săpat în pământ. Pe uniformele gardienilor nu se afla nici un semn distinctiv – nici grade, nici nume, nimic.

Shotgun se uită la ei.

– Proiectul Phoenix? – întrebă el.

Cei doi încuviințară din cap.

– Tu ești Shotgun? – întrebară ei.

Shotgun încuviință din cap.

– Am auzit de tine. O să fie o adevărată provocare.

Se întoarseră, deschiseră poarta și porniră înaintea noastră, pe sub vechiul acoperiș franțuzesc din sârmă și în coridor.

Cele două becuri de la capetele coridorului răspândeau o lumină slabă, gălbuie, asupra acestui infern uman.

Am auzit ultimele mugete ale elefantului care-și dădea duhul afară, la lumina zilei, urmate de zgomotul sfărâmării pereților, odată cu ultima zvâcnire din picioare a animalului. Apoi, se auzi un pocnet electric asurzitor, picioarele sale masive debranșând dormitorul colonelului de la generatorul electric.

Generatorul se opri.

Cele două becuri de pe coridorul nostru se stinseră.

În cuștile tigrilor avea să fie întuneric.

Nu așa îmi închipuisem eu c-are să fie.

Dar, în întuneric, cui îi pasă?

Moment introspectiv

Când stai singur, în întuneric, ai la dispoziție timp berechet să te gândești. Atât că nu poți gândi dacă nu ai cum să te întinzi ori să stai în picioare. Dat fiind că pereții aveau o înălțime de numai un metru și jumătate până la tavanul din sârmă, iar cușca nu avea decât un metru și jumătate în lungime, rezultă că pereții erau prea scunzi ca să putem sta în picioare confortabil iar cuștile erau prea scurte ca să putem sta întinși confortabil. Așa încât, m-am proptit între pereți, ridicat cam pe jumătate. În beznă, podeaua mea părea că se mișcă, așa că era preferabil să stau ridicat pe jumătate. Am băgat de seamă că dacă apăsam cât de puțin în pereți, aceștia păreau să cedeze. Din cauza atâtor inundații, vechiul beton franțuzesc se înmuiase.

Încercam să-mi amintesc regulile „phoenicșilor". Ne-au cerut să le citim dar, deoarece era întuneric, ni le-au repetat din memorie. „Nici o discuție până la ora 5 p.m. Nici o discuție după 5:30 p.m.; nici o discuție în timpul mesei. Masa se va servi la ora 5:01 p.m., cu excepția cazului în care ați fost prinși discutând înainte."

Proiectul Phoenix era un program pus la punct de Statele Unite pentru distrugerea infrastructurii comuniste din interiorul Vietnamului de Sud. O echipă Phoenix se strecura noaptea în vreun sat, însoțită de vreun localnic care arăta cu degetul pe funcționarul comunist ascuns. Firește, funcționarii erau uciși

întotdeauna în timpul somnului, așa încât nu aveau niciodată posibilitatea să explice dacă sunt sau nu comuniști.

Prin 1969, programul suferise anumite modificări. Aceiași oameni mergeau în aceleași sate, numai că de data asta omorau pe funcționarii loiali, lăsând în urma lor dovezi care dădeau de înțeles că vinovați erau comuniștii. Se crezuse că în felul acesta, influențați de propaganda „cenușie", oamenii vor ajunge mai lesne să-i urască pe comuniști deoarece oamenii buni erau uciși de „comuniști", care de fapt erau „phoenicșii".

Ați înțeles?

Așadar, de ce se ocupau ei acum de cuștile de tigri? După părerea mea, ei trebuiau să mai omoare încă trei oameni, dând apoi vina pe comuniști.

Trecuseră câteva ore după ce colonelul Basshore ne aruncase în cuști. Când luminile s-au stins imediat după sosirea noastră, Shotgun ne-a ordonat să nu facem nici o mișcare, altfel cineva putea omorî din greșeală pe altcineva. Pe urmă, cineva i-a adus o lanternă colonelului, care ne-a condus de-a lungul coridorului, până la o scăriță. Urcând primul scărița, el deschise o trapă în acoperișul de sârmă. Am fost îndemnați să urcăm pe acoperiș, după care, pe rând, am fost azvârliți în cuștile individuale.

– I-ați verificat de arme? – întrebă paznicul mai solid.

– N-a fost nevoie, răspunse colonelul Basshore. Ni le-au predat singuri.

Gardienii râseră în hohote.

– Eu mai am la mine un prezervativ galben și ați face bine să luați cele două picioare metalice pe care ceilalți le țin ascunse sub cămăși, zise Shotgun.

Gardienii au râs și mai tare în timp ce ne altoiau cu propriile noastre picioare metalice.

Asta să fi fost conceptul lui Shotgun despre farse?

– Dacă reușești să găsești vreo modalitate de folosire a prezervativului ăla în cușcă, să-ți fie cu noroc! strigă unul din gardieni la Shotgun.

După plecarea colonelului, lucrurile s-au liniștit. Eu mă aflam în a doua cușcă, pe una din laturile coridorului. Lângă mine, cred că era Glas Domol. În capătul îndepărtat al aceleiași laturi a coridorului se găsea Shotgun. În partea cealaltă n-au pus pe nimeni. Gardianul, unul dintre phoenicși, trecu pe lângă

cușca mea fluierând un cântecel. Celălalt mergea pe acoperișul de sârmă, în rând cu el.

Dinspre capătul coridorului, se auzea un zgomot ciudat. Mie mi se părea că-i un balon care se umflă, dar întunericul joacă feste imaginației.

– Hei, gardian, șopti Shotgun.

– Ei, asta o să te coste cina, Shotgun; zise gardianul, identificându-l în bezna din coridor.

– Cum? – zise Shotgun, liniștit.

– Am spus...

Se auzi un pocnet puternic și un zgomot de piatră spărgând o țeastă. Apoi un icnet și din nou liniște. Celălalt gardian, care ajunsese chiar deasupra mea, se opri.

– Bobby?

Se lăsă pe vine, cercetând holul cu privirea.

La capătul celălalt se auzi un geamăt. L-am auzit pe gardianul meu deplasându-se într-acolo.

– Bobby?

Poc! Apoi, bufnetul unui corp căzând pe plasă.

După aceea, am auzit cum două mâini rupeau un gât. M-am cățărat până la acoperișul cuștii, dar nu se vedea decât bezna.

Din întuneric se auzi vocea lui Shotgun:

– Pereții ăștia de beton sunt moi ca brânza. Vedeți dacă puteți să ajungeți prin ei până la mine.

Am alunecat înapoi spre fundul umed al cuștii și am început să împing cu ghetele în beton, proptindu-mă în același timp cu spatele în peretele celălalt. Din cușca învecinată, îl auzeam pe Glas Domol făcând același lucru. Era singura noastră șansă. Nimeni nu scotea un cuvânt; nu se auzeau decât scrâșnetele și gâfâielile noastre.

După un timp care mi se păru lung de câteva ore, peretele meu s-a prăbușit în „separeul" lui Glas Domol. Împreună, am început să demolăm pereții care ne mai despărțeau de Shotgun.

Nu mă gândisem niciodată la bocancii mei ca la niște trâmbițe ale Ierihonului.

Sau la Glas Domol și la mine ca la un Iosua[1].

---

[1] Iosua Navi, urmașul lui Moise; sfătuit de Dumnezeu, el face ca zidurile cetății Ierihon să se dărâme la al șaptelea sunet al unor trâmbițe. (n. trad.)

Mai târziu, mult mai târziu, ne-am odihnit. N-aveam nici cea mai mică idee cât se făcuse ora sau cât timp munciserăm. Îmi simțeam mâinile umede și nu știam dacă sângerau sau erau numai transpirate. Stăteam singur în întuneric și-mi ascultam respirația.

Iar libărcile forfoteau.

Șobolanii mișunau.

Păianjenii țeseau.

Miriapozii se târau.

Universul meu era foarte limitat.

În momentul acela, mi-am dat seama că o ființă umană este un ansamblu alcătuit dintr-o mulțime de părți lipsite de apărare reunite în scopul asigurării protecției reciproce. Creierul este vulnerabil față de elementele naturii. O piatră mică sau copita unui elefant îl pot zdrobi. Prin urmare, el încheie o înțelegere cu un craniu, care la rândul lui încheie o înțelegere cu nervii, care la rândul lor încheie o înțelegere cu mușchii, care la rândul lor încheie o înțelegere cu vasele sanguine, care la rândul lor încheie o înțelegere cu o inimă. Toate acestea încheie o înțelegere cu scheletul și cu pielea. Într-o ființă omenească există părticele extrem de singure și de speriate.

Când stai în întuneric, singur și speriat, teama nu se naște în minte, ci undeva în mijlocul pieptului. Gândurile se duc în sus, către creier, nu în jos, către inimă. Nu se poate dovedi acest lucru, dar în astfel de momente, stând în întuneric într-o cușcă de tigri, știi că Dumnezeu se ascunde undeva, în adâncurile ființei tale, pentru că lui Dumnezeu îi este frică de propria Lui invenție: de tine.

Mă simțeam singur.

Aveam să murim.

Întunericul apăsa de sus în jos.

Dumnezeu striga dinăuntru.

Am început să mă rog.

Și, din cuștile aflate de partea cealaltă a coridorului, rugăciunea mea a primit răspuns.

– Hei, Thompson. Nu s-a făcut încă ora cinci?

Se auzi un căscat și o lanternă de buzunar se aprinse în cușca de vizavi de mine.

– Paștele mă-sii! Ce s-o fi întâmplat cu lumina? Trebuie s-o repar din nou. Mi-ai promis c-ai să-mi citești ultima scrisoare de la nevastă-ta. (Era spec. 7 Thompson.)

– În ultimele cinci săptămâni ți le-am citit absolut pe toate! Pentru numele lui Dumnezeu! Chiar nu-nțelegi că mi se sfâșie inima când citesc cum se duce cu femeile alea, în fiecare noapte, după închiderea barului? (Locotenentul Powell nu părea prea fericit.)

– Mda. Dar în ultima scrisoare îi făcea ceva roșcatei ăleia și nu reușesc să-mi imaginez cum reușea.

Sublocotenentul Powell țipă în beznă:

– Nu-nțelegi că mă scoți din minți? *Ce înseamnă toată această nebunie?*

Din neant, îi răspunse vocea lui Shotgun:

– Înseamnă să tăceți dracului din gură ca să vă putem scoate de aici și s-o ștergem. Ăsta-i și motivul pentru care ne-am lăsat aruncați în cuștile astea. Dacă n-ați fi fost aici, însemna că erați morți iar eu puteam să plec cu conștiința împăcată. Dar, fiindcă tot sunteți aici, trebuie să găsim o cale să spălăm putina.

– Unde sunt gardienii, Shotgun? – întrebă sublocotenentul Powell.

– Morți.

– Cum? – întrebă Glas Domol.

– Ai auzit vreodată de David și Goliat?

– Nu e momentul să facem teologie, zise Powell.

Așadar, rugăciunile mele au primit un răspuns.

Numai că răspunsul a fost un pic cam complicat, atâta tot.

Gânduri ascunse

Nu-l cunoșteam pe sublocotenentul Powell de atâta timp încât să-i fi știut această latură a gândurilor sale, dar așa sunt unii când își pierd controlul: se destăinuie. Păstrați-vă cumpătul căci nu vreau să vă aflu și vouă gândurile.

Unde-am rămas?

Dacă stați cuminți, am să vă explic ce se întâmplă.

Spărsesem deja peretele care dădea în separeul lui Shotgun când am auzit zgomotul unor elicoptere apropiindu-se.

– Și-acum, ce facem? – zise Glas Domol, gâfâind din greu.

Shotgun șopti către spec. 7 Thompson, aflat în partea cealaltă a coridorului.

– Ești gata cu firele alea?

– Nici o problemă. Numai de-ar aprinde luminile.

Grozav! Elicopterele aduc cu ele un milion de cămăși hawaiene care-or să ne împuște ca pe niște câini în cuștile astea pentru tigri, iar Shotgun și Thompson nu au altceva în cap decât să aprindă lumina astfel ca sublocotenentul Powell să poată citi tuturor scrisoarea.

– Dar dacă luminile se vor aprinde, nu înseamnă că vor vedea mai bine să ne împuște în cuștile astea? Glas Domol pare îngrijorat.

Acesta fiind un alt aspect deranjant al problemei. Încep să-i explic lui Shotgun, dar până s-apuc să zic ceva, auzim cum

aterizează elicopterul. Pe urmă, liniște. Deasupra noastră, în curte, se aud voci.

– Unde sunt?

– Pe aici. (Colonelul Basshore aproape că-și cere scuze.) Ați dori să-i scot afară și să-i aduc aici?

– Prea periculos cu Shotgun printre ei. Nu, îi vom împușca exact așa cum se află.

Fantastic! Ca și cum ai împușca pești într-un butoi cu apă.

Zgomotul pașilor încetă.

– Cum așa, nu-i judecați mai întâi? Colonelul Basshore pare îngrijorat.

Tăcere.

– Ei, am întrebat și eu. Urmați-mă; sunt aici.

Pașii se auziră din nou.

Ușa se deschise.

– Unde dracu sunt luminile?

– Ne-au distrus instalația și ne-au scurtcircuitat generatorul.

Bun, îmi zic. Nu vor intra pe întuneric. Avem la dispoziție timp. Timp pentru ce? Haide, Shotgun, planul, spune-ne care e planul?

– Thrailkill!

– Dea.

– Repară generatorul!

– Nici o problemă.

Shotgun șoptește:

– Canada Thrailkill. E bun tipul. Mai bun ca Thompson. Știe să repare orice chestie electrică. Știe să mânuiască și cuțitul în spații strâmte. L-au trimis pe cel mai bun.

Glasul îi trădează mândria.

Restul celor aflați lângă ușa se suie pe acoperișul de sârmă al cuștilor și așteaptă pornirea generatorului. Or să caute cușcă după cușcă până când or să ne găsească și-or să ne-mpuște ca pe niște oi. Ba ne-am mai și bulucit într-o singură cușcă, să le dăm prilejul să facă economie de gloanțe.

Ce bine că am trecut prin toți pereții ăia!

Brava ție, Shotgun! Grozav plan, n-am ce zice!

Le auzim pașii pe rețeaua de sârmă, răspândindu-se deasupra cuștilor.

– Câți inși sunt? – se interesează Glas Domol, în șoaptă.

– Patru, cel mult cinci, răspunde Shotgun.

Auzim generatorul pornind.

– V-am spus eu că se pricepe, zice Shotgun.

Totuși, aici e încă întuneric.

– Dar-ar dracii, zice colonelul Basshore, cineva a stins becurile. Mă duc să le aprind.

Îl auzim coborând de pe plafonul cuștilor și bâjbâind în beznă după întrerupător.

Noi stăm încordați.

Sunt sigur că gloanțele vor ricoșa.

Becurile se aprind.

Noi vedem.

Și ei.

Ei sunt în continuare încordați, chiar mai mult decât atât. Sunt atât de încordați, încât trupurile au început să li se zgâlțâie. Una din cămășile hawaiene încearcă să-și desfacă mâna în care-și ține arma. Rotocoale mici de fum se ridică în jurul mâinii încleștate de planul metalic al automatului Uzi.

În cușca de vizavi îl auzim pe Thompson jubilând.

– Funcționează! Doamne! De mi-ar fi reușit asta cu părinții mei! Ia uite-i cum se prăjesc. E nemaipomenit!

În cușca lui se văd niște firicele legate de tavanul metalic. Un singur bec funcționează; celuilalt îi lipsesc anumite fire.

Deasupra noastră, oamenii scot câte un geamăt și se prăbușesc holbându-se la noi prin ochelarii de soare. Nouă nici că ne pasă. Suntem vii.

– Deschide ușa asta sau te împușc pe loc, spune Shotgun, fluturând amenințător arma luată de la unul din gardieni. Părea foarte hotărât în felul cum se adresase unui ofițer superior de talia colonelului Basshore, care rămăsese lângă întrerupătorul de pe peretele aflat chiar în dreptul cuștii lui Shotgun. În trăsăturile sale încremenite se afla gravat dezgustul pentru prezervativele galbene.

Se supune cu umilință. Shotgun îl îmbrâncește înapoi și se duce să-i scoată din cuști pe spec. 7 Thompson și sublocotenentul Powell.

Sublocotenentul Powell îl îmbrățișează pe Thompson.

– Cum aș putea să-ți mulțumesc vreodată?

– Dă-mi ultima scrisoare.

Iată în ce constă, de fapt, prietenia.

Alergăm spre capătul coridorului, cu Basshore pe post de ariergardă iar Shotgun în urma lui.

Dăm buzna afară, în plină seară. Pentru simțurile noastre, crepusculul cenușiu pare straniu de tăcut și de răcoros. Ne deplasăm într-un singur șir: Glas Domol în față, pe urmă spec. 7 Thompson, eu, sublocotenentul Powell, colonelul Basshore și Shotgun.

– Jos! – strigă Shotgun.

Glas Domol, Thompson și cu mine ne aruncăm la pământ. Îl auzim pe colonelul Basshore prăbușindu-se la pământ, îmbrâncit de Shotgun. Singurul rămas în picioare este sublocotenentul Powell.

– Acum, ce mai e? – zice el întorcându-se spre Shotgun care tocmai trage o rafală către Canada Thrailkill, apărut pe neașteptate de după colț, cu un pumnal în mână.

Atunci am văzut o parte din gândurile sublocotenentului Powell picurându-mi pe față și pe haine. Creierii au o culoare cenușiu albăstruie. Sunt sigur că partea care s-a scurs pe hainele mele conținea cuvintele „Acum, ce mai e?“, dar nu sunt sigur unde anume se aflau. Nu sunt sigur decât de faptul că pentru aceste cuvinte sublocotenentul Powell a plătit cu capul. Când Shotgun spune „Jos!“, e mai bine să nu pui întrebări.

Viața și cerneala se termină în același timp

După ce am oprit generatorul, am ambalat cadavrele în saci funerari și i-am întins lângă platforma de aterizare a elicopterelor. Thompson ar fi vrut să mai pornim o dată generatorul, imediat ce-am desprins cadavrele prăjite de acoperișul cuștilor.

– De ce? – întrebă Glas Domol.

– Mi-e foame. Ciopârțim elefantul, punem aci niște friptane și ne-am aranjat.

Vă jur că saliva în timp ce spunea asta.

Shotgun și Basshore au dispărut și nu i-a mai văzut nimeni de vreo trei ore. E întuneric beznă iar noi muncim la luminile palide ale taberei. Aducem ultimul cadavru pe platformă și ne așezăm. Suntem prea obosiți ca să socotim ce trebuie făcut mai departe.

– Mare păcat de Powell ăsta, zise Thompson.

– Mă întreb dacă următorul transport poștal o să mai aducă vreo scrisoare de-a lui? – zice Glas Domol, holbându-se la mine.

Spec. 7 Thompson se apleacă înainte și mă privește cu atenție.

– Da. Dacă nevastă-sa nu știe c-a murit, ea o să-i tot trimită la scrisori. Ce zici, căpitane?

– De acord cu orice ajută la menținerea moralului trupelor, răspund eu.

Sărim ca arși în clipa în care trei saci funerari aterizează lângă noi.

– Isuse Hristoase! – strig eu la Shotgun, care apăruse din întuneric. Ne-ai speriat de ne-am căcat pe noi!

El stă în fața noastră, cu arma în cumpănire.

– Băgați-vă-n saci.

Ne holbăm unul la altul, dar numai preț de o clipă. Ne vârâm în saci. E ca și cum te-ai târî în propriul tău coșciug. Dar e mai bine decât să te bage altcineva în ei.

Ca, de exemplu, Shotgun.

După ce am intrat, îl auzim pe Shotgun trecând pe la fiecare și atașând ceva la capul fiecărui sac. Apoi, îl auzim întinzându-se alături și trăgând fermoarul propriului sac.

Viii și morții stau întinși umăr lângă umăr pe platforma de aterizare. Diferența fiind că ei nu transpiră, în timp ce noi – da. E cam sufocant înăuntrul sacilor.

– Shotgun? – îndrăznesc eu.

– Ce e? – sosește răspunsul înăbușit.

– Ce ne facem dacă Basshore vine să ne caute?

– Dacă eu n-am putut să ies dintr-o cușcă din alea, ce te face să crezi că el poate?

– Înțeleg.

– Shotgun? (E sacul lui Glas Domol.)

– Ce mai e? (Shotgun parc-ar fi un tată supărat, strigându-le din dormitor copiilor să se potolească.) Vreau să trag un pui de somn.

– De ce în saci?

– E cea mai rapidă cale de a ajunge la Saigon.

Ne întoarcem acasă.

Lângă mine, Shotgun sforăie.

Câteva cuvinte de încheiere

Pe pista de la Tan Son Nhut, culoarea dominantă era verdele, ceea ce însemna o mulțime de soldați. Poate de aceea roșu-alb-albastrul cosciugelor înfășurate în drapele ieșea atât de mult în evidență. Erau acolo soldați în uniforme verzi de camuflaj care coborau din avioane, soldați în uniforme verzi de camuflaj care se urcau în avioane, soldați acoperiți cu pături verzi militare cărați în avioane, camioane verzi, remorci verzi, elicoptere verzi și trailere de marfă verzi care duceau coșciugele roșu-alb-albastru spre cala unui imens avion transportor de trupe.

Acolo stăteam noi, cei patru: spec. 7 Thompson, un „sperie-ciori“ inteligent; Glas Domol, un „om de tinichea“ cu inimă; Shotgun, un leu deloc laș; și, în fine, eu, o „Dorothy“ neliniștită, căreia nu-i venea să creadă că, într-adevăr, mergeam acasă.

Am aruncat o privire la sacii funerari pe care îi țineam, frumos împachetați, la subsuoară. Totodată, am aruncat o scurtă privire și la lanțurile de la mâinile și picioarele noastre.

Ce făceam noi în lanțuri?

Hai să ne întoarcem la sacii funerari de pe platforma de aterizare din Moc Hoa.

Zgomotul elicopterelor care se apropiau m-a trezit. L-am auzit trezindu-se și pe Shotgun.

– Toată lumea înțepenește! – ordonă el.

– De ce? – întrebă Glas Domol.

– Fi'n'că morții sunt țepeni. Am așteptat o noapte întreagă aici.

Elicopterul sanitar sosi, iar noi am fost aruncați fără prea multe ceremonii într-o grămadă de cadavre, în pântecele aeronavei.

L-am auzit pe mitralior zicându-i pilotului.

– Hai să plecăm dracului de-aici. Nu-i exclus ca ce mă-sa i-o fi omorât pe oamenii ăștia să fie pe-aproape.

Cât de adevărat, cât de adevărat!

Odată ajunși la unitatea de procesare a cadavrelor din Saigon, am zăcut țepeni până când liniștea s-a așternut asupra noastră. Desfăcându-ne pe tăcute fermoarele, ne-am ridicat în capul oaselor și ne-am uitat în jur. Eram înconjurați de o mulțime de saci, rânduiți în ceea ce arăta ca un hangar părăsit.

Shotgun începu să desfacă la repezeală alți saci.

– Shotgun! Ce mama dracului faci? – am întrebat eu.

El se uită într-un sac, clătină din cap, apoi se duse la altul.

– Ei, ăsta merge. Glas Domol! Vino și stai aici, ca să țin minte care-i bun și care nu.

Pe tăcute, Glas Domol se supuse.

Shotgun mai găsi doi saci și ne puse pe fiecare să stăm în dreptul unui sac. Dădu fuga la sacii noștri, desprinse plăcuțele de identificare și le legă de cadavrele mutilate din sacii pe care îi păzeam.

Se duse înapoi, împachetă sacii goi și ne dădu la fiecare câte unul.

Buzele i se strânseră într-o linie subțire.

– Trebuia să găsesc niște saci fără capete. Din fericire, n-a fost prea greu. Acum, când cămășile hawaiene vor veni să verifice, vor crede că suntem morți.

– Și-o să fiți, dacă mișcați vreun deget.

Am încremenit cu toții. O siluetă singuratică, purtând un M-16, se apropia de noi venind dinspre capătul celălalt al hangarului. Am răsuflat ceva mai ușurați. Cel puțin nu era o cămașă hawaiană.

– Eu sunt colonelul Hastings și sunt șef peste toată chestia asta de-aici, rosti el făcând un gest larg cu o mână, cu cealaltă ținând îndreptată spre noi pușca.

– Iar voi sunteți primii care au ieșit vreodată din saci.

Ultima frază a rostit-o cu o nuanță de admirație în glas. Cu mâna liberă, scoase din buzunarul lateral al cămășii o sticlă.

Desfăcând dopul cu dinții, trase o dușcă și-i aruncă sticla lui Shotgun.

– Ei, și-acum, ia spuneți, măi băieți, ce căutați voi pe-aici?

Shotgun îi explică totul. Nu era adevărul, dar, fără doar și poate, suna bine.

Vreme îndelungată, ne-am trecut unul altuia sticla în tăcere. Sacii care umpleau hangarul imens își încordau parcă auzul ca să ne asculte povestea. Știam că fiecare dintre soldații aflați în saci fuseseră ca și noi – vii și fericiți.

În cele din urmă, colonelul zise:

– Sarcina mea e să procesez cadavrele și să le trimit acasă. (Ne studie pe fiecare cu atenție.) Din punctul meu de vedere, arătați a fi procesați. Acum, să țineți sacii ăia la subsuoară, astfel ca oamenii mei să știe că sunteți morți.

Ne-am uitat unul la altul.

– Ținând cont că s-ar putea ca oamenii mei să nu se simtă în largul lor vorbind cu niște morți, am să vă pun în lanțuri în așa fel încât să se simtă stăpâni pe situație.

Colonelul se uită la Shotgun intens și îndelung.

– Voi nu mai existați, să știți. De-acum, Basshore e mort. Vor veni să verifice aici, iar eu am să le arăt sacii. Oficial vorbind, sunteți morți și radiați din rândurile armatei.

Preț de o clipă, Shotgun păru uluit – probabil că era surprins că un personaj cu rangul de colonel se purta fair-play cu noi – apoi se uită în jurul său, la toate acele cadavre.

– Bine, fu singura lui replică.

Lanțurile erau incomode. Erau din cele care se înfășoară în jurul încheieturilor și se leagă de cătușele de la glezne prin intermediul unui cablu-două. Și mai aveau încă și un cablu-două care îți imobilizau mâinile.

Așteptam ca avionul să fie încărcat cu coșciuge, să ne putem așeza și noi pe scaunele acelea din plasă, nelipsite din compartimentul de la coada oricărui avion transportor. Singurul inconvenient e că nu te poți așeza până când șeful echipajului nu apasă butonul care comandă închiderea secțiunii din spate, deoarece, dacă ușile rămân deschise, nu există podea.

Un gând liniștitor dacă zbori la zece mii de metri altitudine și ușa de la coadă se deschide accidental.

Un gând la fel de liniștitor dacă urmărești decolarea printre propriile-ți picioare prin crăpătura mare apărută acolo unde ușa

nu se închide tocmai perfect iar copacii devin tot mai mici pe măsură ce altitudinea crește pentru ca apoi să devină tot mai mari în timp ce te prăbușești cu repeziciune către pământ, din cauza unei defecțiuni apărute la motor.

Un gând realmente liniștitor dacă avionul este nevoit să aterizeze forțat în Pacific iar tu – în lanțuri – trebuie să calci apa.

Ardeam de nerăbdare să ne urcăm la bord.

Teoria spunea că, odată ajunși acasă, deoarece nu mai existam, guvernul avea să ne lase să ne vedem de drum, fără alte complicații.

Când și când, câte un funcționar de la procesarea cadavrelor mai trecea pe la noi, ne verifica plăcuțele de identificare, se zgâia la sacii funerari pe care-i țineam la subsuoară, clătina din cap și pleca mai departe. Nu discutau cu noi și nici nu ne priveau.

Corpurile neînsuflețite au un astfel de efect asupra oamenilor.

Eram apărați împotriva unui eventual atac din partea cămășilor hawaiene de mai mulți Hoa Haos mătăhăloși, convocați într-un mod misterios de către Shotgun. Ei își făcuseră apariția brusc, în timp ce așteptam să ne urcăm la bordul avionului, care avea scris pe el emblema TIGER AIRLINES. M-a făcut să-mi amintesc de cuștile de tigri. Mai târziu, am citit undeva că Lyndon și Lady Bird dețineau acțiuni la acea companie aviatică. Desigur, asta nu avea nici o legătură cu faptul că respectiva companie obținuse contractul de „a-i aduce acasă pe băieții noștri decedați".

Un alt gând liniștitor.

– Trebuie spus ceva, zise Shotgun.

– Despre ce? – întrebă Glas Domol.

– Subervich, Spaghetti și Powell. (Shotgun se întoarse și se uită la noi amândoi.) N-am avut răgaz să spunem nimic pentru ei. Au nevoie de o slujbă.

– Nu ți se pare că-i cam târziu pentru un serviciu funerar? – întrebă Glas Domol.

Un preot împroșca apă pe unul din sicrie și săruta o bucată de stofă. Shotgun se apropie de el târșâindu-și picioarele și-l atenționă cu un mic ghiont în șale, fiindcă nu-și putea ridica mâinile încătușate ca să-l bată pe umăr.

Preotul se întoarse. Din pricina motoarelor, n-am auzit ce-și spuneau, dar l-am văzut pe preot clătinând din cap în semn de

negație. Mâinile lui Shotgun se aflau ceva mai jos de talie, altfel l-ar fi înșfăcat pe preot de guler. Partea de care l-a apucat, până la urmă, l-a convins pe preot să dea din cap aprobativ.

Shotgun îi arătă trei sicrie și păru că spune:

– Astea sunt taman bune.

Apoi, ne făcu semn să ne alăturăm lui, în jurul sicrielor. Paznicii noștri au rămas în spate, închipuindu-și că fantomele celor morți încă mai zăbovesc prin preajmă. Probabil că aveau dreptate. Și dacă aveau, Vietnamul este una din țările cele mai populate din lume.

Preotul își înălță brațele în chip de rugăciune și începu să rostească cuvintele uzuale în astfel de împrejurări, precum „țărână din țărână", „căile Domnului sunt de nepătruns" și „omul trebuie să îndure". Glas Domol și cu mine stăteam cu capetele plecate. Shotgun se uita numai încruntat la preot.

Cred că se cam făcuse timpul ca preotul să spună că „nu trebuie să punem la îndoială planurile Domnului", când vocea lui deveni mai ascuțită, determinându-ne să ne ridicăm capetele din poziția pioasă în care ne aflam. Shotgun îl apucase de aceeași parte a corpului și îl privea cu multă luare aminte.

Preotul aruncă spre noi o privire neajutorată, dar noi am săltat din umeri și i-am arătat lanțurile. Trebuia să se descurce pe banii lui. El cercetă chipul lui Shotgun și observă efectul cumulat al nenumăratelor războaie; văzu lipsa de omenie a omului față de om; cicatricele de la schijele de demult și firele de praf încrustate pentru veșnicie în ridurile sale; văzu toate aceste lucruri și se hotărî să țină o slujbă așa cum și-a dorit de fapt să țină o viață întreagă

Shotgun nu-și slăbise strânsoarea. Prin urmare, trebuie să vă închipuiți că auziți acest discurs în falsetto.

Preotul își drese glasul:

– Nu există în Univers surse noi pentru generarea moleculelor. Tot ce există este ceea ce a creat Dumnezeu. Nici un fel de noi protoni, electroni sau neutroni. Ni s-a spus de către dl. Einstein că energia nu poate fi distrusă. Atunci, unde sunt...

Se opri aici și se uită la Shotgun, care-i dădu replica:

– Sergenții Wilson, Subervich și sublocotenentul Powell.

– ...sergenții Wilson, Subervich și Powell? Unde se află ei acum? În rai? În iad? (Preotul respiră profund. Se pregătea să plonjeze în necunoscut. Shotgun slăbi un pic strânsoarea.) Dacă

ar fi fost alcătuiți din energie, nici ei nu ar fi putut fi distruși. Domnilor, ei stau aliniați, sau mai curând moleculele lor stau aliniate la ușă, așteptând un semnal din partea Maestrului Acrobat ca să sară în vârtejul haotic al Universului. Probabil, cu însărcinarea de a contribui la alcătuirea unei noi flori, a unei noi planete, a unei noi stele, a unui nou soldat sau a unui nou război.

Preotul făcuse ochii mari, se înroșise la față și respira cu greutate. Era pe punctul de a trage o concluzie.

– Ținând cont că în acest haos există un număr infinit de variante aleatorii – se opri pentru sporirea efectului dramatic, apoi strigă pe deasupra huruitului avioanelor – înseamnă că vom face toate acestea din nou, acum, de-a pururea și-n vecii vecilor.

Shotgun își șterse o lacrimă de la ochi, aplecându-și capul înainte și frecându-l de spatele preotului.

– Frumos spus, părinte, frumos spus. Asta zic și eu un cuvânt încurajator.

Încurajator?

Să repetăm, adică, Vietnamul în vecii vecilor?

Să nu fie totul decât o uriașă și nenorocită farsă cosmică?

Universul guvernat de clovnul Bozo?

Trâmbița finală să nu fie decât cornul Clarabellei?

Tot ce se întâmplă e doar o reclamă pentru sine?

Abia aștept să mă întorc și să mă reîncadrez în întregul din care făceam parte.

Schimbă canalul, Subervich, oriunde te-ai găsi, schimbă canalul.

Și-acum, emisiunea Howdy Doody!

Honk-honk.

E timpul să cadă cortina

Din ceruri se coboară luptătorii
Sfidând cu vitejie moartea
Din cei o sută care azi vor încerca
Doar trei poartă Bereta Verde.

– fragment din „Balada Beretelor Verzi" Sergent-major Barry Sadler, Forțele Speciale (Decedat în urma unei intoxicații alcoolice, undeva, în America de Sud.)

Călătoria cu avionul a durat douăzeci de ani. E un răstimp îndelungat pentru un zbor cu avionul – chiar dacă vii din Vietnam.

Îmi amintesc că am aterizat la Seattle, împreună cu Shotgun Glas Domol și spec. 7 Thompson. Am coborât din avion o dată cu celelalte sicrie și imediat ni s-a spus să rămânem pe loc, în timp ce un ciobănesc german de la Vama S.U.A. a început să ne miroasă între picioare, luând apoi la rând coșciugele, ca să verifice dacă nu cumva vreunul din cadavrele nefericiților soldați încercase să introducă ilegal droguri.

Gândul mi-a zburat la Air America.

Câinele mi-a lovit perineul cu nasul-detector.

Am zâmbit. Ar fi trebuit dresat să-mi adulmece gândurile.

M-am uitat în jos, la uniforma mea zdrențăroasă și am observat că animalul ori era răcit, ori îi curgea teribil nasul. A început să strănute zgomotos. Cred că avea alergie la nămolul vietnamez.

Și eu aveam.

Bun venit acasă, băieți!

L-am văzut pe Shotgun aruncându-ne o ultimă privire, după care m-a salutat. În Vietnam, n-o făcuse nici o dată.

– Te-ar fi putut costa viața, mi-a explicat el. Ăilalți ar fi știut pe cine trebuie să-mpuște.

N-am putut să-i răspund imediat la salut din cauza lacrimilor din ochi. Când l-am salutat și eu, iar ochii mi s-au limpezit, el dispăruse.

– Și-acum, ce facem? – întrebă Glas Domol.

Spec. 7 Thompson studia o broșură pe care o găsise pe pistă.

– Viitorul aparține videocasetofoanelor. De-acum înainte, gata cu schimbatul canalelor!

S-a îndepărtat de noi cu ochi sticloși.

L-am lăsat pe Glas Domol pe pistă, continuând să pună întrebări. Ieșind din aeroport, m-am îmbătat într-unul din barurile specializate în ușurarea veteranilor de banii de permisie. Atâta lucru a putut să facă și țara mea. În timp ce mă întorceam împleticindu-mă către aeroport, am fost abordat de trei polițiști. Erau îngrijorați de stilul meu ingenios de traversare a străzii în patru labe. „Sătucul" m-a întâmpinat cu ostilitate fățișă. Cu siguranță, erau bine organizați. Mai am și acum chitanța de amendă pentru traversare ilegală a străzii, în Seattle. Dacă te uiți la ea pe direcție perpendiculară, seamănă cu o bandă de teleimprimator.

M-am urcat din nou în avion și am plecat la Universitatea statului Texas din El Paso, în 1972. Aterizarea a fost anunțată de o profesoară care, în timpul orei de engleză, a spart un balon cu Mickey Mouse. În felul acesta, ea ne dădea de știre că n-avea să se mai joace de-a Mickey Mouse cu rezultatele lucrărilor noastre de control.

Când a făcut asta, eram întors cu spatele.

După ce m-am ridicat de la podea, i-am spus să-și bage balonul în cur. N-am mai trecut examenul la cursul ei.

Nici o problemă. Nu cred că și-ar dori să susțină examenul de la cursul meu.

În timp ce așteptam afară să se termine un curs de psihologie, fata al cărei tată era agent FBI și cu care împărțisem așternutul în noaptea dinaintea plecării mele în armată, a trecut pe lângă mine. Îl ținea de braț pe unul din profesorii mei de

altădată și îi povestea ce avea de gând să-i facă în noaptea aceea iar eu am vrut să-i spun ceva, dar nu-mi aminteam cum o cheamă și nici nu știam ce vroiam de fapt să-i spun așa încât i-am lăsat să se ducă și-aș fi vrut să simt ceva dar, când m-am uitat în sinea mea nu era nimic, așa că am plecat, știind că învățasem prea multe de la o școală cu totul diferită. UTEP[1] nu avea nimic pentru mine.

Am început să mă întorc în America în 1977, când medicul a început să vorbească despre inserții.

„Inserție“ nu e un cuvânt bun. Cu mult timp în urmă, l-am auzit folosit o dată de către un colonel nebun, într-o țărișoară care avea forma unei Floride artritice. E un cuvânt înfricoșător.

Întotdeauna, inserțiile te fac să pierzi ceva. Am lăsat părticele din acel ceva în locuri cu nume stranii, cum ar fi plaine des Jarres, Câmpia Trestiilor; Moc Hoa, Thanh Tri, A Ro, și Ciocul Papagalului. Iar acum, uitându-mă la băiețelul meu în vârstă de doi ani, zăcând pe un pat de spital, mi-am dat seama că o altă parte din mine îmi era răpită.

– Am inserat scalpelul aici și aici ca să găsim testiculele și să le coborâm în sacul scrotal. La rândul lui, sacul a trebuit readaptat, fiindcă nu era loc suficient pentru dezvoltarea testiculelor. Din nefericire, irigarea cu sânge a testiculului stâng a fost întreruptă la naștere din cauza herniei unui intestin, așa încât a trebuit extirpat. Nu știm încă dacă fiul dumneavoastră va fi steril; va trebui să așteptăm până la pubertate ca să ne dăm seama.

S-au făcut unele speculații prin revistele medicale referitoare la faptul că acest tip de probleme apare cu frecvență sporită la veteranii din Vietnam care au fost expuși la Agentul Oranj. Dacă ați fost expuși la Agentul Oranj, v-am ruga să completați un chestionar elaborat de Asociația Veteranilor.

Eram conștient de faptul că doctorul se uita la mâinile mele încleștate de bara metalică ce susținea picioarele fiului meu. Mâinile erau albe, cu venele proeminente. Patul începu să se zgâlțâie, nu cu putere, căci asta ar fi provocat mai multă durere, ci ușor și stăruitor, ca un țipăt transmis prin intermediul metalului. Vroiam să-i cer scuze doctorului pentru mâinile mele, dar nu puteam face nimic decât să aștept să treacă mareea roșie care-mi inundase ochii.

---

[1] University of Texas, El Paso *(n. trad.)*

Eram sigur că doctorul spune ceva, dar nu auzeam nimic în afară de vacarmul rotoarelor de elicopter crescând în intensitate pentru abordarea finală.

Și am văzut o junglă albă, în care animalele stăteau țepene, cu picioarele îndreptate spre cer.

Eram oare doi KIA[1] în plus? Să ne fi ucis Agentul Oranj pe mine și pe fiul meu?

Iartă-mă, copilul meu. Pentru tine, acestea nu vor fi doar niște povești de război. Cicatricele tale dovedesc că ești, ca și mine, un veteran.

Cred că tratamentul psihologic mi-a fost sugerat în momentul în care am tras câteva gloanțe în pereții camerei mele de lectură. Citisem o povestire cu Sherlock Holmes și am vrut să văd dacă pot desena inițialele „VR“ așa cum făcuse el când trăsese cu pistolul în pereții apartamentului său din Baker Street, ca să obțină inițialele reginei Victoria (Victoria Regina).

Soția mea a chemat poliția. Judecătorul a sugerat tratamentul sau închisoarea. Tratamentul mi s-a părut preferabil. Mi-a fost de folos.

Din grupul supus tratamentului făceau parte o mulțime de băieți care stătuseră în Vietnam la fel de mult ca și mine. Unul dintre ei era Leon Hanson.

Dintre toți oamenii pe care-i cunosc, Leon Hanson era cel care-și putea arunca cel mai departe piciorul. Firește, dr. Timothy Patton nu avea de unde să știe acest lucru când a început să conducă un mic grup de sprijin pentru Vietnam la Clinica pentru reabilitare mentală, deranjamente digestive și băi de aburi transcendentale din Blue Mountain[2], una dintre multele clinici înființate de tineri psihologi întreprinzători și plini de compasiune, care și-au dat seama că se pot face bani frumoși pe seama coșmarelor noastre.

Deoarece noi nu ne duceam la Asociația Veteranilor, au hotărât să vină ei la noi. Mai exact, au hotărât să meargă la birourile de angajare sau la secțiile locale de poliție și să le pună întrebări:

---

[1] Killed In Action – Ucis în misiune *(n.trad.)*

[2] Lanț muntos situat în nord-estul statului Oregon și în sud-vestul statului Washington. *(n.trad.)*

Şi-a ieşit cineva din minţi din motive neînsemnate, cum ar fi o categorie de salarizare dezavantajoasă, ameninţând să arunce în aer toată şandramaua?

Şi să taie testiculele/sânii respectivilor evaluatori?

Şi/sau să ducă la îndeplinire aceste ameninţări?

Sau să intre cu maşina – personală sau furată – în biroul de primire?

Cererea lui de angajare cuprinde câteva sute de meserii, terminându-se cu trivialităţi?

Răspunde la observaţiile referitoare la o hârtie pătată cu cerneală sau un birou murdar spunând: „Mi se rupe-n paişpe“?

Sâmbătă noaptea, se întâmplă des să tragă gloanţe în rulota personală, urlând la stele?

Se ghemuieşte în poziţie de fetus şi doarme timp de doi ani?

Se întâmplă ca soţia şi copiii să-şi facă bagajele, să-şi ia rămas bun şi să plece de-acasă cu maşina deoarece refuză să tundă gazonul, căci, dac-ar face-o, i-ar oferi vecinului un câmp liber de tragere?

În cazul acesta, stimate funcţionar/poliţist/membru al familiei, s-ar putea să aveţi de-a face cu un veteran care suferă de sindrom de stres posttraumatic, iar guvernul va plăti costurile Programului de Asistenţă a Salariilor pentru ca salariatul să fie trimis la un grup de sprijin al veteranilor din Vietnam.

Aşadar, stăteam acolo şi discutam. Alături, era un grup bolnav de anorexie, iar mai la capătul holului, un grup de cleptomani, aşa că ne simţeam ca acasă. Dr. Patton vorbea, iar noi încercam să nu izbucnim în râs. LNV-ul – labagiul nou-venit – încerca să-şi folosească educaţia universitară ca să ne demonstreze cum oscilau emoţiile noastre dincolo de apogeu. Se pare că Vietnamul provoca nivele emoţionale nefiresc de ridicate şi alimenta stările depresive.

Ai putea să repeţi asta, doctore.

Vietnamul a favorizat nivele emoţionale excesiv de ridicate şi stări depresive, şi în consecinţă, starea mintală a oscilat dincolo de limitele maxime admise, făcând emoţiile să scape de sub control.

Serios? Păi, numai fiindcă toţi cei aflaţi acolo, dacă intram într-o cafenea, încercam, doar pentru o clipă, să găsim o cale de

a ieși cât mai repede de acolo, în cazul unei ambuscade, nu însemna că avea dreptate...

Numai fiindcă visam cu ochii deschiși să ucidem...

Numai fiindcă cei mai mulți dintre noi ne lăsam de serviciu între noiembrie și martie, când norii coboară jos în munți și vremea e mizerabilă și umedă...

Numai fiindcă purtam o conversație normală și, dintr-o dată, uitam unde ne aflam...

...nu însemna că avea dreptate.

Apoi, doctorul spuse:

– Trebuie să uitați Vietnamul.

După care zâmbi și se rezemă de spătarul scaunului său, care se afla în cerc cu celelalte, dar al lui era capitonat în timp ce noi ședeam pe scaune pliante, însă, ce naiba! *El ne-a înțeles.* Trebuia să uităm Vietnamul.

Nici o problemă.

Leon s-a ridicat în picioare.

Și-a dat pantalonii jos,

Și-a descheiat cataramele piciorului,

Și a început să sară într-un picior înspre dr. Timothy Patton.

Brațul lui ținea piciorul ridicat iar pe față nu i se putea citi nimic, ceea ce era în dezavantajul lui Patton, care se pricepea să descifreze expresiile feței. Când a ajuns la brațul fotoliului doctorului Patton, s-a sprijinit cu o mână de el în timp ce cu cealaltă cobora în mod repetat piciorul în capul doctorului, cu mișcare arcuită.

– Pui de târfă ce ești! – urla Leon, lucru deloc neobișnuit. Leon urla tot timpul cuvintele acelea.

Ceea ce *era* neobișnuit era sunetul scos de piciorul gol pe dinăuntru lovit de capul unui psiholog.

Bonc.

Bonc.

Cinc, cinc.

Bonc.

Bonc.

Cinc, cinc.

„Cinc“-urile erau scoase de curelele de prindere izbindu-se de piciorul de plastic.

– Pui de târfă ce ești! Spune-mi cum aș putea să uit Vietnamul, dacă-n fiecare dimineață trebuie să-mi leg porcăria asta când mă ridic din pat!

Leon avea dreptate. Așteptam răspunsul doctorului Patton, dar el a chemat paznicii. În timp ce-l târau afară din încăpere, Leon și-a ridicat brațul precum un Loki[1] infirm și a azvârlit piciorul ca pe un trăsnet. L-a ratat pe doctor, dar a nimerit fereastra în plin. Aerul de-afară a fost binevenit în încăperea aceea.

Tratamentul a durat un an. Unii dintre noi au reușit. Un tip a înființat un restaurant italian. Îl chema Iannuchi, prin urmare alegerea făcută a fost fericită.

Un altul s-a lansat în comerțul cu mașini furate. Și el a prosperat.

Altul a plecat de acolo la fel de nelămurit, căutând, asemenea lui Glas Domol, explicații pentru toate cele.

Eu le-am găsit într-o conferință susținută de unul dintre marii generali ai războiului. Un general este ceva care se întâmplă atunci când un colonel supraviețuiește. M-am străduit s-ajung acolo cât mai devreme ca să apuc un loc în rândul din față. M-am uitat în jur, după Shotgun, și am constatat ușurat că nu era acolo. Generalii merită să moară în paturile lor. Ședeam lângă generalul comandant al trupelor noastre terestre din Coreea. Era un bărbat înalt și era prieten cu conferențiarul, care era surprinzător de scund. Mutt și Jeff. Amândoi aveau niște sprâncene groase și stufoase. Să fie ăsta un semn distinctiv al conducătorilor? Amândoi erau bătrâni și le tremurau mâinile. Păreau a fi umani. Alături de gentlemanul coreean se afla nevasta generalului conferențiar. Ea s-a prezentat și m-a întrebat dacă nu cumva ne mai întâlnisem pe undeva. Figura mea îi părea cunoscută, așa spunea.

I-am spus că fusesem subordonatul soțului ei.

Într-un fel, era adevărat.

Ea mi-a zâmbit și mi-a spus că-și amintește de mine.

Părea încântată.

Pe urmă, soțul și-a început conferința.

De ce nu am oprit conducta de aprovizionare cu benzină din Laos? – era întrebarea pe care abia așteptam să i-o pun. Cu siguranță, el avea să-mi dea răspunsul corect.

Întrebare lămurită.

---

[1] Zeu din mitologia scandinavă care crea în permanență discordie și buclucuri. *(n.trad.)*

Problemă rezolvată.
Totul se depozitează în arhive.
Eroare.
El ne-a arătat unde se afla Asia de Sud-Est-Vietnam, Birmania, China, Filipine și Orientul Mijlociu. Ne-a povestit despre faptul că Vietnamul acționează în favoarea noastră, împotrivindu-se Chinei, subliniind ironia acestui aspect. Nuanța respectivă nu mi-a scăpat.
După care, ne-a spus că justificarea Vietnamului a fost...
Am așteptat.
Stăteam ca pe ace.
Nimeni nu mai respira.
Mai ales cei cincizeci și cinci de mii.
Fără comentarii, vă rog.
Războiul din Vietnam a avut drept scop protejarea resurselor naturale descoperite în Asia de Sud-Est. – petrolul și cauciucul.
Nu s-a făcut auzită nici o trâmbiță. Cerurile nu s-au desfăcut. Oamenii au respirat din nou. Dar eu eram recunoscător. Mi-am șters o lacrimă. Randy a murit pentru Exxon și Detroit. Exista un motiv. Marele general știa răspunsul. America trebuia să asigure securitatea corporațiilor și viitorul comunist al Vietnamului amenința toate acestea. Totul avea o logică. N-aveți decât să-l întrebați pe dr. Timothy Patton.
Numai că, adeseori, motivele sună a gol.
Bonc.

Eșuat

Cu toate că suntem în 1992 și a mai trecut un război, eu mă simt de parcă abia acum am ajuns acasă. Copilul e bine. Cred că testiculul îi crește. Doctorul așa spune, dar n-am încredere în el.

Cea mai grozavă veste ar fi acum să mă sune un tată mânios nevoie mare și să-mi spună: „Haimanaua de fi-tu mi-a lăsat fata gravidă!"

Sunați cu taxă inversă!

Spaghetti e pe Zid. I-am văzut numele.

Pe Subervich nu aveau cum să-l pună acolo sus.

Nici cadavrul, nici numele.

Cam cu o mie de litere mai târziu, a ajuns totuși acolo, cu o steluță lângă nume. Dacă vă interesează, vă pot spune în ce sector se află.

Atât am putut să fac. Nu a fost de ajuns.

Dar, a fost ceva.

Glas Domol? Lucrează ca agent fiscal, la IRS[1]. Parcă-l aud:

– Și, cu articolul ăsta, ce facem? Ce părere aveți de aplicarea alineatului 33? Chiar intenționați să susțineți asta?

Spec. 7 Thompson este la Los Alamos.

Dumnezeu să ne aibă-n pază.

Și Shotgun. Unde este Shotgun?

---

[1] Internal Revenue Service – Serviciul fiscal american. *(n. trad.)*

Mai deunăzi, am citit un articol într-un ziar. Iată ce scria:

JEFUIREA UNUI RESTAURANT VIETNAMEZ

Dl. Hoang Ka, proprietarul unui select restaurant de specialități vietnameze, Basmul Dragonului, situat la intersecția dintre Bulevardul Universității și Strada 6, aproape de campusul Universității Minnesota, a fost jefuit marți-dimineață de un singur bărbat.

Clienții restaurantului au fost legați de mâini și la ochi cu fâșii de steag american. Poliția, înregistrând cel de-al treilea jaf comis de către „banditul cu steagul", a atras atenția că infractorul poate repeta acțiunea. Toate restaurantele sunt prevenite să ia seama la un bărbat în vârstă, îmbrăcat în salopetă de camuflaj. Ultima oară a fost văzut când a părăsit restaurantul Citroën franțuzesc.

Poliția i-a luat urma până la o stație de benzină parțial distrusă și a găsit niște provizii ascunse sub un anunț cu inscripția „Închis temporar". Percheziționarea clădirii s-a întrerupt în așteptarea unor specialiști în materiale explozibile din Fort Ord.

E bine să vezi că Shotgun a supraviețuit.

Eu?

Stați aici pe nisip, lângă mine, pe insula Hunting, mai jos de Beaufort, Carolina de Sud, și-am să vă povestesc ceva peste care am sărit.

Fiul meu e în larg, se joacă cu valurile, călărind o chestie numită „boogie booard". Străbate șuierând valurile cu o viteză amețitoare și imprudentă, apropiindu-se de țărm. Cicatricele de la operație aproape că nu se mai văd. Ce se mai distinge, e din cauza bronzului de pe piele. Ia uitați-vă la cicatricele de schije de pe brațul meu. Nu-i așa că nu le-ați remarcat? Și ele sunt aproape uitate. El și cu mine avem cicatrice asemănătoare.

Hunting este o insulă minunată. Fiind proprietatea statului, amenajările turistice sunt puține. Cei care vor să fie văzuți, nu vin aici. Ăia sunt acolo, pe insula Fripps, cea care se vede la dreapta față de locul unde stăm noi pe plajă. Aceste „comandouri" de orășeni își petrec aici „mini"-vacanțele, ce-o mai fi însemnând și asta; de parcă a face bani și a-i ține la ciorap ar fi mai important decât să simți soarele mângâindu-ți pielea, să-ți auzi copilul cum se bucură, să vezi un pelican planând în cerc și plonjând în apă, în fine, să simți viața. Nu există mai târziu.

Cealaltă insulă? Cea de dincolo de Fripps?

Păi, aia e insula Parris. Acolo ne sunt trimiși copiii ca să învețe un text foarte vechi. Asemenea lui Shotgun, Glas Domol și spec. 7 Thompson, vor fi pregătiți pentru meseria de gunoieri, ca să măture mizeriile politicienilor și vor fi plătiți de oameni ca voi și ca mine. Înainte de a semna cecul, ar fi bine să ne încredințăm că, într-adevăr, e nevoie de acest serviciu de salubritate. Și, mai presus de toate, să nu-i mai priviți niciodată de sus pe gunoieri. În ceea ce privește munca pe care o fac, ei nu au prea multe de ales.

Aș vrea să le povestesc despre conducta din Vietnam, dar vorbele mi-ar fi înecate de zgomotul valurilor. Mă gândesc din nou la Shotgun. Oricum, asta vroiam să vă povestesc de la bun început.

În toată viața lui, un singur ordin nu a executat Shotgun. Aceasta nu-i deloc o performanță rea. Să ai încredere în personalitățile aflate la conducere, sperând că vor ști să facă ceea ce trebuie, necesită un nivel ridicat de curaj și de loialitate. Shotgun a avut curaj. Loial n-a fost nici unul dintre noi.

V-aduceți aminte de băiețel și de bunicul său? Shotgun a refuzat să-i ucidă.

– Nu. Acesta a fost cuvântul pe care l-a folosit.

Nu i-am mai cerut-o din nou. Refuzul lui era asemenea refuzului soarelui de a mai răsări.

Ca niște valuri care refuză să se mai rostogolească.

Ca frunzele care refuză să mai cadă toamna.

Lumea era în schimbare și toți ne dădeam seama de asta. M-am uitat în jur la Glas Domol, Subervich și Spaghetti, dar ei îmi ocoleau privirea. Mă simțeam ca un șofer aflat pe un drum lateral, încercând să găsesc o breșă într-o coloană lungă de mașini de pe autostradă; *știți* că nici unul dintre acei șoferi nu vă va privi în ochi, holbându-se drept înainte, de parcă nici n-ați exista?

Atunci mi-am dat seama că nu erau ucigași. Uciseseră dar nu erau ucigași. Exista o diferență între a ucide în luptă și a ucide. Înțelegeți acest lucru? Eu l-am înțeles. În „Filosofie 101" nu se fac referiri la acest subiect.

Lucrul și mai surprinzător a fost că eu eram un ucigaș. Mi-am scos din teacă pumnalul Randall, ștergându-i lama de cracul pantalonului ca o scuză pentru mizerie. Oamenii mei nu m-au oprit. Știau că lucrul acela trebuia făcut. Și eu știam.

S-au împrăştiat ca să-mi „asigure acoperirea“ şi m-au lăsat singur cu un bătrân înfricoşat şi un copil care tremura.

Liniştiţi-vă.

N-am să vă fac părtaşi la coşmarul meu – şi-aşa mi-e greu să vă spun şi-atât – dar după aceea, în timp ce-mi curăţam pumnalul în iarbă, m-am gândit la tatăl meu jupuind prima căprioară pe care am ucis-o. Şi atunci, am plâns în timp ce vechiul său pumnal spinteca minunata piele, reducând la nimic altceva decât tăcere ceea ce fusese cândva.

Adeseori m-am gândit de ce i-am ucis. Nu m-a durut înăuntru când am făcut-o. Nu am simţit absolut nimic.

Tocmai asta-i partea îngrozitoare.

Presupun că voi trece prin viaţă cu această durere în adâncul sufletului, care nu poate fi tratată cu adevărat. Am devenit conştient pentru prima oară de durerea aceasta în ziua când s-a născut fiul meu. Cu fiecare an, pe măsură ce el se apropia de vârsta aproximativă a băieţelului, durerea se înrăutăţea. Şi aproape că mi-a sfâşiat trupul când ne-am dus la o grădină zoologică şi puştiul meu a luat un băţ şi a lovit pe crupă o vacă bătrână. Soţia mea a râs şi l-a îmbrăţişat. Mie mi s-a făcut rău.

Ciudăţenia e că, fiecare an cu care fiul meu depăşea vârsta băieţelului mort în Laos îmi diminua corespunzător durerea. De fiecare dată când îl îmbrăţişez sau îi spun că îl iubesc, simt cum durerea îmi slăbeşte. Probabil că mintea care priveşte în trecut şi judecă este mai matură decât cea care ia decizii la momentul respectiv.

N-am fi putut ajunge aici de n-am fi fost acolo.

Poate că iubindu-mi fiul îmi voi putea răscumpăra păcatul de a fi lipsit de dragoste o altă familie.

Poate.

I-am arătat fiului meu Zidul şi toate numele acelea şi, după o lungă tăcere, s-a uitat la mine şi mi-a spus:

– Hai să mergem acasă, tăticule. Nu mai avem ce face aici.

Aşa încât, am plecat.

Editor: VALENTIN NICOLAU
Redactor: MIHAELA DIDAC
Tehnoredactor: DAN RĂDULESCU

Culegere și paginare computerizată
Secția Fotoculegere - R.A.I. - Imprimeria Coresi

Apărut 1994, București
Coli tipar: 12. Format: 16/54 x 84

Tipărit sub comanda nr. 40067
Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria CORESI București
Piața Presei Libere Nr.1
ROMÂNIA

colecția comando

24

AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL L-A AVUT PE
SVEN HASSEL.
ACUM, RĂZBOIUL DIN VIETNAM ÎL ARE
PE JOHN P. McAFEE !

JOHN P. McAFEE

N-AM SĂ UIT NICIODATĂ SUNETUL EMIS DE CEI DOUĂ SUTE DE YARZI DE PANGLICĂ DE RAS AJUSTABILĂ, SUPRACOMPRIMATĂ, MARCA SCHICK. UN VIETNAMEZ A INTRAT ÎN PANICĂ ȘI A FUGIT. PANGLICA SCHICK DIN JURUL GÂTULUI SĂU S-A AGĂȚAT DE UN COPAC ȘI S-A ÎNȚEPENIT. OMUL S-A OPRIT PREȚ DE O CLIPĂ, APOI A CONTINUAT SĂ FUGĂ, FĂRĂ CAP. UNUL DINTRE AMICII LUI ZBIERA ȘI ÎNCERCA SĂ ATRAGĂ ATENȚIA ASUPRA PRIETENULUI SĂU DECAPITAT, DAR DEGETELE CU CARE VROIA SĂ-L ARATE CĂDEAU PE RÂND...

Ofițerii transmit ordine fără nici o noimă. Armele sunt folosite în scopuri total opuse destinației lor inițiale. Și, printr-o întâmplare care-și are echivalentul în realitate, Beretele Verzi descoperă o incredibilă alianță secretă între C.I.A. și nord-vietnamezi, pe care trebuie să o distrugă, chiar cu riscul de a-și atrage represaliile ambelor părți...

ISBN 973-569-008-x

PRET 1500 LEI